

ÅRSRAPPORT 2022

ÅRSRAPPORT FRA PETROLEUMSTILSYNET 2022

INNHOLDSFORTEGNELSE

Del I. Leders beretning	5 - 7
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	11 - 20
Del III. Årets aktiviteter og resultater	22 - 76
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	78 - 81
Del V. Vurdering av framtidutsikter	83 - 84
Del VI. Årsregnskap	87 - 106

DEL I.

Leders beretning

En urolig og hektisk tid

2022 ble et år som markerte et sikkerhetspolitisk taktskifte. I februar angrep Russland Ukraina. I september ble det oppdaget lekkasjer på Nord Stream-rørledningene i Østersjøen. Droner er observert nær innretninger og anlegg i petroleumsvirksomheten. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon er krevende, den preges av usikkerhet, og den har ført til at oppmerksomheten rundt stabile gassleveranser fra Norge til Europa har økt betydelig.

Dette gir et bakteppe der sikkerheten i norsk petroleumsvirksomhet er viktigere enn noen gang. Den er en betingelse for Norges rolle som stabil leverandør av olje og gass. Petroleumstilsynet (Ptil) har en sentral rolle som tilsynsmyndighet for arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Vi har i løpet av 2022 intensivert dialogen med vårt overordnede departement og samarbeidet med andre myndigheter. Det partssammen-satte Sikkerhetsforum har også hatt flere ekstraordinære møter. Det er viktig at vi bidrar til at informasjon om denne kritiske situasjonen deles, men ikke på en slik måte at vi avdekker sårbarheter.

Det er høy aktivitet i petroleumsnæringen, og mange selskaper planlegger både leting og store prosjekter. Rekordmange planer for utbygging og drift ble levert i 2022. Nå skal planene realiseres. Samtidig ser vi starten på et grønt skifte, der selskapene som driver petroleumsvirksomhet, jobber for lavere klimautslipp, investerer i fornybar energi-produksjon og utforsker nye satsingsområder.

Kapasitet og kompetanse er nøkkelen til sikkerhet

Vårt hovedtema for 2022 belyste behovet for rett og tilstrekkelig bemanning, både på kort og på lang sikt. Temaet er like viktig nå som ved inngangen av året, og våre tilsyn avdekker fortsatt avvik på dette området.

I en situasjon med høy aktivitet kan det blir krevende å ivareta behovet for kapasitet og kompetanse på en god måte. Vi er opptatt av at bemanningen er tilstrekkelig til at sikkerheten kan ivaretas, at det er rett kompetanse hos personer i alle funksjoner, og at arbeidsbelastningen for den enkelte ikke blir for høy.

Sikkerhet i femti år

I 2022 var det 50 år siden Stortinget vedtok å opprette Oljedirektoratet og ga etaten myndighetsansvar for sikkerhet og ressursforvaltning på norsk sokkel. For 18 år siden ble direktoratet delt i to, og sikkerhetsdivisjonen ble til en egen etat; Petroleumstilsynet.

Norges oljehistorie er fortellingen om hvordan det norske sikkerhetsregimet har blitt til. Om regelverk og ulykker, tilsyn og triumfer. Å kjenne historien er viktig. Ikke bare for å vite hvor vi kommer fra, men også for å forstå hvorfor det norske sikkerhetsregimet er utformet slik det er. Vi har et regime der tillit er sentralt, der regelverket er funksjonsbasert, og der det er tydelig hvem som har ansvaret for sikkerheten.

Ptil, tidligere Oljedirektoratet, har vært helt sentralt i utformingen av regimet som dagens sikkerhetsnivå bygger på. Modellen er robust, men hvis den skal bestå, må den respekteres av alle parter. Kunnskap om historien, erfaring og læring er et viktig grunnlag for dagens sikkerhetsarbeid – og for de valgene vi står foran, både når det gjelder videreutvikling av petroleumsvirksomheten og for satsingen innenfor nye områder. Vi oppsummerer femti års sikkerhetsarbeid på neste side.

Forbedring og utfordring.

Vi ser stadige forbedringer i næringens arbeid med sikkerhet og arbeidsmiljø. RNNP-tallene for 2022 viste jevnt over gode resultater for næringens arbeid med storulykkerisiko. Det tyder på at næringens arbeid med risikostyring har hatt effekt, og det forsterker bildet vi har av at næringen er blitt bedre til å styre underliggende faktorer som påvirker risiko. Samtidig viser tallene for 2022 en økning i antall hendelser med storulykkespotensiale knyttet til hydrokarbonlekkasjer, spesielt på landanleggene med også på sokkelen. Denne økningen i 2022 følger en økning i 2021, noe som bekymrer oss.

Alle større oljeselskaper og mange entreprenørselskaper har møtt Ptil i 2022. Mange møter oss gjen-

nom revisjoner, der sentrale tema i 2022 blant annet har vært sikring og IKT-sikkerhet. Andre viktige tema har vært arbeidstakermedvirkning, barrierer, ny teknologi, og ikke minst sikker drift. Vi ser en positiv utvikling på mange områder, for eksempel finner vi nå at selskapenes egne systemer for håndtering av avvik fungerer bedre. Samtidig er det stadig områder der det kreves en ekstra innsats; blant annet er det fremdeles for mange hendelser knyttet til løfteoperasjoner.

Det har ikke vært noen dødsfall i petroleumsnæringen i 2022, men noen ble dessverre skadd også i fjor. I løpet av året gransket vi fem alvorlige hendelser. Én av disse hendelsene førte til personskade, men flere kunne ha gjort det.

Vi gjennomførte en rekke studier, møter og fagseminarer også i fjor. Det siste fagseminaret i 2022 var *Dieseleksos – til pust og plage*. Dette og andre viktige tema kan du lese mer om i kapittel III.

En tid for samarbeid

Samarbeid har aldri vært viktigere, på mange ulike arenaer. Sikkerhetsforum og Regelverksforum er viktige trepartsarenaer innenfor Ptils myndighetsområde. Vårt samarbeid med myndigheter i Norge og utlandet skjer på mange ulike måter og i ulike fora. I det siste har informasjonsdeling om geo-

politiske forhold fått mer plass, vi samarbeider med andre myndigheter enn før, og på andre måter. Nye næringer innenfor vårt ansvarsområde medfører også møte med nye aktører, og nye grenseflater til andre myndigheter.

Samarbeid mellom aktørene i næringene er også vesentlig for å sikre stabile leveranser, bidra til det grønne skiftet – og framfor alt sikre helse, miljø og sikkerhet i alle aktiviteter og i alle faser av virksomheten.

Alt dette skal håndteres på samme tid. Det er bakgrunnen for vårt hovedtema for 2023: For sikker og stabil energiutvikling. Sammen og samtidig.

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

Anne Myhrvold, Direktør Petroleumstilsynet

TEMA: Historien

DEN FØRSTE TIDEN

Da den første letebrønnen på norsk sokkel ble påbegynt i 1966, lå myndighetsansvaret for sikkerheten i det daværende Industridepartementet. Regelverk for sikkerhet og arbeidsmiljø var ikke på plass, men myndighetene forutsatte at selskapene forholdt seg til etablerte industristandarder og -praksis.

Amerikanske industristandarder dominerte bildet, noe som var naturlig siden aktørene i den første tiden stort sett var amerikanske. Selskapene brakte med seg verdifull kunnskap og erfaring, men også en arbeidslivskultur som på flere måter var forskjellig fra den norske. Mange som ble ansatt i den første tiden, hadde ingen eller liten relevant fagutdanning. Opplæringen besto ofte bare i en rask innføring ved den enkeltes arbeidsleder. Statistikk over ulykker og skader i denne tiden er svært mangelfull, men det er ingen tvil om at risikoen, særlig med hensyn til personskade, var meget høy.

EN MYNDIGHET BLIR TIL

Gjennom Stortingets beslutning i 1972 om å opprette Statoil og Oljedirektoratet (OD) ble det klarhet i fordelingen av ansvar og roller mellom staten, industrien og tilsynsmyndighetene. OD fikk myndighetsansvaret for både ressurs- og sikkerhetsforvaltningen. I 1975 og 1976 ble de første forskriftene fastsatt – boreforskriften og produksjonsforskriften. Dermed var det etablert et formelt og forutsigbart grunnlag for ODs tilsynsrolle innenfor sikkerhet.

BLOW-OUT!

Blant mange alvorlige ulykker som inntraff de første årene, fikk oljeutblåsningen på Ekofisk 2/4-Bravo i 1977 særlig betydning for sikkerhetsutviklingen. Ingen mistet livet eller ble alvorlig skadd, men hendelsen ble en alvorlig vekker for hele det norske samfunnet med hensyn til potensialet for

store ulykker i petroleumsvirksomheten til havs. Granskningsrapporten etter ulykken pekte blant annet på kompetansemangel som en direkte medvirkende årsak. Regjeringen satte i gang en rekke tiltak, blant annet ble det bevilget store beløp til forskningsprogrammer innenfor sikkerhet.

ANSVARET PÅ PLOSS

De detaljerte kravene i det første regelverket, og måten tilsynet ble utøvd på, resulterte i at aktørene ikke tok fullt ansvar for egne beslutninger, men på mange måter lente seg på de spesifikke kravene og påleggene som fulgte av ODs tilsyn. I 1979 ga OD ut *Retningslinjer for selskapenes egenkontroll*, for å understreke at ansvaret for sikkerheten ligger hos de ansvarlige selskapene. Med dette på plass var det duket for en dreining av tilsynsutøvelsen – bort fra tekniske detaljer og mot et tilsyn der selskapenes egen styring sto i fokus. Samtidig begynte en gradvis prosess for å erstatte de spesifikke regelverkskravene med krav til hva som skal oppnås; såkalte funksjonskrav.

NY STATLIG ORGANISERING

Ulykken med *Alexander L Kielland* i 1980 og den påfølgende granskingen satte søkelys på hvordan myndighetsansvaret var organisert. Det kom fram at uklare grenser mellom myndigheter kunne være en begrensning for videre forbedring av sikkerheten. Regjeringen besluttet derfor at OD fra juni 1985 skulle ha det sentrale myndighetsansvaret for petroleumsvirksomheten til havs, uavhengig av om en innretning var plassert på havbunnen eller om den var flytende. Flere myndigheter, som tidligere hadde hatt tilsynsansvar, skulle nå gi *faglig bistand* til OD etter behov. Videre ble det etablert en bedre koordinering mellom de myndighetene som fortsatt skulle ha ansvar.

VIDEREUTVIKLING AV REGELVERKET

Etter omorganiseringen i 1985 ble OD eier av en rekke forskrifter som var utviklet av andre etater. Disse var utarbeidet med en annen tilnærming enn den OD la til grunn, og hadde dessuten overlappende og motstridende krav. Et omfattende regelverksarbeid resulterte i 14 forskrifter inndelt i faglige temaer som var relevante for virksomheten. Forskriftene trådte i kraft i 1992. Etter hvert viste det seg at denne forskriftsstrukturen ikke var optimal for å understreke selskapenes egen evne til sikkerhetsmessig styring av virksomheten. På begynnelsen av 2000-tallet ble nok en regelverksreform slutført, der vi etter hvert fikk fem forskrifter med funksjonskrav, og veiledninger med stor grad av henvisning til anerkjente normer. Store deler av normverket ble utviklet av næringen selv gjennom etablering av NORSOK standardene. I tillegg viste veiledningene til andre nasjonale og internasjonale standarder. Med mindre endringer er denne strukturen videreført i dagens regelverk.

RNNP

Sammenslåing av selskapene og utskillelse av ikke-kjernevirksomhet (outsourcing) preget 1990-årene. Det ble skapt usikkerhet om dette hadde en negativ virkning på sikkerheten. Fram mot år 2000 utviklet OD i samarbeid med partene et måleverktøy som kunne fastslå om forhold som påvirker risikoen, endret seg. Systemet behandler data om en lang rekke risikotyper og behandler disse i henhold til ordinære statistiske metoder. Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP) gjorde slutt på lange drøftinger blant partene om hvordan risikoen utviklet seg, slik at kreftene kunne settes inn der behovet er størst. Den årlige RNNP-rapporten er blitt en viktig del av grunnlaget for diskusjoner på trepartsarenaen

og for planlegging av tilsynet. Selskapene har også nytte av rapporten i planleggingen av sine risikoreducerende tiltak.

EN NY ETAT

Sent i 2003 vedtok regjeringen at det skulle opprettes en ny etat som skulle videreføre ODs rolle innenfor sikkerhet og arbeidsmiljø. Etaten fikk navnet Petroleumstilsynet (Ptil) og startet virksomheten 1. januar 2004. Opprettelsen av Ptil førte ikke til umiddelbare endringer i myndighetsutøvelsen, som ble videreført og videreutviklet i tråd med hovedprinsippene som var etablert tidligere. Samtidig med opprettelsen fikk Ptil også myndighetsansvar for åtte landanlegg i petroleumsvirksomheten. Ptil har de siste årene fått utvidet ansvarsområde også utover petroleumsvirksomheten. Kunnskapen og erfaringen fra regulering av sikkerheten i petroleumsvirksomheten tas nå i bruk på områder som CO₂ transport og injeksjon, fornybar energiproduksjon til havs og mineralvirksomhet på havbunnen.

TRE PARTER

Trepartssamarbeidet har alltid vært en pilar i ODs og senere Ptils myndighetsutøvelse, og er en forutsetning for dagens tilsynsregime. Samarbeidet ble først formalisert i 1986, da Regelverksforum ble etablert. Regelverksforum er et forum for informasjon, diskusjon, rådgivning og tilbakemelding om arbeidet med utvikling og vedlikehold av regelverket. Sikkerhetsforum startet opp i 2001, og har som oppgave å drøfte og følge opp aktuelle sikkerhets-, beredskaps- og arbeidsmiljøspørsmål i et treparts-perspektiv. Sikkerhetsforum ledes av Ptils direktør.

DEL II.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Ptil er en faglig uavhengig tilsynsmyndighet underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). Tilsynsansvaret omfatter petroleumsvirksomheten til havs med tilhørende landanlegg, og annen industrivirksomhet til havs; transport og injeksjon av CO₂, fornybar energiproduksjon til havs og utvinning av havbunnsmineraler.

Vårt oppdrag er å legge premisser for og følge opp at aktørene holder et høyt nivå med hensyn til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø samt sikring. Vi skal, på et faglig og selvstendig grunnlag, følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten og annen industrivirksomhet til havs ivaretar sitt ansvar. Gjennom dette skal vi bidra til å skape størst mulig verdier for samfunnet.

Regjeringen har uttrykt en ambisjon om at petroleumsvirksomheten skal være verdensledende når det gjelder HMS. Også for ny industri skal det etableres et høyt HMS-nivå. Vår oppfølging skal bidra til dette. Innsatsen vår er samlet sett rettet mot å bidra til redusert risiko for storulykker i petroleumsvirksomheten, at virksomhetene i petroleumsvirksomheten arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø og sørger for forsvarlige arbeidsforhold, og at det legges til rette for et høyt nivå for HMS i ny industrivirksomhet til havs. Dette utdypes i våre årlige tildelingsbrev fra departementet.

Ptil er gitt et ansvar for å koordinere tilsynet etter HMS-forskriftene (jf. Kronprinsregentens resolusjon 19. desember 2003 og fastsettelse av instruks om koordinering av tilsynet). Koordineringsordningen gjelder samarbeid om regelverksutvikling og oppfølgingen av at regelverket etterleves. Samarbeidet beskrives i forpliktende samarbeidsavtaler og avtaler om bistand med andre tilsynsmyndigheter.

Organisasjon og ledelse.

Ptil er både et direktorat og en tilsynsmyndighet. Som tilsynsmyndighet bruker vi tilsyn, informasjon og veiledning for å bidra til forbedring innen sikkerhet og arbeidsmiljø i næringen. Direktoratets funksjonen innebærer at vi har fått delegert myndighet til å fastsette og revidere regelverket, utvikle og formidle kunnskap om risiko, og at vi skal bistå Arbeids- og inkluderingsdepartementet etter forespørsel og i saker som behandles av dem.

Virksomheten er lokalisert i Stavanger, ledes av direktør Anne Myhrvold og hadde ved utgangen av 2022 181 ansatte. I tillegg til tilsynets direktør består etatens hovedledelse av fem områdedirektører. Vår organisering, ledelse og kompetanse er innrettet for å gjenspeile våre ansvarsområder.

Figur 1. Organisasjonskart Ptil

- Seks tilsynslag følger opp hver sin gruppe av aktører i petroleumsvirksomheten. Hvert lag har en tilsynsleder som har produktansvar og formell vedtaksmyndighet. Kontaktpersoner i hvert lag fungerer som faste kontaktpunkter for aktørene. Nye ansvarsområder blir inntil videre ivaretatt gjennom prosjektorganisering.
- Ptils fagpersoner hører til i seks fagområder, hvert med en fagleder som har personalansvar og ansvar for fag- og kompetanseutvikling. **Fagområdene er: bore- og brønnteologi, prosessintegritet, konstruksjonssikkerhet, logistikk og beredskap, arbeidsmiljø og HMS-styring.**
- **Enheten juss og rammevilkår** har ansvar for styringsdialogen med departementet, utredninger, høringer, regelverksutvikling, deltakelse i standardiseringsarbeid, og avtaler med andre myndigheter. Enheten bidrar også med å sikre den juridiske kvaliteten i regelverk, tilsynsrapporter og andre produkter.
- **Kommunikasjon og samfunnskontakt** har ansvar for mediekontakt, drift av nettsidene og publikasjoner på papir og nett.
- **Drift og utvikling** består av sentrale funksjoner innen økonomi, personalforvaltning, informasjonsforvaltning, eiendom/intern sikring og IKT/systemutvikling.

Mål- og resultatkjeden i Ptil

Ptils innsats skal være systemorientert og risiko-basert. Vi har gjennom vårt arbeid i fagområder og tilsynslag opparbeidet kunnskap om risiko knyttet til tema, aktører og innretninger, som legges til grunn for våre prioriteringer. Vi har i hovedsak fire virkemidler til rådighet for å påvirke næringen i retningen av våre mål: Tilsyn, informasjon og veiledning, regelverk og standarder, og rådgivning. Disse utgjør våre *kjerneprosesser*.

Aktørene vi har ansvar for å føre tilsyn med, arbeider i et komplekst landskap, og det er mange faktorer som påvirker HMS-nivået i næringen. Å utarbeide en god virksomhetsplan innebærer gode vurderinger av risiko, og godt begrunnede antagelser om årsakssammenhenger. Målsetning med våre virkemidler er å oppnå forbedring og effekt hos brukerne og på samfunnsnivå – det vil si hos aktørene og på bransjenivå. Effekter hos aktørene vil være enklere å spore, mens sammenhenger mellom vår innsats og effekter på samfunnsnivå vil inngå i mer komplekse årsak-virkningskjeder. Vår erfaring er at målrettet, langsiktig innsats gir mer samlede positive effekter på bransjenivå. Sammenhengen mellom vår innsats og forventede effekter av virkemidler er beskrevet i mål- og resultatkjeden på neste side.

Figur 2. Ptils mål og resultatkjede

Hvert virkemiddel omfatter flere aktiviteter og produkter, f.eks. tilsynsaktiviteter med tilhørende bruk av reaksjonsmidler eller større kunnskapsprosjekter med påfølgende deling av informasjon. Vi bruker ofte ulike virkemidler i kombinasjon over tid, for å oppnå langsiktige effekter på prioriterte områder.

I tilsynsaktiviteter følger vi opp at aktørene ivaretar sitt ansvar etter HMS-regelverket, driver forsvarlig og at regelverket etterleveres i alle faser av virksomheten. Tilsynsaktiviteter omfatter også granskning og annen oppfølging av uønskede hendelser og ulykker, og behandling av søknader.

Gjennom informasjon og veiledning utvikler og formidler vi kunnskap om risikoforhold i næringen, og om hvordan regelverket skal forstås og etterleveres. I dette inngår også strategisk, formalisert og operativt samarbeid med andre myndigheter, akademia og partene i arbeidslivet om sentrale utfordringer innen sikkerhet og arbeidsmiljø.

Arbeid med regelverk og standardisering handler om å etablere og videreutvikle HMS-regelverket

slik at regelverket er i tråd med utviklingen i næringen og kunnskapsgrunnlaget om risiko. Målet er å bidra til at regelverket gjenspeiler risikoforhold i næringene og til at dialog, samarbeid og koordinert innsats om regelverksutvikling bidrar til et høyt HMS-nivå innenfor hele myndighetsområdet vårt.

Rådgivning er uavhengig faglig rådgivning til overordnet departement i saker som behandles av departementet; som råd og vurderinger i forbindelse med lisens-/konesjonssystemet i petroleumsvirksomheten, faglige utredninger og meldingsarbeid.

For å gjøre analyser og vurderinger av omfang og effekt av vår innsats og virkemiddelbruk, benytter vi oss av kvantitative og kvalitative kilder. Økonomisystemet og timeføringssystemet gir grunnlaget for analyser og vurdering av ressurs-effektivitet og om innsatsen er målrettet. I tillegg benytter vi oss av databaser og informasjon fra tilsyn, innrapporterte data fra næringen, RNNP og brukerundersøkelser.

Analysen av ressursbruk i Ptil

Økonomireglementet stiller krav om effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter. I Ptils mål- og resultatkjede ovenfor inngår de virkemidlene vi har til rådighet og beskrivelser av antatte effekter både på bruker- og samfunnsnivå. Analyser av ressursbruken i Ptil innebærer dermed vurderinger av våre prioriteringer i praksis, om innsatsen er rettet mot de mest effektive virkemidlene og på hvilken måte

innsatsen bidrar til at vi når våre mål. I løpet av de siste årene har vi utviklet et rammeverk for ressursanalyser hvor både arbeidstimer og kostnader er inkludert. Ved å fordele alle kostnader på aktiviteter og virkemidler får vi et komplett bilde av den totale ressursbruken i Ptil.¹ Utgangspunktet for rammeverket er vår virksomhetsmodell og Ptils mål- og resultatkjede.

Virksomhetsprosesser	STYRINGSDIALOG MED DEPARTEMENTET Intern virksomhetsstyring: Planlegging, oppfølging og rapportering			
	Kjerneprosesser	TILSYN <ul style="list-style-type: none"> • Revisjon • Gransking • SUT • PUD/PAD • Samtykker • Forberedelse og oppfølging 	INFORMASJON OG VEILEDNING <ul style="list-style-type: none"> • Kunnskapsutvikling og formidling • Partsamarbeid • Samarbeid med andre myndigheter • FoU aktiviteter 	REGELVERK OG STANDARDER <ul style="list-style-type: none"> • Regelverksarbeid • Standardiseringsarbeid • Partssamarbeid
Støtte- og utviklingsprosesser	HR		Eiendom	
	Økonomi		Informasjonsforvaltning	
	IKT		Utvikling	

Figur 3. Ptils virksomhetsmodell

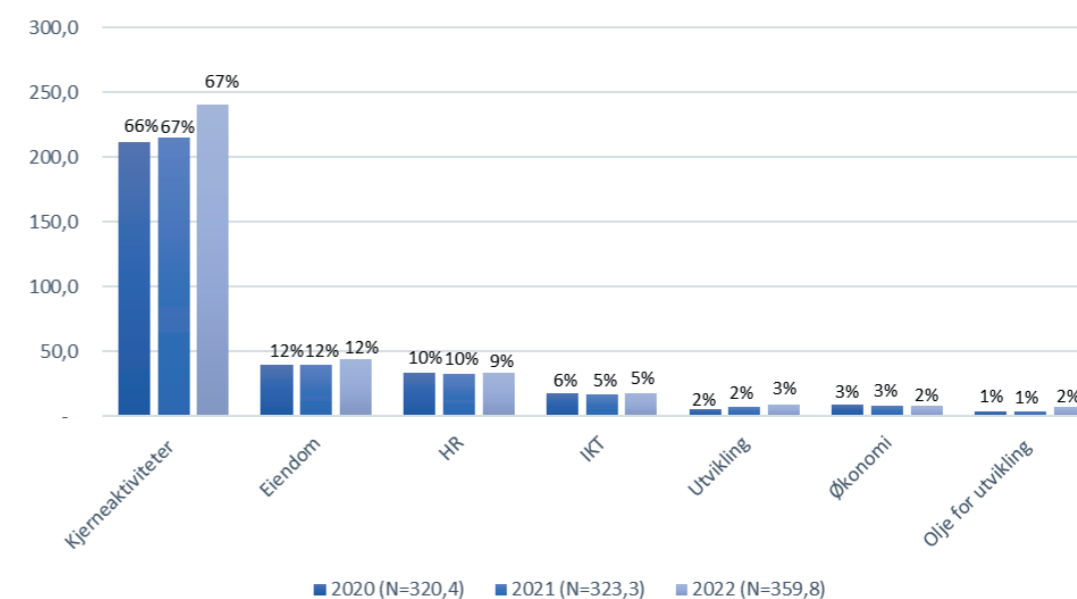
¹ I utviklingen av dette rammeverket har vi benyttet prinsipper fra Activity-based Costing (ABC), som er et metodeverk for å allokere direkte og indirekte kostnader til relaterte produkter og tjenester.

Ressursbruk totalt i Ptil

Figuren nedenfor har med seg hele kostnadsbasen til Ptil og er fordelt på kjerneaktiviteter og andre aktiviteter for 2020 (320,4 MNOK), 2021 (323,3 MNOK) og 2022 (359,8 MNOK). Det overordnede bildet viser små prosentvise endringer fra 2021 til 2022. Totalbudsjettet vårt har imidlertid økt i perioden og dermed også omfanget av aktivitetene – selv om fordelingen mellom dem er noenlunde lik.² Hovedinnsatsen er rettet mot våre kjerneaktiviteter (67 prosent både i 2021 og 2022). Eiendomsutgifter utgjør 12 prosent, Olje for utvikling 2 prosent, mens

de resterende aktivitetene viser ressursbruk knyttet til støtte- og utviklingsprosesser i Ptil som HR, IKT, Utvikling og Økonomi.

Olje for utvikling er et bistandsprogram som har handlet om å istandsette myndigheter i utviklingsland til å etablere et godt styresett innen forvaltningen av petroleumsressurser. Programmet vil bli erstattet med et nytt program, Energi for utvikling, men alle avtalte OfU-aktiviteter skal ferdigstilles. Aktiviteten i 2021 var svært lav på grunn av pandemien, men i 2022 har det igjen vært gjennomført reiser og besøk i regi av OfU.

Figur 4. Ressursbruk totalt i Ptil 2020 - 2022 fordelt på kjerneaktiviteter og andre aktiviteter (MNOK og andeler: 2020=320,4 MNOK, 2021=323,3 MNOK og 2022=359,8 MNOK)

Ressursbruk etter kjerneaktiviteter

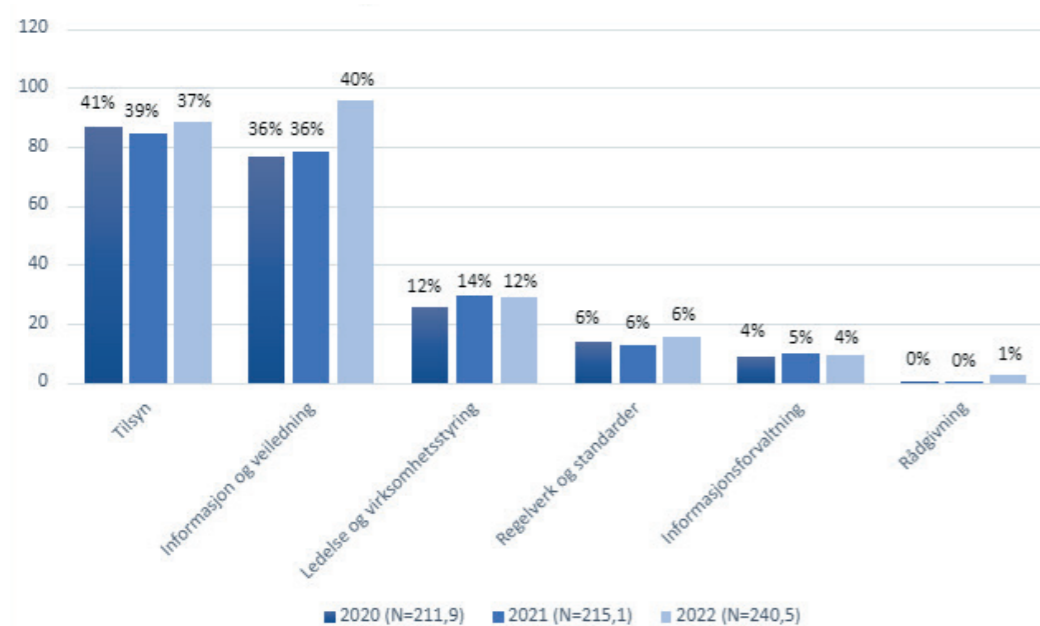
Figur 5 viser ressursbruk fordelt andelsvis etter våre kjerneaktiviteter i 2020 (212,0 MNOK), 2021 (215,1 MNOK) og 2022 (240,5 MNOK). I kjerneaktivitetene inngår ressursbruk som enten er målrettet mot påvirkning av næringen (som tilsyn, informasjon og veiledning, regelverksarbeid), mot departementet (rådgivning) eller ledelsesoppgaver og innsats rettet mot styring av virksomheten og etatsstyringen, og informasjonsforvaltning (arkivfunksjoner)³. Den prosentvise andelen av hver av aktiviteten i forhold til totalen viser et forholdsvis stabilt bilde med små relative endringer fra 2020 til 2022, men det totale omfanget av aktivitetene har økt noe i perioden.

² Merk at y-aksen viser innsats i MNOK. Vi har også valgt å legge inn hvor stor prosentandel innsatsen utgjør av totalen (N). Dette gjelder for alle figurer om ressursbruk i del II.

³ Vår modell for analyse av ressursbruk er fremdeles under utvikling. Tallene er basert på den måten vi har ført timer og kostnader på i perioden fram til 2022, og enkelte kategorier er basert på en skjønnsmessig vurdering og kvalitetssikring av «hvor de hører hjemme». I 2022 reviderte vi vår kategorisering av ikke-refunderbare timer. Nye aktivitetskoder ble tatt i bruk i 2023. Dette innebærer at enkelte av kategoriene i denne årsrapporten ikke klarer helt å fange godt opp den faktiske ressursbruken, som f.eks. innsats innen rådgivning til AID.

Innsatsen innen tilsyn viser en svak andelsvis nedgang fra 39 prosent i 2021 til 37 prosent i 2022, selv om omfanget økte noe. Det henger sammen med en økning i informasjon og veiledning fra 36 prosent i 2021 til 40 prosent i 2022. Årsaken er blant annet høyere aktivitet innen kunnskapsutvikling og -formidling. Dette er de to største kategoriene innen kjerneaktivitetene, og de blir utdypet nedenfor.

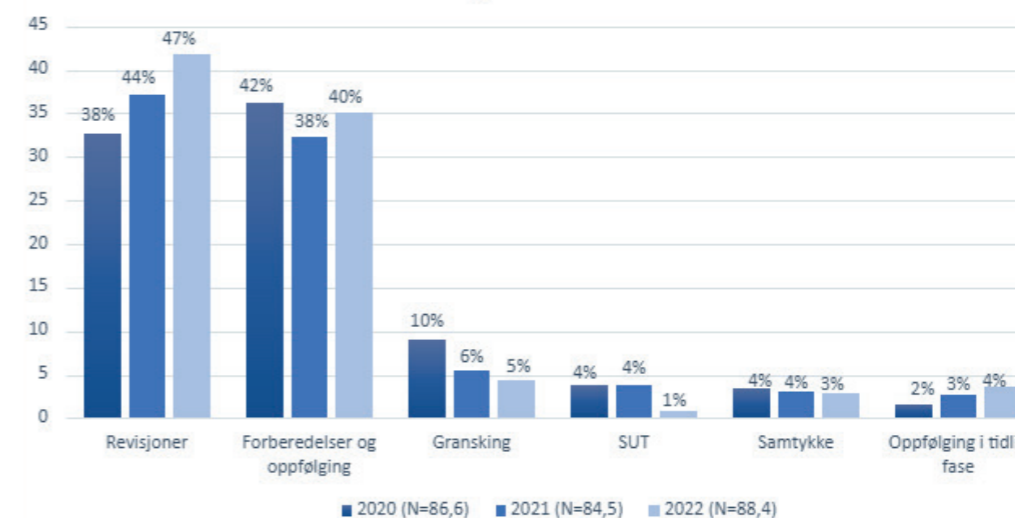
Innen ledelse og virksomhetsstyring er det en andelsvis nedgang fra 14 prosent i 2021 til 12 prosent sammenliknet med fjoråret. Regelverksarbeid utgjør stabilt 6 prosent av innsatsen for alle tre år. Informasjonsforvaltning viser en liten nedgang fra 2021 til 2022 fra 5 til 4 prosent. Aktiviteter innen rådgivning har vært noe vanskelig å fange opp i denne treårsperioden, og ligger dermed kunstig lavt. Aktivitetskategoriene ble justert i 2022, så dette vil bli bedre fanget opp fra og med 2023.

Figur 5. Ressursbruk etter kjerneaktiviteter 2020 (211,9 MNOK), 2021 (215,1 MNOK) og 2022=240,5 MNOK

Ressursbruk i tilsyn

Tilsynsbegrepet omfatter i denne modellen alle aktiviteter der vi møter og følger opp enkelt-selskaper. Figuren nedenfor viser ressursbruk i tilsyn fordelt på underkategorier i perioden 2020-2022. For revisjoner ser vi en oppgang fra 2021, som kan forklares ved at vi i større grad har kunnet gjennomføre revisjoner med fysisk tilstedeværelse etter pandemien. Antall offshoredøgn har også økt betydelig i samme periode. Nivået på forberedelser og oppfølging viser en andelsvis oppgang fra 2021 til 2022. I denne aktiviteten ligger oppfølging av hendelser og annen kontakt med selskapene, samt generell planlegging og kvalitetssikring. I 2022 ser vi en nedgang i antall granskinger og dermed en reduksjon i ressursbruken knyttet til dette.

Figur 6. Ressursbruk i tilsyn fordelt på underaktiviteter i 2020 (86,6 MNOK), 2021 (84,5 MNOK) og 2022 (88,4 MNOK)

Vi behandlet to søknader om samsvarsuttalelse (SUT) i 2022. Disse var knyttet til endringer i tidligere gitte samsvarsuttalelser, og krevde lite omfattende saksbehandling. Det ble dermed brukt relativt lite ressurser på SUT-behandling i 2022. Oppfølging i tidlig fase omfatter behandling av planer for utbygging og drift (PUD) og planer for anlegg og drift (PAD), og også tilsyn med prosjektene før planene ble levert. Det var rekordmange slike planer som ble levert i 2022, noe som reflekteres i økt ressursbruk.

Ressursbruk innen informasjon og veiledning

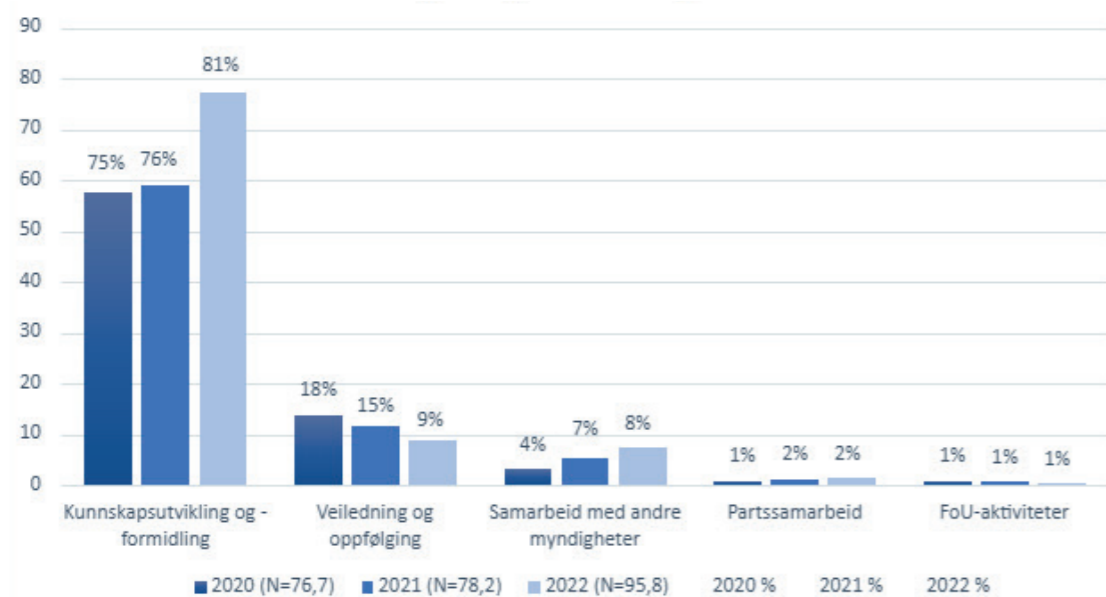
Gjennom informasjon og veiledning utvikler og formidler vi kunnskap om risikoforhold i næringen. Dette skjer blant annet gjennom prosjekter der vi samler og utvikler kunnskap om ulike tema, ofte i samarbeid med konsulent. I dette virkemiddelet inngår også samarbeid med andre myndigheter, akademia og partene i arbeidslivet om sentrale utfordringer innen arbeidsmiljø og risiko.

I figur 7 viser vi ressursbruk innenfor informasjon og veiledning og tilhørende underaktiviteter

for 2020 – 2022 (MNOK og prosentandeler). Når det gjelder kunnskapsutvikling og -formidling ser vi en økning for 2022, noe som kan forklares med økt prosjektgjennomføring og høyere aktivitet etter pandemien når det gjelder formidling på konferanser og i bransjefora. Dessuten har det i 2022 vært et økt behov for kunnskapsformidling i forbindelse med endret sikkerhetssituasjon.

Veiledning og oppfølging viser en gradvis nedgang i perioden. Det som omfattes av denne aktivitetskategorien kan være noe overlappende med kunnskapsutvikling og -formidling, så utviklingen av disse to kategoriene bør ses i sammenheng. Sammenliknet med perioden før pandemien har vi flere digitale møtearenaer enn tidligere, dette kan også forklare noe av nedgangen.

Samarbeid med andre myndigheter viser en andelsvis dobling fra 2020 til 2022. Denne kan blant annet forklares med at vi har vært inne i en periode med utstrakt behov for informasjonsutveksling, koordinering og samarbeid med andre myndigheter grunnet den endrede sikkerhetssituasjonen. Ressursbruken innen partsamarbeid og FoU-aktiviteter er forholdsvis stabile for de tre årene.

Figur 7. Ressursbruk i informasjon og veiledning fordelt på underaktiviteter 2020 – 2022 (MNOK og andeler)

Utvalgte hovedtall

Tabellen nedenfor viser en oversikt over utvalgte hovedtall i perioden 2020-2022, med noen generelle kommentarer knyttet til tallene og deres utvikling. Nøkkeltall ifm tilsyn er presentert mer inngående i del III: Årets aktiviteter og resultater.

HOVEDTALL	2020	2021	2022
Varsel om pålegg	12	33	14
Pålegg	10	29	13
Antall tvangsmulkt (inkludert beløpsstørrelse og faktisk innbetaling)	0	2	0
Antall overtredelsesgebyrer	0	0	0
Antall stansingsvedtak	0	0	0
Antall politianmeldelser	0	0	0
Antall politisaker	6	4	1
Antall klagesaker	5	8	5
Antall offshoredøgn	301	393	654
Gitte samtykker	93	112	88
SUT (Søknad om samsvarsuttalelse)	3	2	2
Behandlede planer for utbygging og drift (PUD) og planer for anlegg og drift (PAD)	7	6	24

Tabell 1. Utvalgte hovedtall.

- **Varsel om pålegg og Pålegg:** I 2022 ble det varslet 14 pålegg og gitt 13 pålegg. To av disse var knyttet til granskingsrapporter. Vi har over tid arbeidet med kriterier for bruk av reaksjonsmidler, og har presisert at vi skal ha en streng tilnærming til pålegg. Det vil likevel være variasjoner fra år til år. For eksempel ferdigstilte vi i 2021 et stort antall granskingsrapporter, som bidro til et høyt antall pålegg. I 2022 har det vært færre granskingsrapporter. Når vi har kontrollert tidligere avvik og pålegg, har vi i 2022 dessuten funnet en større andel avvik som er korrigert, eller der det kun gjenstår mindre arbeid før slutføring. Det har da ikke vært grunnlag for pålegg.

- **Tvangsmulkt:** I 2022 har vi ikke tatt i bruk virkemiddelet tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt blir brukt til å uttrykke alvorlighet fra vår side.

- **Overtredelsesgebyr:** I 2022 har vi ikke benyttet overtredelsesgebyr.

- **Stansingsvedtak:** I 2022 har vi ikke tatt i bruk stansingsvedtak.

- **Politianmeldelse:** Vi har ikke tatt i bruk politianmeldelse i 2022. Som tidligere år har vi imidlertid informert politiet om alle alvorlige hendelser, gitt faglig bistand i etterforskning, hatt møter med politiet om flere av disse. Vi har også informert politiet om andre alvorlige regelverksbrudd.

- **Antall politisaker:** Når en politisak innen vårt tilsynsområde er ferdig etterforsket, ber politiet oss vanligvis om å redegjøre for eventuelle regelverksbrudd og alvorlighetsgrad. Ptil kan også bli bedt om å komme med en anbefaling om hvorvidt en hendelse eller regelverksbrudd bør straffes. I 2022 behandlet vi én politisak.

- **Antall klagesaker:** I 2022 fikk vi inn fem klagesaker til behandling. Dette er en nedgang fra 2021, da vi fikk åtte klagesaker til behandling. De fleste klagenes gjaldt avslag på innsynsbejæringer. Det

er AID som er klageinstans. Hvis vi ikke velger å omgjøre vedtaket som påklages, sender vi det videre til AID med vår redegjørelse.

- **Offshoredøgn:** I 2019 hadde våre ansatte 673 offshoredøgn. Offshore-aktiviteten ble kraftig redusert i 2020 og 2021 som følge av koronapandemien, da en stor del av tilsynene ble gjennomført digitalt. I starten av 2022 var det også noe begrensning på reiseaktivitet. På tross av dette var offshoreaktiviteten i 2022 som helhet tilbake på omtrent samme nivå som før pandemien.

- **Gitte samtykker:** Operatøren må innhente samtykke før bruk av innretninger, og til en del aktiviteter, som spesifisert i styringsforskriften. I 2022 var det en nedgang i antall gitte samtykker fra 112 i 2021 til 88 i 2022.

- **Søknad om samsvarsuttalelse (SUT):** Ptil utsteder samsvarsuttalelse (SUT) for flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister. SUT utstedes etter søknad fra den som står for driften av en slik innretning uten å være operatør, og er en forutsetning for operasjon på norsk sokkel. I 2022 utstedte vi 2 samsvarsuttalelser; samme antall som i 2021: AKOFS fikk oppdatert SUT for AKOFS Seafarer etter ombygging, mens Odfjell Plattform Drilling overtok innretningen Linus, som var eid av Seadrill og hadde SUT før overtakelsen.

- **Plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD):** Ptil gjennomgår planene for PUD og PAD og gjør sikkerhetsmessige vurderinger av disse. Vår vurdering sendes til AID som ansvarlig departement for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. OED har saksansvaret for planene. I 2022 mottok vi 21 PUD til behandling. Av disse var 12 PUD for nye prosjekter; fem gjaldt endring av tidligere PUDer og fire ble gitt PUD-fritak. Noe av behandlingen gikk over i 2023. I 2022 vurderte vi dessuten tre planer for anlegg og drift, som alle handlet om kraft fra land til offshore-innretninger.

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2020 - 2022

I tabellen nedenfor følger en presentasjon av utvalgte nøkkeltall i perioden 2020 – 2022 med tilhørende forklaringer:

Nøkkeltall	2020	2021	2022
Antall ansatte	183	178	181
Antall avtalte årsverk	175	174	174,4
Antall utførte årsverk	168,0	166,4	165,4
Samlet tildeling post 01-99	336 318 000	349 334 000	375 391 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	94,6%	91,1%	92,2%
Driftskostnader	320 392 037	323 282 206	359 831 863
Lønnsandel av driftskostnader	68,8%	69,4%	65,7%
Lønnsandel per årsverk	1 251 457	1 288 528	1 354 661

Tabell 2. Nøkkeltall 2020 – 2022

- **Antall ansatte**

Det har vært en økning i antall ansatte fra 2021 til 2022. I løpet av 2022 er det 18 ansatte som har sluttet, hvorav 11 sluttet for overgang til alderspensjon. I et relativt stramt og presset arbeidsmarked ser vi fortsatt at det ofte tar lengre tid enn forutsatt å finne kvalifiserte søkere til de ledige stillingene.

- **Antall avtalte årsverk**

Antall avtalte årsverk presenteres som et gjennomsnittstall for året, beregnet med utgangspunkt i avtalt stillingsprosent.

- **Antall utførte årsverk**

Antall utførte årsverk er beregnet etter definisjonen gitt i PM-2019-13. Utførte årsverk defineres som den ressursinnsatsen Ptils ansatte har utført i perioden 01.01.2022 – 31.12.2022 redusert for fravær.

- **Samlet tildeling post 01 – 99**

Ptils disponible ramme var på 375,4 mill. kroner i 2022. Tildelingen var fordelt mellom lønn/drift (post 01), spesielle driftsutgifter (post 21) knyttet til tilsynsvirksomheten og oppdrag/samarbeid overfor Norad (Olje for Utvikling) samt mottatt belastningsfullmakt fra AID⁴. Samlet tildeling på post 01 – 99 er økt med 26,0 mill. kroner (7,4 %) fra 2021. Økningen skyldes bla. en styrking som følge av satsing på styrket oppfølging av alvorlige hendelser i petroleumsvirksomheten samt lønns- og prisjustering på postene.

- **Utnyttelsesgrad post 01 – 29**

Utnyttelsesgraden viser andel utgifter på postene 01 – 29 av tildeling. Utnyttelsesgraden for 2022 er på 92,2 %. Ptil har et mindre forbruk av driftsmidler på 6,5 % av totalt driftsbudsjett. Dette skyldes i hovedsak manglende kapasitet og tilgang til ressurser for gjennomføring av enkelte prosjekter samt pålagte restriksjoner ved reiser og arrangementer i inn- og utland gitt smittesituasjonen tidlig i 2022.

- **Driftskostnader**

Driftskostnadene viser en økning på 36,5 mill. kroner (11,3 prosent) fra 2021 til 2022 og skyldes først og fremst en økning i lønnsutgiftene og økte utgifter til pensjon, økt bruk av konsulenttjenester knyttet til vår tilsynsvirksomhet og oppdrags- og samarbeidsvirksomhet samt en økning i reisevirksomheten etter at restriksjonen ble opphevet.

- **Lønnsandel av driftskostnader**

Lønnsandelen for 2022 er på 65,7 % mot 69,4 % i 2021.

- **Lønnskostnader per årsverk**

Lønnskostnadene består av lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre ytelser, fratrukket refusjoner fra NAV. Kostnaden per årsverk var 1,35 mill. kroner i 2022, tilsvarende en økning på 5,1 prosent fra 2021.

⁴ Gjelder FoU-prosjektet om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper.

DEL III.

Årets aktiviteter og resultater

Innledning

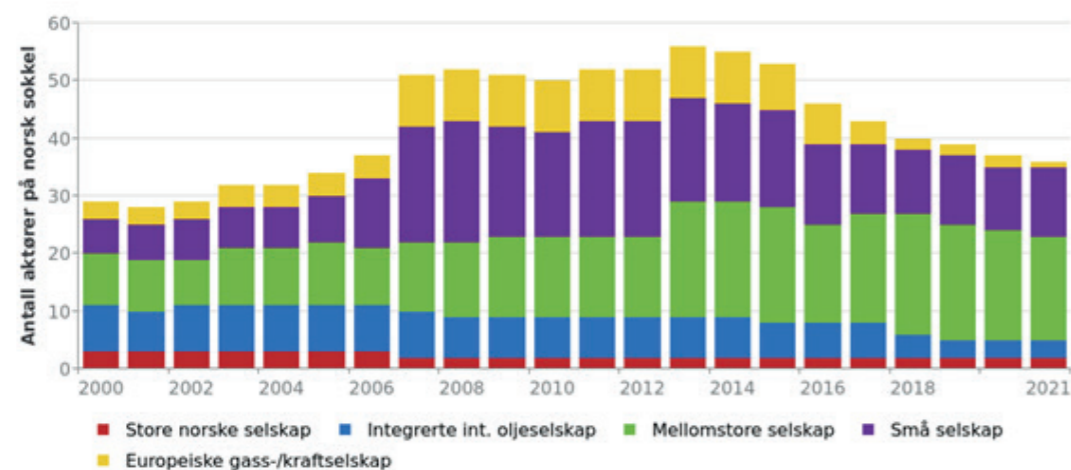
Som beskrevet i del II har Ptil en rekke virkemidler til rådighet for å bidra til måloppnåelse. Utgangspunktet for vårt reguleringsregime er aktørenes ansvar for å drive forsvarlig virksomhet og etterleve HMS-regelverkets krav. Et viktig prinsipp er at selskapene selv, gjennom sine systemer og bruk av disse, skal kunne demonstrere at de har god egen oppfølging og risikostyring. Vårt tilsyn skal være risikobasert ved at innsatsen tilpasses og rettes inn mot de virksomheter og forhold hvor risikoen for storulykker, skader og yrkessykdom vurderes å være størst.

Ptil har de siste årene fått et bredt ansvarsområde som også omfatter CO₂ transport og injeksjon, fornybar energiproduksjon til havs og mineralvirksomhet på havbunnen. Hovedtyngden av vårt arbeid er likevel fremdeles rettet mot petroleumsvirksomheten.

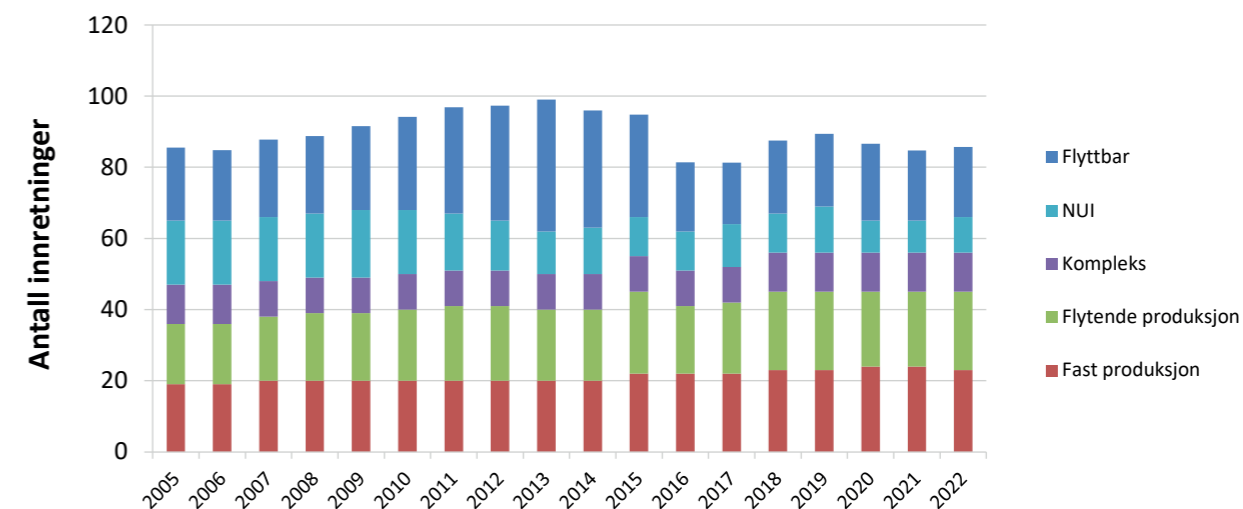
I innledningen til kapittel III beskriver vi først aktørbildet i petroleumsvirksomheten. Deretter følger en gjennomgang av våre mest sentrale virkemidler, og nøkkeltall fra risikonivåprosjektet (RNNP) for 2022. Hoveddelen av kapittelet er presentasjon av utvalgte tema, og en vurdering av resultater og effekter av vår virkemiddelbruk opp mot resultatmålene i tildelingsbrevet.

Aktørbildet i petroleumsvirksomheten

Ptil er sektormyndighet for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. Selv om dette er en virksomhet med stor aktivitet og stor omsetning, er antallet aktører relativt lite sammenlignet med andre bransjer. Det gir oss en unik mulighet til å følge med på aktiviteten til hver enkelt aktør. Figuren viser antall operatørselskap og rettighetshavere av ulike typer. I tillegg følger vi opp redere på flyttbare innretninger, og de største leverandørselskapene.

Figur 8. Aktørbildet i petroleumsvirksomheten 2000- 2021 (kilde: norskpeteroleum.no)

Figur 9. Utvikling i antall og typer innretninger – 2005-2022

Utviklingen i antall og typer innretninger utvikler seg over tid. Figur 9 er hentet fra RNNP og viser utviklingen i antall og typer innretninger i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel for perioden 2005-2022. I tillegg til alle innretninger til havs, har vi åtte landanlegg under vårt ansvarsområde. De aller fleste innretningene og anleggene får besøk fra Ptil i løpet av en treårsperiode, noen flere ganger årlig.

Virkemidler

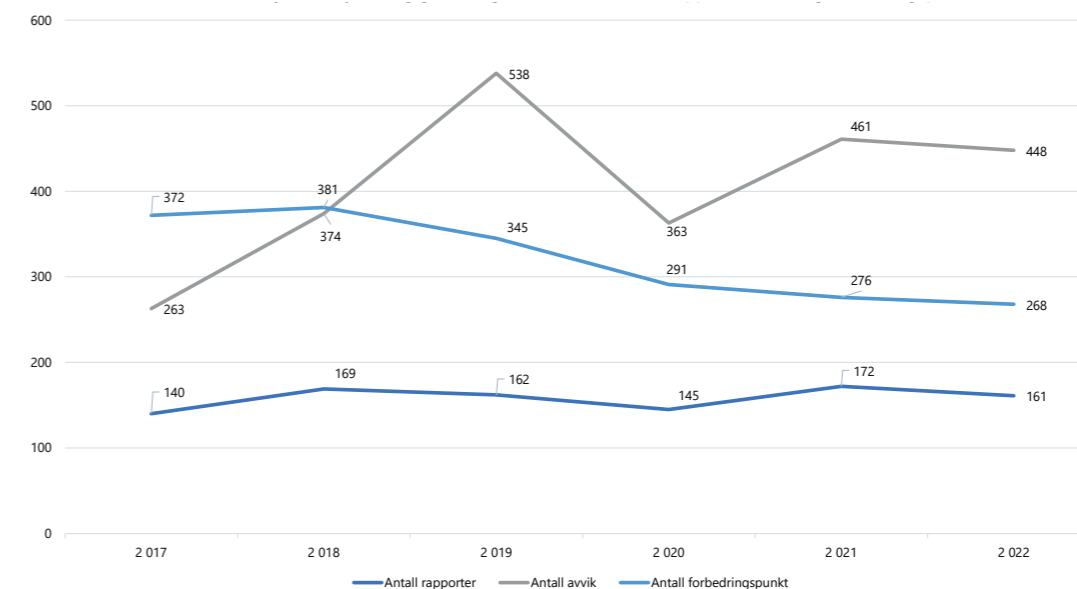
Ptils virksomhetsmodell ble presentert i kapittel II (figur 3). De virkemidlene vi har til rådighet for å bidra til måloppnåelse, er i modellen kalt *kjerneprosesser*: Tilsyn, informasjon og veiledning, regelverk og standarder og rådgivning. Til sammen utgjør disse prosessene hele «verktøykassen», som

kan brukes enkeltvis eller sammen for å bidra til forbedring innen sikkerhet og arbeidsmiljø i næringen. Vi utdyper her de virkemidlene som er mest direkte rettet mot næringen, nemlig tilsyn og informasjon og veiledning.

Tilsyn

Tilsynsbegrepet omfatter i denne modellen alle aktiviteter der vi møter og følger opp enkelt-selskaper.

Revisjoner Revisjoner er den mest sentrale tilsynsprosessen. Hver revisjon dokumenteres i en tilsynsrapport som publiseres på ptil.no. Figur 10. viser noen nøkkeltall for revisjoner over tid. Antall rapporter i figuren omfatter også granskingsrapporter, men de er få i forhold til revisjoner.

Figur 10. Resultat tilsyn: revisjoner og granskning 2017-2022

I begynnelsen av 2022 var arbeidet i Ptil fremdeles preget av koronapandemien, og mange av våre revisjoner ble gjennomført digitalt. Etter gjenåpningen av samfunnet har digitale møter blitt en del av hverdagen. Det har ført til mindre reisevirksomhet enn før pandemien. De fleste revisjoner har i 2022 likevel vært gjennomført med fysiske møter og tilstedeværelse på innretninger og anlegg, men med et større innslag av digitale verktøy enn tidligere.

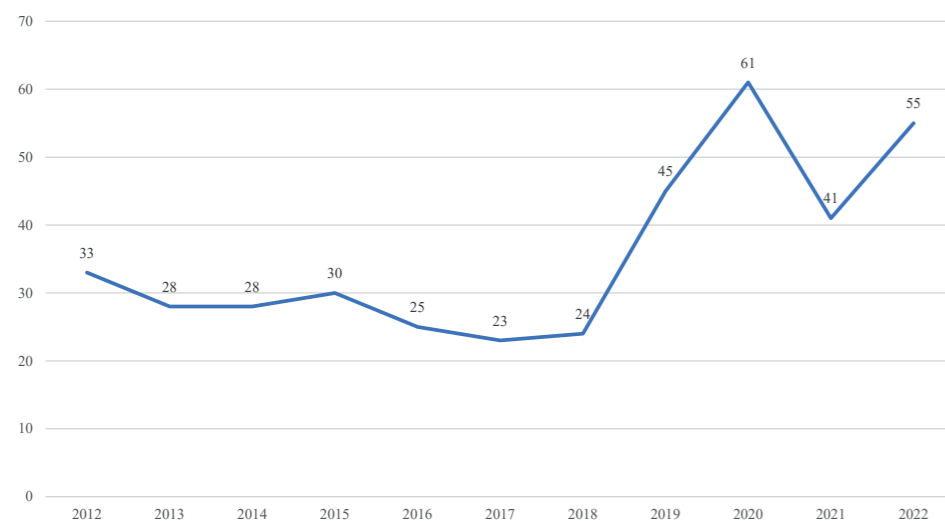
Gransking og annen oppfølging av hendelser

Selskapene rapporterer ulykker og uønskede hendelser til Ptil; det er et krav i styringsforskriften § 29 om varsling og melding av fare- og ulykkessituasjoner. Det har over lang tid etablert seg en god kultur for hendelsesrapportering i petroleumsvirksomheten, noe som er svært viktig for å sikre åpenhet

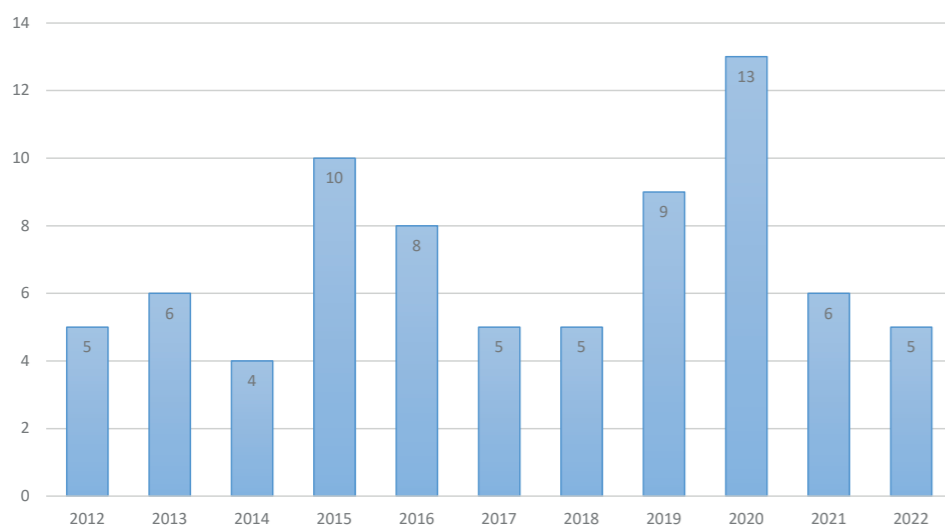
og læring. Ansvar for å håndtere uønskede hendelser ligger hos selskapet selv. Vårt ansvar er å føre tilsyn med selskapenes håndtering og å bidra til best mulig læring etter hendelsene.

Utviklingen i selskapenes rapportering av alvorlige hendelser viste en samlet svak nedgang i perioden 2012-2018, og nådde deretter en topp i 2020 med 61 hendelser. Dette gjenspeiles også i at antallet granskinger var høyt i 2020. Antallet innrapporterte alvorlige hendelser sank til 41 i 2021. I 2022 var tallet 55.

Gransking av uønskede hendelser er en viktig del av Ptils risikobaserte tilsynsvirksomhet. Våre granskinger kommer i tillegg til granskningene som gjennomføres av de involverte aktørene selv. Formålet er å klarlegge årsaksforhold, hendelsesforløp og faktiske og potensielle konsekvenser, og å bidra

Figur 11. Alvorlige hendelser innrapportert til Ptil (2012-2022)

Figur 12. Antall granskinger i Ptil 2012 - 2022

⁵ Det er viktig å merke seg at «alvorlighetsgrad» i denne sammenheng ikke er knyttet til vurdering av storulykkesrisiko, men i større grad reflekterer antallet «arbeidsulykker» i næringen. Tallene er heller ikke normalisert mot aktivitetsnivå. Vurderinger av storulykkesrisiko gjøres i RNNP.

til læring i næringen som kan forebygge at lignende hendelser skjer igjen. Ptil opparbeider selv betydelig kunnskap og erfaring gjennom granskinger. Antall granskinger varierer fra år til år. Hendelsens alvorlighet er det viktigste kriteriet for beslutning om gransking. Potensialet for læring er også et viktig moment i denne vurderingen.

Følgende fem hendelser ble gransket av Ptil i 2022:

1. Deepsea Atlantic (Odfjell Drilling/Equinor), løftehendelse (08.05.2022)
2. Statfjord B (Equinor), gasslekkasje (23.05.2022)
3. Mongstad (Equinor), brann i prosessanlegget (03.07.2022)
4. Linus (Odfjell Drilling/ConocoPhillips), alvorlig personskade (10.11.2022)
5. Åsgard B (Equinor), brann i transformator (14.11.2022)

Hendelsene vi har gransket knytter seg til både innretninger offshore og landanlegg. Det er ikke alle rapportene som er ferdigstilt ennå. Det er derfor for tidlig å si noe om funn og avvik på tvers av hendelsene.

Vår granskingsrapport sendes til selskapet som hadde ansvaret for hendelsen. Selskapet utarbeider et svar på rapporten med oversikt over hvilke tiltak som er gjennomført eller planlegges gjennomført for å utbedre identifiserte avvik. Ptil er i tett dialog med selskapet om oppfølging av iverksatte tiltak for å korrigere avvikene. Granskingsrapportene legges ut på Ptils nettsider for å dele læring og bidra til forbedring på tvers av selskapene i bransjen.

Behandling av søknader og planer

Behandling av søknader og planer inngår også i virkemiddelet tilsyn.

- **Samtykker:** Styringsforskriften § 25 angir hvilke aktiviteter det må innhentes samtykke til. Operatøren må blant annet søke om samtykke til leteboring, til bruk av en innretning og til bruk av en innretning utover planlagt levetid.
- **Samsvarsuttalelse:** Rammeforskriften § 25 beskriver ordningen med samsvarsuttalelse (SUT) for flyttbare innretninger.

I tillegg gir vi råd til overordnet departement om plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD). Endringer av rammevilkår som følge av tiltakspakken som ble vedtatt av Stortinget i 2020 gjør at prosjekter som det leveres utbyggingsplaner for innen utgangen av 2022, vil få gunstigere skattemessige betingelser. Det har ført til at det ble levert spesielt mange utbyggingsplaner i 2022.

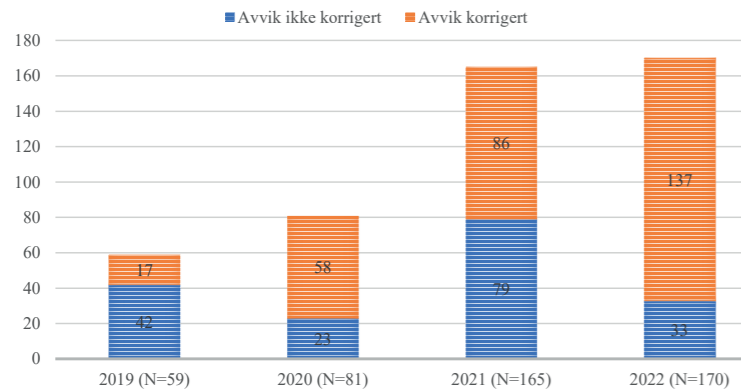
Kontroll av avvik og pålegg

Vi har i de senere årene utviklet en bedre systematikk for å kontrollere avvik og pålegg. Dette har også vært en særlig prioritering i tildelingsbrevet.

Identifisere avvik – planer og tidsfrister

I revisjoner og granskinger undersøker vi aktørenes etterlevelse av regelverket. I rapporten identifiserer vi avvik og forbedringspunkt, og varsler i noen tilfeller pålegg og eventuelt også andre reaksjonsmidler. Når en rapport inneholder avvik, ber vi selskapet om en redegjørelse for hvordan avvikene vil bli håndtert. Redegjørelsen fra selskapet skal omfatte både hvilke tiltak som skal iverksettes for å korrigere avvik, og fristen for å gjennomføre tiltakene.

Dersom vi varsler pålegg etter en revisjon eller en gransking, får selskapet én frist for å svare på varselet – typisk to uker – og en annen frist for å etterkomme pålegget. I dette tilfellet er det vi som pålegger tiltak, og det er vi som setter fristen. Når selskapet anser pålegget for etterkommet, får vi informasjon om det. Først når vi er overbevist om at pålegget er etterkommet, avslutter vi saksbehandlingen.

Figur 13. Resultater av kontrollerte avvik i perioden 2019-2022

Systematisk kontroll av avvik og pålegg i senere revisjoner

Siden 2019 har vi systematisk kontrollert tidligere avvik og pålegg i revisjonsrapporter. Kontrollen gjelder bestemte avvik og pålegg, men fungerer også som en verifikasjon av om selskapenes eget system for avvikshåndtering fungerer. Figur 13 viser hvor mange avvik og pålegg som ble kontrollert årlig i perioden 2019 - 2022.

Figuren viser også hvor stor andel av de kontrollerte avvikene som var håndtert i tråd med selskapets svar. Trenden er positiv. Det er verdt å merke seg at kun avvik der alle tiltak er gjennomført, merkes som «korrigert». Dersom noe gjenstår, er konklusjonen «ikke korrigert», selv om det meste er ferdigstilt.

Vi har siden 2019 totalt kontrollert om 16 pålegg er etterkommet i henhold til selskapets plan. Det var i hele perioden fem pålegg som ikke fullt ut var etterkommet. I 2021 knyttet vi et vedtak om tvangsmulkt til et nytt pålegg som følge av et tidligere pålegg ikke var etterkommet. Ni pålegg ble kontrollert i 2022, syv av disse var etterkommet i henhold til plan.

Vi har nylig etablert en rutine knyttet til avslutning av tilsyn. Når vi sender avslutningsbrev, gjør vi samtidig en intern vurdering av om de enkelte avvikene bør prioriteres for senere oppfølging. Det er foreløpig kun en liten andel av avvikene som har fått en slik klassifisering

Antall avvik for oppfølging	2020	2021	2022
Prioritet 1.	3	10	31
Prioritet 2.	5	15	91

Selskapenes egne systemer for håndtering av avvik
Selskapene skal ha et system for håndtering av avvik i egen virksomhet. Det gjelder både avvik de selv avdekker og avvik avdekket i tilsyn fra myndighetene. I 2022 gjennomførte vi en tilsynskampanje rettet mot fem selskaper, der vi gikk grundig gjennom selskapenes systemer for avvikshåndtering. Dette var en kampanje som fikk mye oppmerksomhet. Mange selskaper har gitt tilbakemelding om at de har satt i gang omfattende opprydningsaktiviteter i egne systemer som følge av at dette temaet ble satt på agendaen og fulgt opp med et bredt sett med virkemidler.

Informasjon og veiledning

Dette virkemiddelet omfatter de fleste aktiviteter som er rettet mot hele eller deler av næringen samlet. Vi bidrar til økt kunnskap gjennom utredninger og utviklingsprosjekter, og vi deler informasjon med næringen for å bidra til læring og forbedring.

I 2022 fikk vi gjennomført studier innen et bredt spekter av tema, som integritet av rørledninger og korrosjon under isolasjon, HMS-utfordringer i utbyggingsprosjekter og læring etter hendelser, selskapenes oppfølging av nød avstengnings-systemet og effekten av vedlikehold.

SEMINARER OG FAGDAGER I PTIL-REGI I 2022:

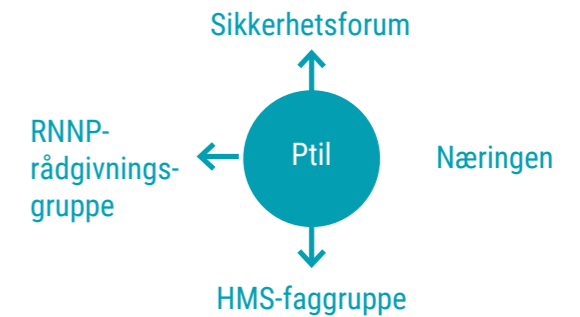
- Sikkerhet – status og signaler 2021/2022 (webinar 14.1.22)
- Boreslamhåndtering og arbeidsmiljø (webinar 24.2.22)
- Innovasjonsdagen 2022 – Framtidsrettet olje- og gassnæring (i samarbeid med OG21 og Forskningsrådet 9.3.22)
- RNNP 2021: Hvor sikker er norsk petroleumsvirksomhet? (31.3.22)
- Sammenheng mellom arbeidsmiljø, helse og sikkerhet (13.6.22)
- Fagdag om sikring (15.6.22)
- ONS Safety Lunch (30.8.22)
- Konstruksjonsdagen (31.8.22)
- Forstå det norske sikkerhetsregimet (30.9.22)
- RNNP akutte utslipp 2021 (webinar, 5.10.22)
- Topplederkonferansen (25.12.22)
- Deseleksos – til pust og plage (13.12.22)

Vi presenterte funn fra studier og tilsyn på konferanser og i fagfora. I tillegg arrangerte vi selv 12 seminarer og fagdager, og sto dessuten for arrangementet av Sikkerhetsforums årskonferanse 8. juni. Vårt nettsted, Ptil.no, har cirka 500 000 besøkende per år, og 3300 abonnenter på nyhetsbrev. Det ble gjennomført en ekstern brukerundersøkelse i 2022, med svært godt resultat for Ptils nettsted. Vi har dessuten totalt ca 30000 følgere på sosiale medier: Facebook, LinkedIn, Instagram og Twitter.

Hovedresultater fra RNNP 2022

I RNNP søker vi gjennom en rekke proaktive og reaktive indikatorer å måle utviklingen i forhold som påvirker sikkerhet og arbeidsmiljø. Målet er blant annet å identifisere områder, på bransjenivå, som er kritiske for sikkerhet og arbeidsmiljø, og hvor det er behov for felles prioritert innsats for å forebygge uønskede hendelser og ulykker. Arbeidet bidrar til økt innsikt i mulige årsaker til ulykker og deres relative betydning for risikobildet, og til å gi et bedre beslutningsunderlag innen forebyggende sikkerhet og arbeidsmiljø for industri og myndigheter.

Risikonivå norsk petroleumsvirksomhet er organisert som et prosjekt der partene- og aktørene i næringen spiller en aktiv rolle. Hovedtyngden av dialogen skjer i Sikkerhetsforum, RNNP rådgivningsgruppe, HMS-faggruppe og i direkte dialog mellom Ptil og enkeltaktører. Ptil leder prosjektet.

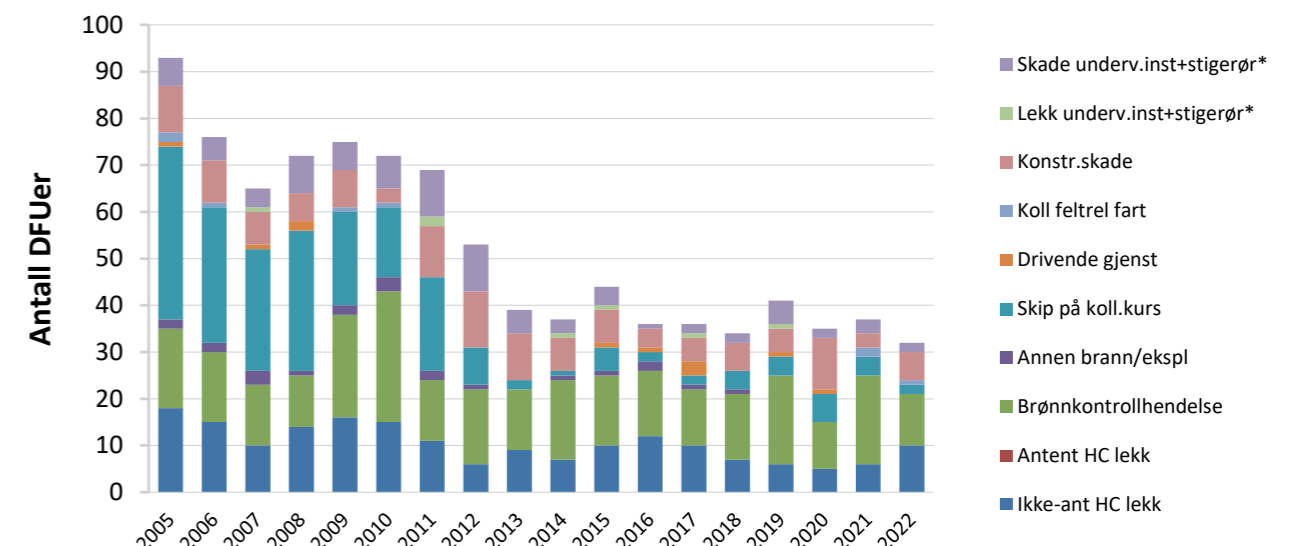

Sammen med informasjon fra granskninger og øvrig oppfølging i tilsyn, styrker RNNP kunnskapsgrunnlaget for vurdering av hvordan forebygging av hendelser og ulykker kan bli mer effektiv. RNNP overvåker både personrisiko og risiko for akutte utslipp for å oppnå et mer helhetlig bilde av ulykkesrisiko.

Ulykker kan få alvorlige konsekvenser for både mennesker, miljø og materielle verdier. Arbeidet med forhold knyttet til storulykke og arbeidsmiljø må foregå på en kontinuerlig basis for å ha styring med bidragsyttere til denne type risiko.⁶

Norsk sokkel – storulykkesindikatorer

I 2022 var det ingen ulykker som resulterte i dødsfall eller som hadde et særskilt stort potensial for tap av liv. Antall hendelser med iboende storulykkespotensial viser et stabilt nivå siden 2012. Nivået i perioden 2012-2022 er lavere enn i forutgående periode.

Figur 14. Oversikt over antall og typer hendelser med storulykkespotensial på innretninger (unntatt helikopter)

⁶ For mer detaljert informasjon om RNNP og resultater, se våre RNNP-rapporter på ptil.no (<https://www.ptil.no/fagstoff/rnnp/>).

I 2022 var det 31 slike hendelser, seks færre enn i 2021.

I perioden etter 2012 har antall hendelser per år av denne type vært stabilt med mindre årlige variasjoner. Vi ser at i 2022 har det vært en økning i antall hydrokarbonlekkasjer sammenlignet med 2021. Denne økningen oppveies av en reduksjon i antall brønnkontrollhendelser.

I tillegg til antall hendelser med storulykkespotensial er det utviklet en totalindikator for storulykker. I denne indikatoren er hver type tilløpshendelse gitt relative vekt basert på potensielt tap av liv dersom denne type hendelser hadde fått utviklet seg til en reell storulykke. Det understrekes at denne type indikator ikke viser risiko i seg selv, men illustrerer bransjens evne til styre forhold som påvirker risiko.

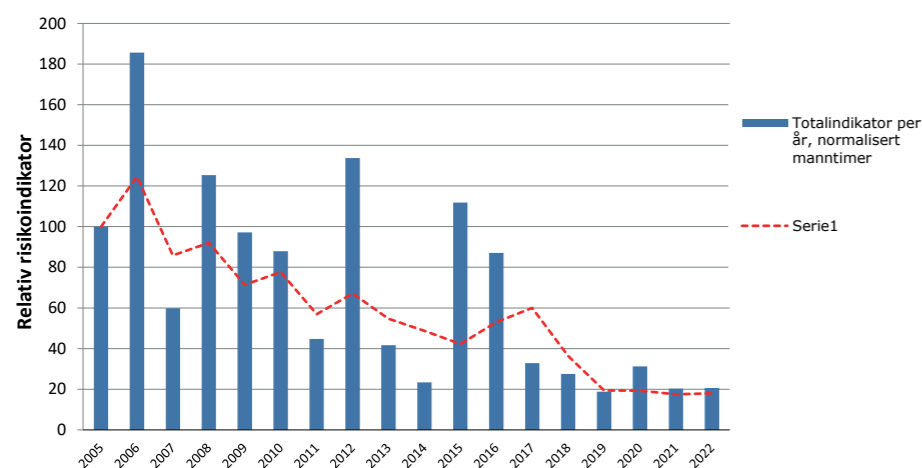
Resultatene viser en synkende tendens siden 2006, før det ses en utflating de siste fire årene. Verdien i 2019 var det laveste observerte nivået siden 2005. Vi ser at verdien i 2022 er på samme nivå som i 2021. De fleste av indikatorene har nå et lavt antall (mindre enn ti) hendelser per år, noe som

innebærer at små variasjoner i antallet hendelser kan gi store utslag. En positiv utvikling i antall tilløpshendelser over tid viser etter vår vurdering at næringens arbeid med risikostyring har effekt, men det understrekes at en slik utvikling ikke gir noen garantier for å unngå fremtidige hendelser.

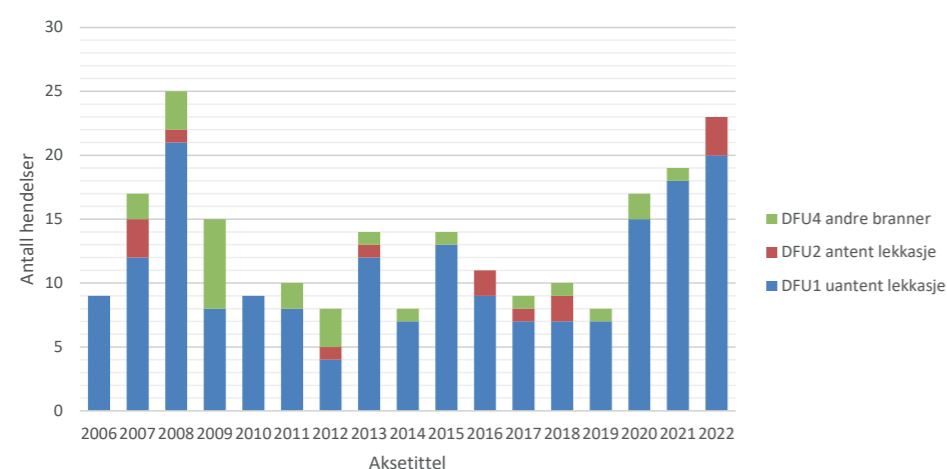
For 2022 har Ptil registrert 227 personskader på innretninger i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel mot 178 personskader i 2021. Frekvensen av alvorlige personskader derimot viser en nedgang fra 27 per million arbeidstimer i 2021 til 21 i 2022. Endringen er ikke signifikant. Alvorlige personskader er nærmere definert i veiledningen til styringsforskriftens § 31.

Landanlegg – storulykkeindikatorer

Figur 16 nedenfor viser en oversikt over antall rapporterte hendelser med storulykkespotensial for alle åtte landanlegg i perioden 2006–2022. I perioden 2009–2019 har det vært rapportert under 15 hendelser med storulykkespotensial årlig. I 2020–2022 er det en økning i antall hendelser med storulykkespotensial. I 2021 var det rapportert inn 19 tilløps-

Figur 15. Totalindikator for storulykker per år, normalisert mot arbeidstimer⁷

Figur 16. Antall hendelser med storulykkespotensial - landanlegg, 2006–2022

⁷ Referanseverdi er 100 i år 2005, både for totalindikator og treårs rullerende.

hendelser med iboende storulykkespotensial. I 2022 var tallet 23. Av disse er 20 uantente hydrokarbonlekkasjer og 3 er branner. Antall uantente hydrokarbonlekkasjer i 2021 og 2022 er de høyeste antallene rapportert de 10 siste årene. Det er stor variasjon mellom landanleggene.

Alvorlige personskader på landanleggene er på omtrent samme nivå i 2022 (14) som i 2021 (13).

Barriereindikatorene – sokkel og land

Barriereindikatorene i RNNP er et eksempel på indikatorer som kan si noe om robustheten til å motstå hendelser – såkalte ledende indikatorer, og er et uttrykk for barrierenes evne til å fungere når det er behov for dem.⁸ I RNNP 2011 startet man å sammenligne overordnede beregninger mot bransjenorm. Resultatene for 2022 viser at de fleste barriereelementene er i henhold til bransjens egendefinerte krav. De siste årene har nivået vært noenlunde stabilt.

For barriereelementer knyttet til isolering og håndtering av energi i forbindelse med hendelser har utviklingen de siste årene snudd i en svak positiv retning. Flere av barriereelementene har fremdeles en feilrate som ligger over bransjens

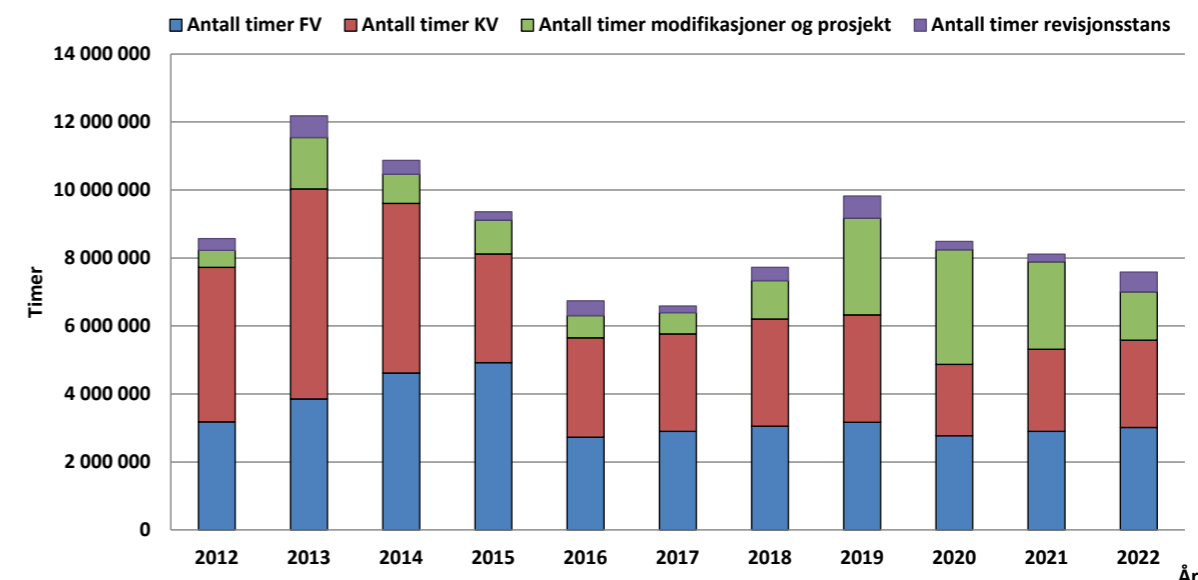
egendefinerte krav. Barriereindikatorene viser fremdeles at det er store nivåforskjeller mellom innretningene.

Resultatene for barriereindikatorene på landanleggene viser en positiv utvikling de siste årene, men også her ser vi store variasjoner mellom anleggene. Noen av anleggene skårer dårligere enn næringens egne mål.

Vedlikehold – sokkel og land

I 2009 ble RNNP utvidet slik at barriereindikatorene inkluderer indikatorer for vedlikeholdsstyring. Indikatorene omfatter underlaget for vedlikeholdsstyring (merking og klassifisering) og status for utført vedlikehold, etterslep i forebyggende (FV) og utestående korrigerende vedlikehold (KV). Se figuren nedenfor for status på utført vedlikehold på permanent plasserte innretninger i perioden 2012–2022.

Totalt antall timer utført vedlikehold på permanent plasserte innretninger (sokkelen) er noe redusert fra 2021 til 2022. Antall timer utført vedlikehold innen forbyggende vedlikehold (FV) og korrigerende vedlikehold holder seg på omtrent samme nivå i 2022 som i 2021.

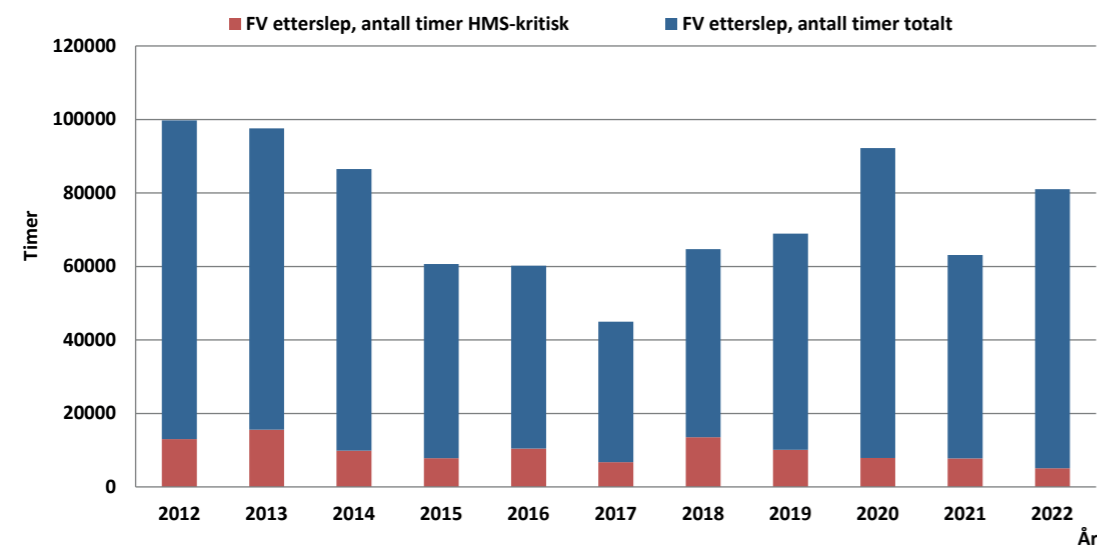

Figur 17. Totalt antall timer utført vedlikehold – permanent plasserte innretninger 2012–2022

⁸ Typiske barriereelementer som testes er: brann- og gassdeteksjon, nødavstengningssystemer, brannsikring og brannvannforsyning, marine systemer og ytelsespåvirkende forhold knyttet til brønnintegritet og vedlikeholdsstyring.

Modifikasjoner og prosjekter viser en reduksjon sammenlignet med fjoråret, mens antallet timer vedlikehold utført i revisjonsstanser har økt.

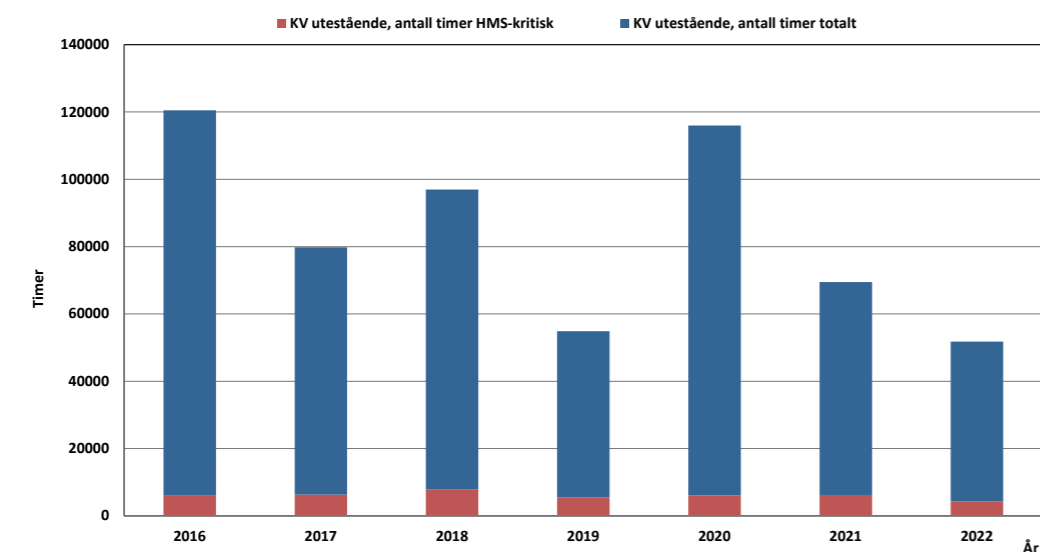
Figuren nedenfor viser tall for det totale etterslepet i forebyggende vedlikehold (FV) i perioden 2012-2022 for permanent plasserte innretninger og etterslep for HMS kritisk FV (rødt).

Figur 18. Det totale etterslepet i FV per år i perioden 2012-2022 for de permanent plasserte innretningene

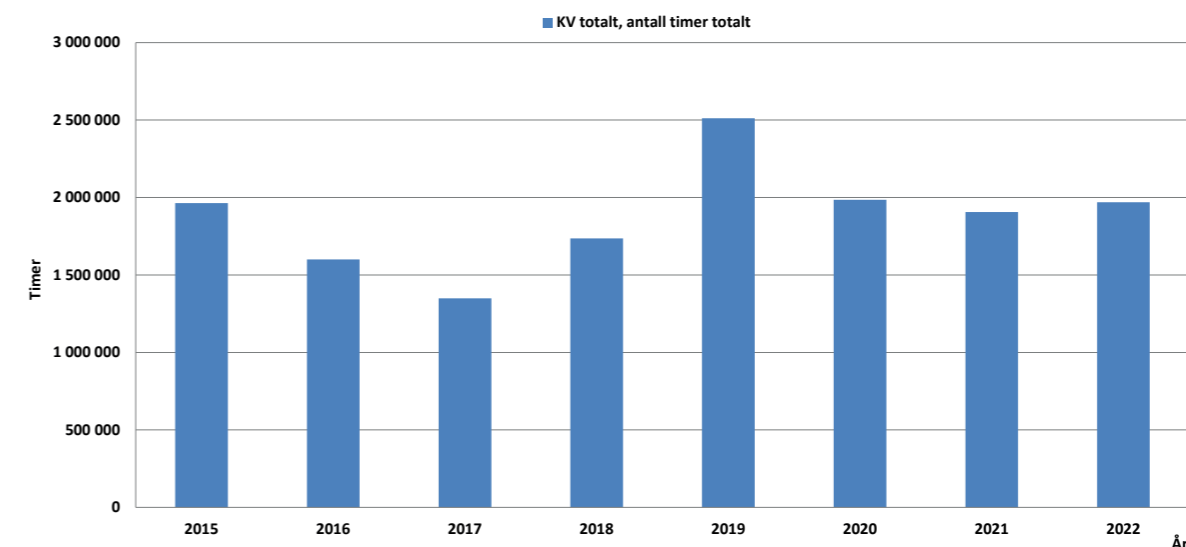
Resultatene viser at det totale etterslepet i det forebyggende vedlikeholdet er høyere i 2022 enn det enn i 2021. Etterslepet i det HMS-kritiske forebyggende vedlikeholdet er redusert de senere årene.

Tallene for utestående korrigerende vedlikehold (KV) totalt og antall timer HMS-kritisk KV er gjengitt i figuren nedenfor.

Figur 19. Det totale utestående KV per år i perioden 2016 til 2022 for de permanent plasserte innretningene

Resultatene viser en betydelig nedgang i antall timer for det totale utestående korrigerende vedlikeholdet i 2022 sammenlignet med de to siste årene. Det totale utestående HMS-kritiske korrigerende vedlikeholdet viser også en nedgang i 2022 og er det lavest rapporterte siden 2016. Vedlikehold av denne typen utstyr skal helst ikke overskride aktørenes egne frister. Det HMS-kritiske utstyret skal hindre eller begrense de definerte fare- og ulykkessituasjonene. Figuren nedenfor angir totalt antall timer KV som ikke er utført i perioden 2015-2022.

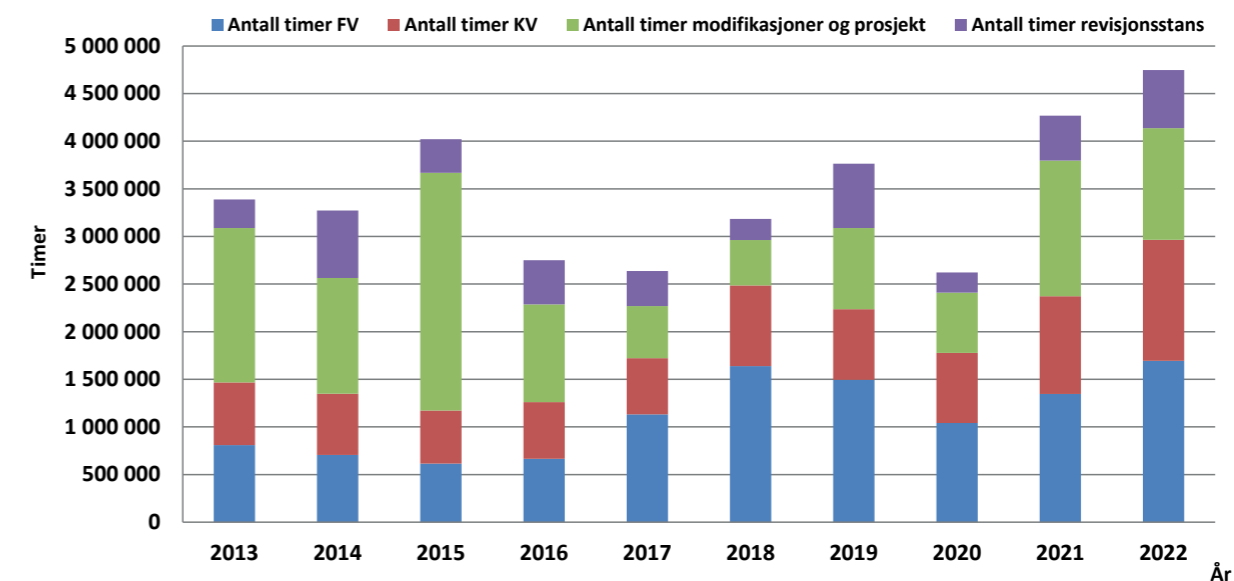

Figur 20. Det totale KV som ikke er utført for de permanent plasserte innretningene per 31.12. i årene 2015 til 2022

Det er samlet sett et betydelig antall timer identifisert korrigerende vedlikehold som ikke er utført per 31.12.2022. Omfanget i 2022 er på samme nivå som i 2020 og 2021.

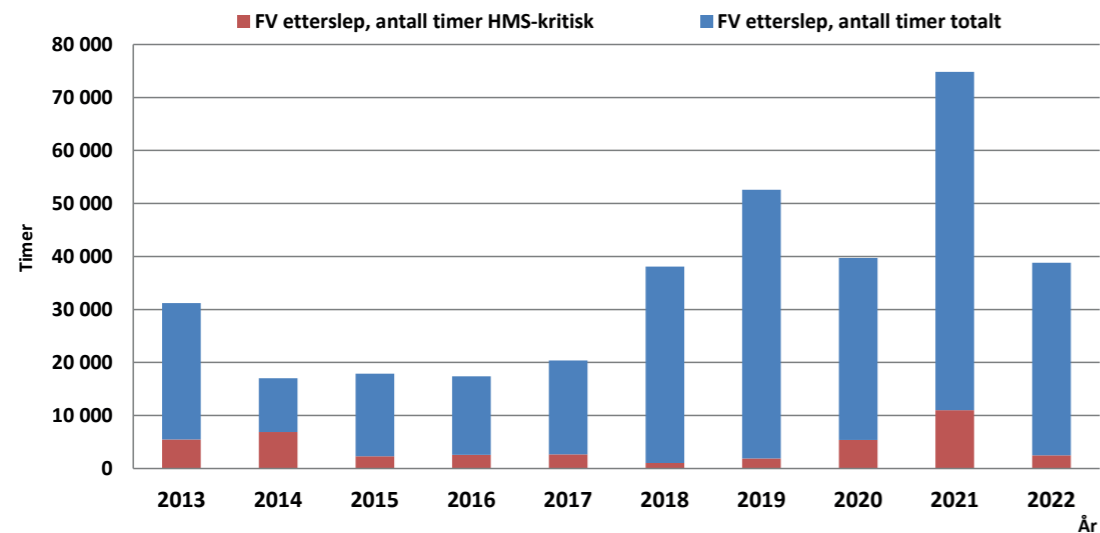
Neste figur viser totalt utførte timer vedlikehold, modifikasjoner og revisjonsstanser for landanleggene i perioden 2013-2022.

Vi ser at timene for de utførte aktivitetene samlet sett har økt betydelig i 2022 sammenlignet med de senere årene. Figuren viser at det er utført mer forebyggende og korrigerende vedlikehold i 2022 enn tidligere år.

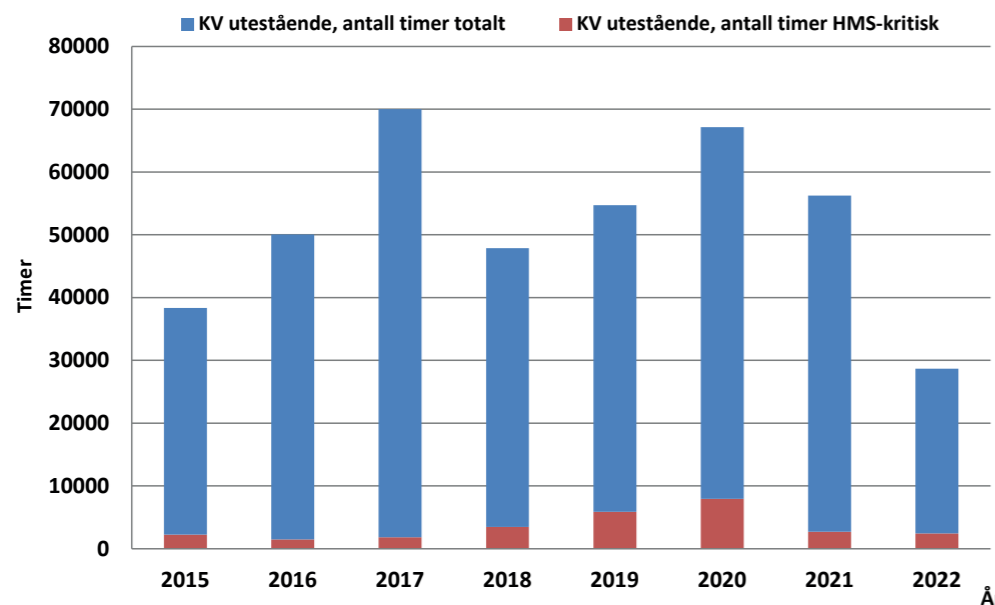
Figur 21. Totalt antall timer for det utførte vedlikeholdet, modifikasjonene og revisjonsstansene for landanleggene i perioden 2013 til 2022

Det totale etterslepet i det forebyggende vedlikeholdet for 2022 er betydelig lavere enn året før, ref. figur 22. Sammenlignet med de to siste årene er det også en betydelig reduksjon i 2022 av etterslepet i det totale HMS-kritiske forebyggende vedlikeholdet, se figur nedenfor.

Figur 22. Det totale etterslepet i FV per år for landanleggene i perioden 2012 til 2022

For landanleggene finner vi også en betydelig nedgang i det totale utestående korrigerende vedlikeholdet i 2022, se figur nedenfor.

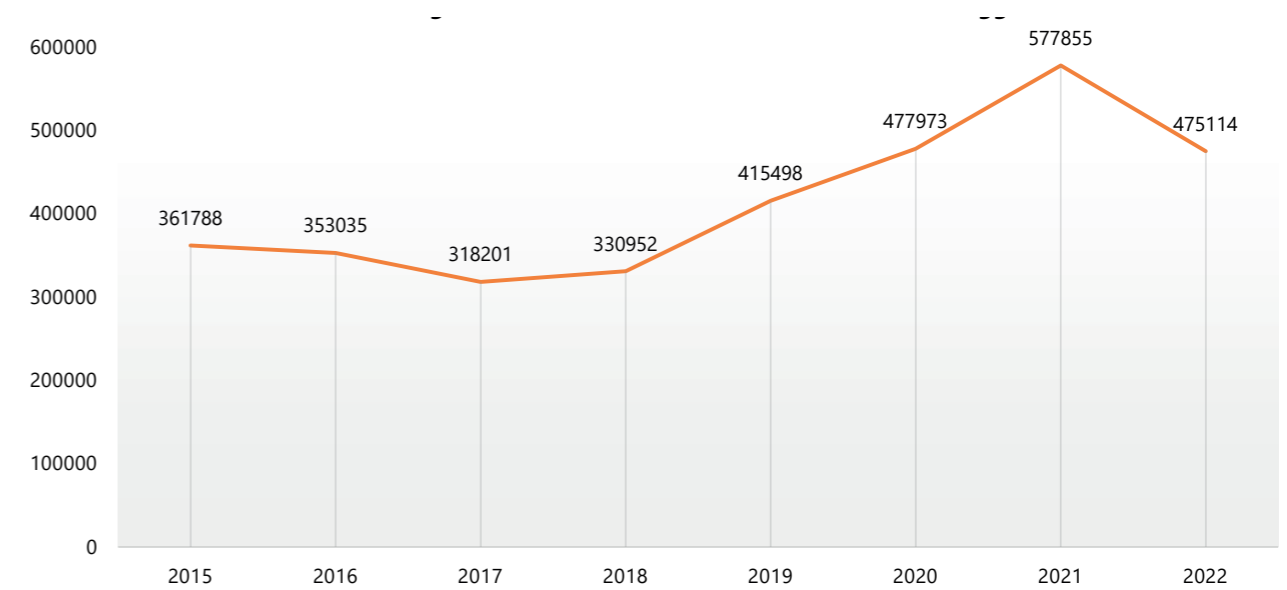

Figur 23. Det totale utestående KV per år for landanleggene i perioden 2015 til 2022

Dette er det lavest nivået rapportert i hele perioden. Sammenlignet med de senere årene er det i 2022 også en nedgang i det utestående HMS-kritiske korrigerende vedlikeholdet.

Tallene for etterslep på landanleggene innen forebyggende vedlikehold viser imidlertid en økning fra 2020 til 2021 og har hatt en økende trend siden 2017. Den HMS-kritiske andelen av dette viser en tilsvarende økning i 2020 og 2021. I dette inngår tall fra et anlegg som er nedstengt. Vi har stor oppmerksomhet på dette området og vil følge dette opp i 2022.

I figuren nedenfor vises totalt antall timer ikke utført KV for landanleggene i perioden 2015-2022.

Figur 24. Totalt antall timer identifisert korrigerende vedlikehold ikke utført for landanleggene i perioden 2015-2022

Figuren viser en stigende trend i perioden 2017 (318201 timer) til 577855 timer i 2022. Fra 2022 ser vi en reduksjon til 475114 timer. Om vi bryter ned på anlegg, ser vi at det særlig er to anlegg som har enten et betydelig antall timer ikke utført eller en betydelig økning sammenliknet med foregående år.

For de flyttbare innretningene ser vi at flere innrettinger ikke har merket alt utstyret og at ikke alt utstyr er klassifisert, noe som er grunnleggende for styring av vedlikehold.

Resultater knyttet til status for vedlikehold formidles og følges opp i revisjoner både mot enkeltsekskap og på bransjenivå, offshore og på landanlegg.

Spørreskjemaundersøkelse dykkere

Spørreskjemaundersøkelsen i RNNP utføres annet hvert år og omfatter alle arbeidstakere på norsk sokkel og landanleggene. Undersøkelsen ble sist gjennomført i 2021. Spørreskjemaet kartlegger arbeidstakernes oppfatninger av fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, HMS-klima og opplevd risiko, samt opplevelse av egen helse, sykdom og skader. I 2018 ble spørreskjemaundersøkelsen utvidet til også å omfatte dykkepersonell. Store deler av spørsmålene er like for å kunne sammenligne med utviklingen offshore og på land, men inkluderer også særskilte spørsmål for dykkepersonell; som karakteristika og hyppighet av dykkeroperasjoner og opplevd risiko og sikkerhet knyttet til dykking på norsk sokkel spesielt.

I 2022 ble spørreskjemaundersøkelsen for dykkere gjennomført for tredje gang og inkluderte dykkerpersonell som opererte på norsk kontinental-sokkel i perioden 1. januar – 31. desember 2022. I dette inngår dykkeoperasjoner for metningsdykking og overflateorientert dykking offshore, mens dykking ved landanleggene ikke er inkludert. Antallet svar var i 2022 208, hvorav 141 dykkere. Av disse var 108 metningsdykkere og 32 overflatedykkere. Dette er det høyeste antallet besvarelser i de tre kartleggingene, noe som antagelig henger sammen med et høyere aktivitetsnivå, særlig innen metningsdykking, i 2022 sammenliknet med foregående undersøkelser.

Sammenlignet med 2020 er det flere yngre (<25 år) og eldre (> 60 år) i utvalget hvorav de fleste går 12-timers skift. Vi ser også at andelen personell som har hatt offshore turer over 20 dager er store. Dette skyldes sannsynligvis de spesielle COVID 19 tiltakene for dykking som varte inn i første kvartal for 2022. I tillegg ser vi at en stor andel av respondentene for 2022 har vært på norsk sokkel for første gang i løpet av 2022. Når det gjelder nasjonalitet, så er andelen norske (ca. 8%) og britiske (ca. 69%) personer lavere

enn i 2020. Andelen med andre nasjonaliteter har økt til 22,9%.

Av de særnorske kravene er arbeidsmiljøfaktorene som flest dykkere vurderer negativt: den kortere lengde av opphold om bord (7,7%), etterfulgt av langtids oppfølging av dykkernes helse (4,6%), og begrensning av lengde på navlestreng/umbilical (4,6%). Det er en langt større andel av dykkerledere som vurderer sistnevnte negativt (31,3%). I tillegg er 25 prosent av dykkerlederne mindre fornøyd med den kortere varigheten av metningsperioden på norsk sokkel. De aller fleste er for øvrig godt fornøyd med de særnorske kravene til dykking i petroleumsvirksomheten. Før kartleggingen gjennomføres neste gang, vil det bli foretatt en revisjon av spørreskjemaet.

Dybdestudie om «Årsaksforhold og tiltak knyttet til brønnskrollhendelser i norsk petroleumsvirksomhet»

Brønnskrollhendelser inngår i vurderingen av storulykkepotensialet på norsk sokkel. Denne studien er en videreføring av en tilsvarende studie i regi av RNNP 2011 som var begrunnet i en negativ utvikling i antall rapporterte brønnskrollhendelser i 2010. Resultater og hovedutfordringer har i ettertid vært formidlet til næringen og fulgt opp gjennom ulike typer virkemidler fra Ptil. Til tross for denne innsatsen har det likevel ikke ført til en ønsket reduksjon i risikobidraget fra brønnehendelser på norsk sokkel. Formålet med denne studien var derfor å analysere og få bedre innsikt i årsaksforhold og eventuelle tiltak knyttet til brønnskrollhendelser på norsk sokkel etter 2011.

Den største utfordringen i bore- og brønnoperasjoner er tap av brønnskroll som i ytterste konsekvens kan føre til utblåsing av hydrokarboner. Planlegging og gjennomføring av bore- og brønnoperasjoner omfatter følgende områder: i) Forebygging av brønnskrollhendelser, ii) Interven-

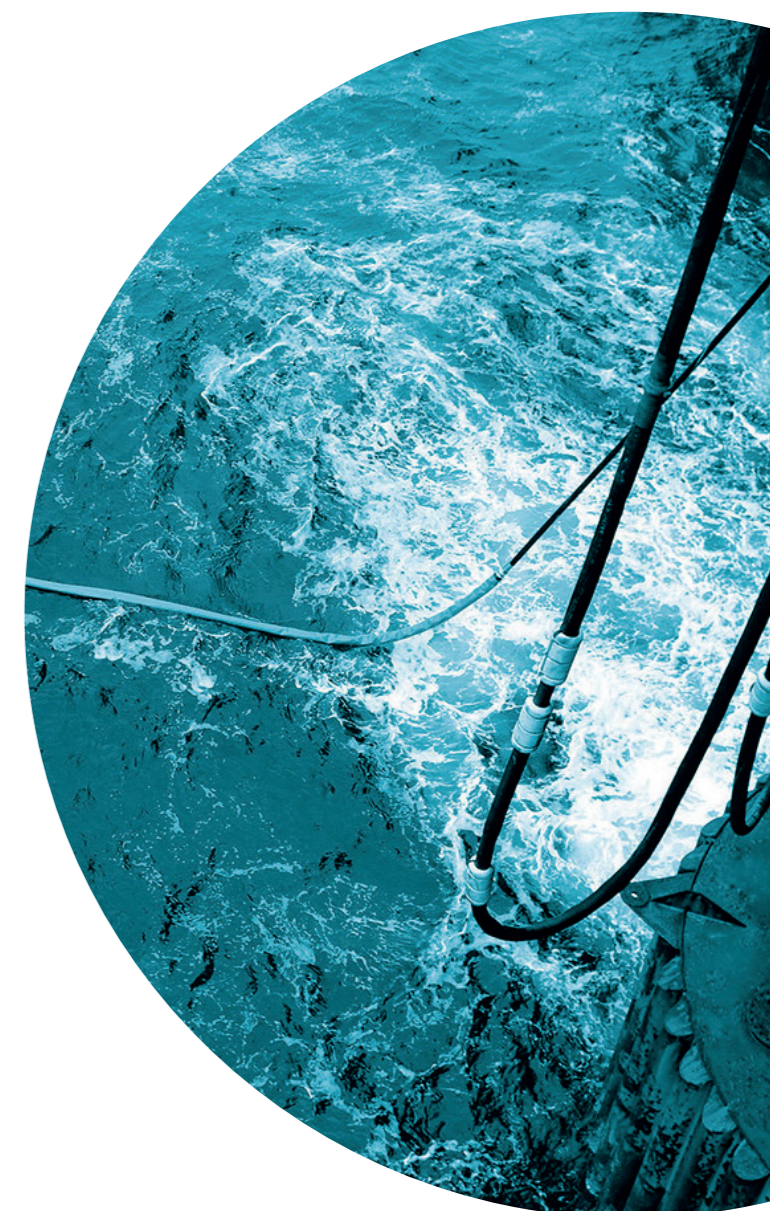
sjon/ håndtering av brønnskrollhendelser og iii) Respons ved brønnskrollhendelser ved eskalering og/eller utslipp. Denne studien setter søkelys på de to første områdene og bygger på følgende data:

- Intervju med 58 personer med roller knyttet til brønnskrollrisiko
- Gjennomgang av 113 tilsynsrapporter og 38 granskinger knyttet til brønnskroll
- Gjennomgang av andre dybdestudier og dokumenter etter brønnskrollhendelser, bl.a. 121 brønnskrollhendelser fra Offshore Norge sin database, 172 brønnskrollhendelser internasjonalt og tilhørende årsaksanalyser fra IOGP sin database
- Rapporter etter granskning av Deepwater Horizon-ulykken
- Resultater fra siste RNNP spørreskjemaundersøkelse

Hovedresultatene identifiserer en rekke forhold som kan ha gitt endringer og høyere grad av kompleksitet i boreprosessene; f.eks. mer komplekse brønnbaner, utfordrende undergrunns forhold, mer avanserte brønnmål, organisatoriske og teknologiske endringer mv. Slike forhold er diskutert i rapporten og danner grunnlag for følgende fire hovedutfordringer og forbedringsområder:

- 1) Behov for bedre brønnskrollkompetanse og forbedringer i brønnskrollopplæringen; knytte den tettere opp mot forhold på norsk sokkel,
- 2) Behov for bedre prosesser for læring og erfaringsoverføring etter hendelser
- 3) Behov for å videreutvikle prosesser for å håndtere samlet risiko knyttet til bore- og brønnoperasjoner, særlig for håndtering av usikkerhet i poretrykk og kunnskap om undergrunns forhold ved boring, og
- 4) Behov for mer oppmerksomhet på endringsledelse, særlig i forbindelse med omorganisering.

Vi vil kommunisere resultatene og utfordringene fra studien i ulike fora, og følge opp hvordan næringen etablerer tiltak som kan møte utfordringene på en god måte. Resultatene vil bli også sett i sammenheng med Ptil sin satsning innen granskning og læring etter alvorlige hendelser.

Mål 3.1 Risikoen for storulykker i petroleumssektoren skal reduseres

Innledning

Vi bruker resultater fra risikonivåprosjektet (RNNP) sammen med annen informasjon fra tilsynsaktiviteter som grunnlag for å sikre målrettet og risiko-basert oppfølging knyttet til dette resultatmålet. I hovedsak er storulykkerisikoen i petroleumsindustrien knyttet til hydrokarboner på avveie og konstruksjonsrelaterte hendelser. Vi har i de senere årene også rettet oppmerksomheten mot IKT-sikkerhet og sikring mot bevisste anslag, og storulykkerisikoen forbundet med disse temaene.

I vår tilsynsstrategi for 2022 har vi prioritert følgende områder for oppfølging:

- Brønnkontrollhendelser
- Hydrokarbonlekkasjer
- IKT-sikkerhetshendelser
- Konstruksjonshendelser
- Sikring mot bevisste anslag

I det følgende presenterer vi vår innsats på disse områdene, i tillegg til andre utvalgte tema som er relevante for resultatmål 3.1.

Brønnkontroll

Brønnkontrollhendelser kan innebære fare for storulykke, og er et område med høy prioritet i Ptil. Vi har i 2022 videreført mange initiativer fra tidligere år, rettet mot å bidra til å forebygge risiko for brønnkontrollhendelser i ulike bore- og brønnaktiviteter. Erfaring og læring etter hendelser er innhentet gjennom møter med operatørene i etterkant av de enkelte brønnkontrollhendelsene. Vi har også analysert hendelsesdata fra brønnkontrollhendelser, og delt kunnskap gjennom presentasjoner på sentrale bore- og brønnkontrollkonferanser.

Det ble boret 34 letebrønner og 146 utvinningsbrønner på sokkelen i 2022. Dette er noe færre brønner totalt enn året før. Det er i 2022 registrert 11 brønnkontrollhendelser under boreoperasjoner og to under intervensjonsaktiviteter. Samtlige brønnkontrollhendelser var i laveste kategori, såkalte regulære hendelser i «grønn» kategori. Antallet klassifiserte brønnkontrollhendelser var betydelig lavere enn i 2021, men det var en viss økning i uklassifiserte, «grå», hendelser. Basert på store variasjoner i antall hendelser tidligere år er det usikkert om 2022-tallene viser en signifikant nedgang, og om nedgangen vil vise seg å vedvare.

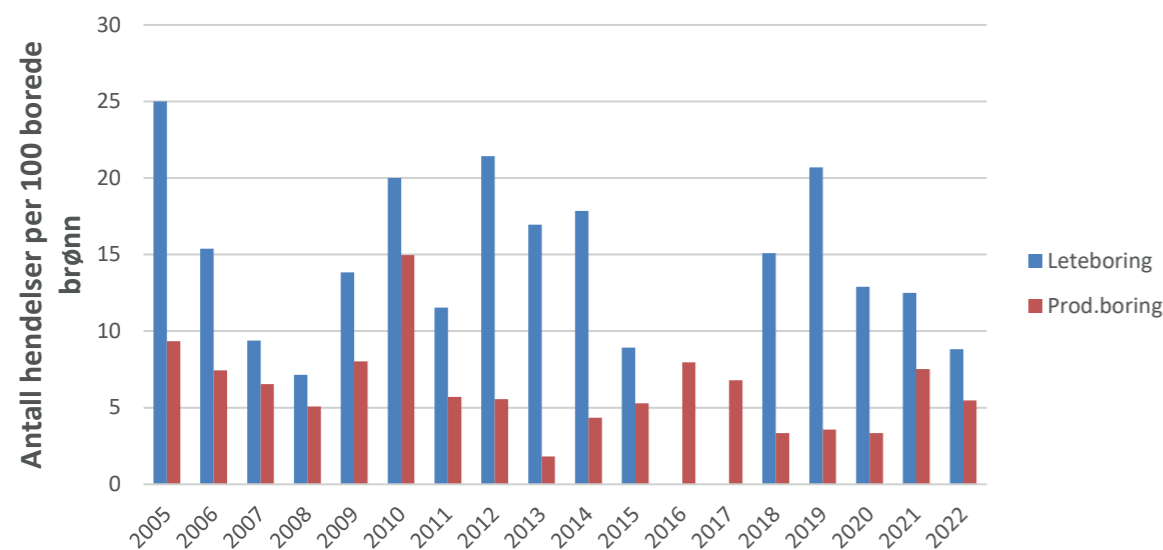
Næringen sine analyser av brønnkontrollhendelsene har identifisert ganske like årsaksforhold knyttet til flere av brønnkontrollhendelsene. Dette synes også å være identifisert i brønnkontrollhen-

delse registrert internasjonalt, så som fra IOGP (den internasjonale foreningen for operatørselskap) sin database. Både direkte og bakenforliggende årsaker har i mange av brønnkontrollhendelser klare fellestrekk. Ptil har derfor utfordret næringen på hva som kan gjøres for å kunne forebygge flere hendelser ved å rette større oppmerksomhet på prosessene knyttet til disse årsaksforholdene. International Regulators forum (IRF), der Ptil er med, har også adressert denne problemstillingen internasjonalt. Gjennom et samarbeid mellom IOGP og IADC (International Association of Drilling Contractors) har næringen nå utviklet en ny retningslinje (Report 608) med mål om en beste metodiske praksis for estimering av formasjonstrykk og oppsprekingstrykk. Vi har fulgt opp utviklingen av denne nye retningslinjen gjennom jevnlig møter med IOGP i løpet av 2022.

Ptil har formidlet og tydeliggjort ulike aspekter og trender ved brønnkontroll som storulykketema på nasjonale og internasjonale bore- og brønnkontrollkonferanser, så som NPF (Norsk Petroleumsforening) og IADC bore- og brønnkontrollkonferanser. Vår utfordring til næringen om å kunne forebygge brønnkontrollhendelser ble fanget opp av næringen og adressert som et storulykketema i HMS-forumet alwaysafe.no, som deles både i landorganisasjoner og ute på innretningene.

Ptil har gjennom sitt arbeid også bidratt til økt forståelse for usikkerhet i risikobegreper knyttet til brønnkontroll. I 2022 har vårt arbeid med usikkerhet i poretrykkestimering og vår oppfølging av utviklingen av en ny IOGP retningslinje (report 608) vært adressert. Den nye retningslinjen har dannet et godt fundament for næringen om estimering av formasjonstrykk og har bidratt til oppmerksomhet på utfordringene. Vi har i 2022 gjennomført en møteserie med sentrale operatører, OD og leverandører av fagekspertise. Aktiviteten videreføres i 2023 mot ytterligere møter med aktører. Gjennom vår oppfølging av hendelsesrapporter fra brønnkontrollhendelser har vi dessuten bidratt til økt oppmerksomhet om nøyaktighet i rapportering av hendelser og kvalitetssikring av data i forhold til RNNP, trender og læring etter hendelser.

Læring fra brønnkontrollhendelser ble valgt som dybdestudie i regi av RNNP i 2022. Anbefalinger fra studien vil bli fulgt opp og delt med næringen. Utviklet kunnskap fra våre aktiviteter er også brukt i samtykkebehandling og i vurdering av PUD. Presiseringer knyttet til kompetansekrav innen brønnkontroll er fulgt opp i tilsyn. Gjennom vår oppfølging av utviklingen av nye metoder og ny teknologi innen brønnkontroll har vi pekt på muligheter for ytterligere reduksjon av brønnkontrollrisiko.

Figur 25. Antall hendelser per 100 borede brønn 2005- 2022

TEMA: Midlertidig pluggede og forlatte brønner

TILSTAND

Ptil har fulgt opp status for brønnintegriteten til midlertidig pluggede og forlatte brønner på norsk sokkel over mange år. I 2014 ble det innført et nytt regelverkskrav i aktivitetsforskriften §88, som regulerer hvor lenge nye letebrønner og utvinningsbrønner kan stå midlertidig pluggede og forlatt uten kontinuerlig overvåking. Hovedgrunnen til at regelverket ble endret var at vi registrerte en økning i antall midlertidig pluggede og forlatte brønner, og i antall år disse brønnen var forlatt. Grunnen til at brønner plugges midlertidig, er at de samme brønnbanene kan tenkes å bli brukt om igjen senere (re-entring). Re-entring av midlertidig pluggede og forlatte brønner utgjør en risiko dersom brønnene har svikt i en av brønnbarrierene.

Selskapene har ansvar for oppfølging av brønnintegritetstilstanden i sine brønner, og de bruker en retningslinje som er utarbeidet av Offshore Norge for kategorisering av brønnintegritet. Kravet i regelverket er at en brønn skal ha minst to uavhengige barrierer. Brønnene blir gitt en fargekode, avhengig av hvor god statusen er på brønnbarrierene. Brønner med grønn og gul brønnintegritetskategori er i henhold til regelverkskravet med to uavhengige brønnbarrierer, mens brønner i kategorien oransje og rød er utenfor regelverkskravet, da én av brønnbarrierene har sviktet.

VIRKEMIDLER

Med bakgrunn i tidligere års kunnskapsinnsamling og regelverksendringer i 2014, valgte vi å sende ut et likelydende brev til operatørene for å få en oppdatering på antall og brønnintegritetsstatus på de midlertidig pluggede og forlatte brønnene. I 2022 har vi innhentet, sammenstilt og presentert overordnede funn på ptil.no. for å understreke viktigheten av å ha vedvarende oppmerksomhet på de midlertidig pluggede og forlatte brønnene innenfor en definert tidsperiode.

RESULTAT

Kartleggingen viste at antall midlertidig pluggede og forlatte brønner på norsk sokkel er redusert fra 268 brønner i 2020 til 227 brønner i 2022. 117 av 227 brønner er planlagt permanent pluggede og forlatt innen 2030. Antallet brønner i kategoriene oransje og rød er redusert fra 24 i 2020 til 17 i 2022. Resultatene fra 2022 kartleggingen viser også at 63 av 227 brønner har blitt midlertidig pluggede og forlatt uten kontinuerlig overvåking. Av disse 63 brønnene er 32 brønner nå permanent pluggede eller satt tilbake i produksjon. Det er 32 brønner som overskrider tidsbegrensningen i regelverket på to år for letebrønner og tre år for produksjonsbrønner.

EFFEKT

Etter vedvarende oppmerksomhet mot midlertidige pluggede og forlatte brønner har flere av de eldste letebrønnene blitt permanent pluggede. I tillegg har brønner med brønnintegritetssvikt fått større oppmerksomhet hos operatørene på norsk sokkel. Ved å benytte kunnskapsinnhenting, sammenfatning av data, og aktiv utøvelse av påse rollen bidrar Ptil til at risiko for utslipp fra midlertidig forlatte brønner minimeres, og arbeidet har effekt i form av økt bevissthet og kunnskap om denne type problemstillinger.

Etter regelverksendringen i aktivitetsforskriften § 88 i 2014 har oppmerksomheten mot midlertidig pluggede og forlatte brønner ført til at selskapene arbeider mer systematisk for å avdekke status og iverksette tiltak. Arbeidet har gitt en positiv utvikling der operatørene i stor grad forholder seg til regelverkets krav som:

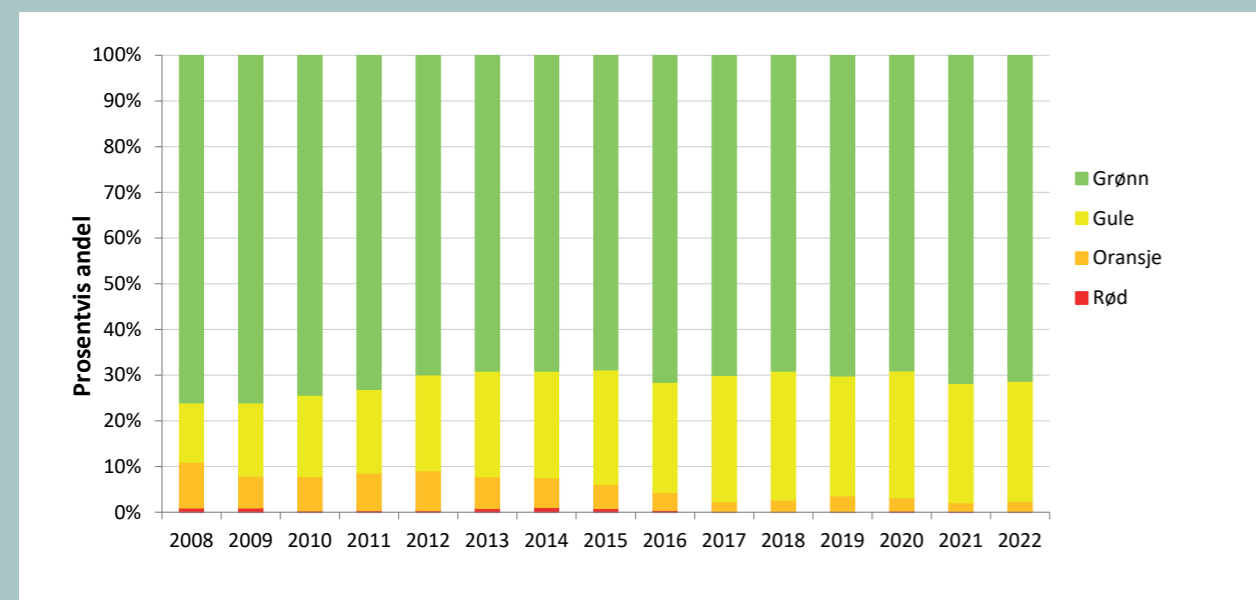
- reduksjon i totalt antall midlertidig pluggede og forlatte brønner
- reduksjon i brønnintegritetsstatus kategori rød og oransje
- økende antall midlertidig pluggede og forlatte brønner blir evaluert for permanent plugging
- oppmerksomhet rundt kvalifisering av ny teknologi og nye løsninger

Målrettet arbeid med utvikling og kvalifisering av ny teknologi og nye materialer vil kunne gi løsninger som er sikrere og mer kostnadseffektive i framtiden. Publisering av data om midlertidig pluggede og forlatte brønner gir industrien informasjon om arbeidsmengde og fremtidige teknologi-behov.

CASE: OPPFØLGING AV RØDE BRØNNER

Etter kartlegging av midlertidig forlatte og pluggede brønner i 2020 fulgte Ptil opp brønner med svekkelser i brønnintegriteten (rød og oransje kategori). Alle disse brønnene var overvåket og brønnene hadde gjennomgått en risikovurdering. Kartleggingen ble oppdatert i 2022.

Våren 2022 mottok Ptil samtykkesøknad for intervensjon i en av brønnene i rød kategori. I den forbindelse var det tett dialog med operatør for å følge opp risikovurderingene for denne aktiviteten, brønnen stod på dette tidspunkt midlertidig pluggede, forlatt og uten kontinuerlig overvåking. Da operatør satte i gang med arbeidet, oppstod det utfordringer med en lekkende ventil. Ptil fulgte operasjonen tett fra sidelinjen, med daglige oppdateringer fra operatør. Etter tre uker var brønnbarrierene reetablert og brønnen sikret. Ptil og operatør møttes for å oppsummere læring fra hendelsen og hvordan denne kunne anvendes til risiko-reduksjon i videre arbeid med permanent plugging av denne brønnen.

Figur: 26. Historisk utvikling i brønnintegritetsstatus for midlertidig pluggede og forlatte brønner (2011-2022)

Hydrokarbonlekkasjer

Storulykkepotensialet knyttet til hydrokarbonlekkasjer gjør at dette er et område med høy prioritet. En hydrokarbonlekkasje som antenner, kan resultere i brann eller eksplosjon, som igjen kan føre til tap av menneskeliv, større utslipp av hydrokarboner til sjø og tap av store materielle verdier.

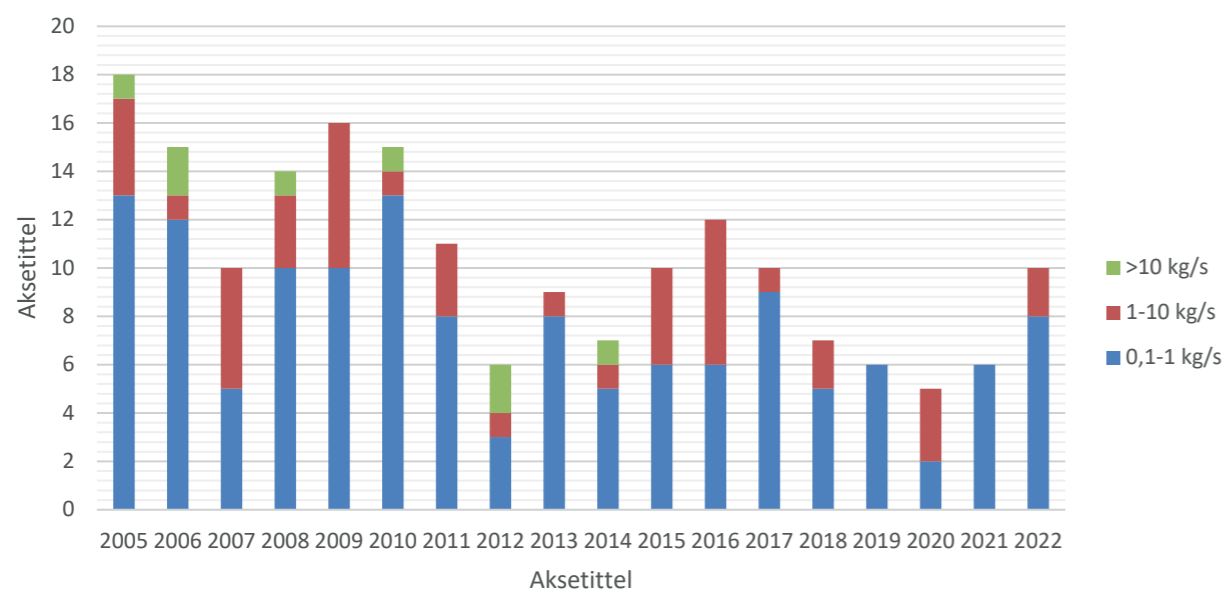
Ptil oppfølging av hydrokarbonlekkasjer gjøres i stor grad i to hovedspor; direkte oppfølging av hendelser med hydrokarbonlekkasje, og gjennom tilsyn med selskapenes styring og oppfølging av barrierer knyttet til hydrokarbonlekkasjer. Det vil si oppfølging av systemer og arbeidsprosesser som skal hindre lekkasjer, oppdage lekkasjer og hindre at en lekkasje utvikler seg til en storulykke.

En gjennomgang av granskingsrapporter viser at vi i gransking av hydrokarbonlekkasjer typisk identifiserer avvik knyttet til barrierestyring, risiko-styring, vedlikehold, og kompetanse og kapasitet. Også i tilsyn avdekker vi avvik på disse områdene.

Vi erfarer at næringen tar informasjonen i våre signaler og rapporter inn i egen virksomhetsstyring. Dette observerer vi gjennom at selskapene endrer sin praksis, samt i direkte kommunikasjon og tilbakemeldinger fra selskapene.

Hydrokarbonlekkasjer offshore

Selv om det er variasjoner i perioden, har det vært en tydelig reduksjon i antall hydrokarbonlekkasjer offshore fra 2005 frem til i 2022, som vist i figur 27. nedenfor.

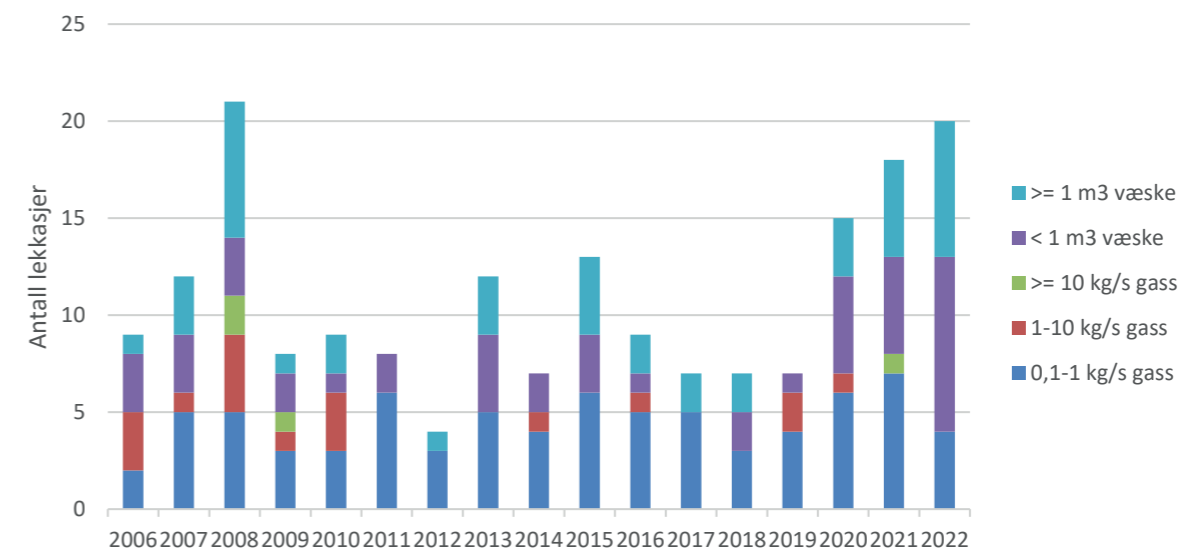
Figur 27. Antall uantente lekkasjer offshore (2005 – 2022)

I 2022 er det registrert 10 hydrokarbonlekkasjer med rate over 0,1 kg/s i 2022, der 8 av lekkasjene er i kategorien 0,1-1 kg/s og 2 er i kategorien 1-10 kg/s. Dette utgjør en oppgang fra 6 lekkasjer i 2021, hvor alle var i kategorien 0,1-1 kg/s. Endringen er ikke signifikant, men risikobidraget er noe høyere enn året før.

Betydelige ressurser legges ned for å forebygge og hindre at hydrokarbonlekkasjer fører til store branner eller eksplosjoner. Tiltakene kan være av teknisk eller operasjonell karakter. I de siste årene er det spesielt lagt stor vekt på å oppnå bedre kontroll på tennkilder. Ingen av lekkasjene over 0,1 kg/s som har vært rapportert i løpet av RNNP perioden har blitt antent. Den siste antente lekkasje over 0,1 kg/s på norsk sokkel skjedde 19.11.1992. En betydelig medvirkende årsak til at ingen av gasslekkasjene på norsk sokkel har blitt antent, må tillegges at kontrollen med tennkildene er god.

Hydrokarbonlekkasjer på landanlegg

Antall hydrokarbonlekkasjer på landanlegg har i perioden 2009-2022 variert mellom 4 og 20 per år. Vi ser en økende trend de siste tre årene. Imidlertid var det færre gasslekkasjer i 2022 enn i årene før. I 2022 har det blitt innrapportert tjuu uantente hydrokarbonlekkasjer, hvorav elleve lekkasjer har lave lekkasjerater under 0,1 kg/s. Endringen er signifikant.

Figur 28. Antall uantente lekkasjer landanleggene (2006 – 2022)

Når vi normaliserer antallet hendelser per million arbeidstimer, er det særlig to landanlegg som skiller seg ut. En utfordring er aldrende anlegg, og store utfordringer knyttet til korrosjon under isolasjon.

I 2022 er det også registrert tre hendelser med antente hydrokarbonlekkasjer. Det er ikke registrert andre branner på landanleggene i 2022. En av disse hendelsene ble gransket av oss: En brann som følge av en hydrokarbonlekkasje på Mongstad. Granskningen avdekket blant annet at utstyret der det ble lekkasje, var utformet på en slik måte at det ikke kunne legges til rette for forsvarlig vedlikehold, og det var heller ikke vedlikeholdt. Selv om antall branner per år er for lavt til å trekke noen statistisk baserte konklusjoner, kan vi ikke se noen indikasjon på en økende trend.

Det er for tiden stor etterspørsel etter gass. Dette gir et sterkt press på holde i gang prosessanleggene som produserer for leveranse via rør til Europa: Kollsnes, Kårstø og Nyhamna. Det betyr blant annet at vedlikeholdskampanjer kan bli utsatt eller endret for å unngå å måtte stanse anleggene. Det skal gjennomføres risikovurderinger før dette gjennomføres, og vi ser foreløpig ikke at det gir seg utslag i dårligere sikkerhetsstatistikk. Men det er et forhold vi er oppmerksomme på. Vi følger opp Gassco som er operatør for anleggene og Equinor (Kårstø og Kollsnes) og Shell (Nyhamna) som «technical service provider» (TSP), og ansvarlige for den daglige driften av anleggene.

Hammerfest LNG startet opp igjen i juni 2022, etter brannen i 2020. Anlegget produserer LNG (Liquified Natural Gas) som er flytende nedkjølt gass for leveranse via skip til markedet. I motsetning til rørtransport av gass som går til egne motaksanlegg, kan transport av LNG via skip levers over hele verden.

Barrierestyring

Barrierestyring kan defineres som «de koordinerte aktivitetene som gjøres for å etablere og opprettholde barrierer slik at de til enhver tid opprettholder sin funksjon». Barrierer er i denne sammenheng tiltak som tidlig skal oppdage feil, fare- og ulykkessituasjoner, redusere muligheten for at disse utvikler seg og begrense skader og ulemper.

Sentrale forhold innen barrierestyring er å identifisere relevante risikoforhold, redusere disse ved implementering av risikoreducerende tiltak, identifisere nødvendige barrierer, implementere dem, og så følge dem opp i drift og vedlikehold.

Målet ved vår oppfølging av barrierestyring er å øke forståelsen av viktigheten av god barrierestyring med tanke på å ivareta forsvarlig drift. Våre tiltak har blant annet vært tilsyn i flere format, publisering av dokumentasjon, oppfølging av data, innlegg på relevante konferanser og veiledning.

Vi har i 2022, som tidligere år, gjennomført flere tilsyn med barrierestyling som tema. Blant annet har vi ført tilsyn med selskapenes styring og oppfølging av barrierer knyttet til hydrokarbonlekkasjer. Det vil si oppfølging av systemer og arbeidsprosesser som skal hindre lekkasjer, oppdage lekkasjer og hindre at en lekkasje utvikler seg til en storulykke. Tilsvarende ser vi på systemer og arbeidsprosesser som skal hindre andre typer hendelser. Erfaringene fra sammenlignbare tilsyn viser at flere aktører har forbedret sin barrierestyling, mens andre sliter mer med å finne et system for oppfølging som egner seg for sin spesifikke drift. Data som næringen rapporterer i RNNP viser også et positivt bilde for flere av barriere-elementene på industrinivå. På aktør- og innretningsnivå er det til dels store forskjeller, og enkelte innretninger skårer dårligere enn industriens egne måltall for tilgjengelighet.

I sum gir tilsynserfaringer og informasjon fra RNNP et bilde som tilsier at næringen blir stadig bedre til å styre sikkerhetskritiske barrierer, og at området også er et godt eksempel på at kontinuerlig oppmerksomhet over tid gjennom veiledning, erfaringsoverføring og tilsyn fra myndigheten har effekt.

Vår oppfølging av hendelser med akutte utslipp i RNNP-AU, synliggjør behov for også å diskutere hvilken effekt barrierene har når det gjelder å forhindre større oljelekkasjer og stanse utvikling av denne type hendelser. Det gjelder i all petroleumsvirksomhet over og under vann, bemannet og ubemannet. En utvikling mot økende bruk av havbunnsløsninger må støttes av kontinuerlig forbedring av barrierer som kan oppdage lekkasje tidlig, og bidra til å begrense og stanse utvikling av en fare- og ulykkessituasjon.

Elsikkerhet

Elektrisk utstyr og elektriske anlegg er sentrale for all operasjon. Feil ved elektrisk utstyr kan for det første føre til risiko for storulykke, der utstyret kan fungere som tennkilder i områder der det kan forekomme gass. For det andre kan feil ved utstyret, eller feil ved bruk eller vedlikehold, føre til personskade for personer i nærheten av utstyret. For det tredje kan en slik feil føre til stans i operasjonen og tap av økonomiske verdier.

Vi har over tid gjennomført flere tilsyn med elsikkerhet på innretninger og anlegg i petroleumsvirksomheten. Vi har blant annet identifisert avvik knyttet til utilstrekkelig tennkildek kontroll, manglende oppfølging av midlertidig utstyr, og utfordringer knyttet til tilstrekkelig kompetanse, uklare ansvarsforhold og feil ved elektriske installasjoner i byggefase.

Vi arrangerte i november 2022 en elektrosikkerhetskonferanse, der målet var å øke kunnskapen om regelverket innenfor elsikkerhet, og å dele kunnskap og erfaringer om elsikkerhet med næringen. Konferansen hadde bred deltakelse fra selskaper med aktiv virksomhet i norsk petroleumsvirksomhet. Tema som ble belyst i konferansen var:

- [Elsikkerhet som en integrert del av totalrisiko](#)
- [Elektrotekniske systemanalyser som premisser for drift og vedlikehold av elektriske anlegg](#)
- [Oppfølging av sentrale barrierefunksjoner - tennkildek kontroll og ventilasjonssystemer](#)
- [Erfaringer fra granskninger knyttet til elsikkerhet](#)
- [Oppfølging av elektrisitetsrelaterte skader](#)
- [Erfaringer og signaler knyttet til litium-ion batterianlegg](#)

Elektriske anlegg er også sentrale i forbindelse med elektrifisering av norsk petroleumsvirksomhet. Vi har arbeidet med problemstillinger knyttet til hvordan elektrisk kraft med høy pålitelighet kan benyttes som hovedkraft og hvordan den også kan erstatte deler av reserve- og nød kraftsystemene. Blant annet har Unitec Power systems gjennomført en utredning om «HMS-effekter, konsekvenser og muligheter av ekstern kraftforsyning til petroleumsinretninger». Vår erfaring er at denne type rapporter bidrar til at en samlet sett kommer frem til robuste kraftsystemer som også bidrar til et økonomisk optimaliseringspotensial.

Basert på tilbakemeldinger fra næringen kan en oppsummert si at Ptils tilsyn med elektriske anlegg bidrar til å opprettholde oppmerksomhet knyttet til sikkerhet innenfor et område som normalt betraktes som et støtteområde.

IKT-sikkerhet i industrielle systemer

Nye teknologiske løsninger, deling av data og sammenkobling av systemer gir oljebransjen positive gevinster, men bidrar også til økt sårbarhet. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), med datamaskiner, programvare, systemer og nettverk, er nødvendig for sikkerhet og effektiv drift på oljeplattformer og landanlegg. De industrielle IKT-systemene ivaretar styring av prosesser, overvåker mulige gassutslipp eller branntilløp og foretar sikker nedstengning av innretninger og anlegg. Sikkerhetskritisk utstyr og løsninger, må ha robust beskyttelse, også mot IKT-sikkerhetshendelser.

Ptil har fulgt opp næringens arbeid med IKT-sikkerhet i mange år. I perioden 2018-2021 fikk vi ekstra midler fra Arbeids- og sosialdepartementet for oppfølging av IKT-sikkerhet. Det ble utarbeidet en rekke rapporter og studier på oppdrag fra oss. Funn og resultater fra rapportene er i 2022 formidlet i ulike fora.

I 2022 prioriterte vi tilsyn med selskap som står for driften av flyttbare innretninger. Målet med revisjonene var å verifisere hvordan selskapet følger opp styring av risiko knyttet til informasjonssikkerhet for de industrielle IKT-systemene. Det ble gitt pålegg etter én av disse revisjonene, knyttet til interne krav til beskyttelse mot IKT-relaterte farer.

Ptil er beredskapsmyndighet for petroleumsvirksomheten, og fikk i 2022 delegert ansvaret som responsmiljø for petroleumssektoren. For å håndtere oppgaver innen varsling, informasjonsdeling og analyse av IKT-relaterte hendelser, sårbarheter og trusler, har Ptil inngått avtale med KraftCERT som ivaretar tilsvarende oppgaver for den nasjonale kraftforsyningen i Norge.

Oppgaven til KraftCERT er å samle, systematisere, analysere, vurdere og dele IKT-sikkerhetsinformasjon om sårbarheter, trusler og hendelser som kan ramme informasjons- og styringssystemer i petroleumsvirksomheten. Ordningen omfatter alle operatører og redere i petroleumsnæringen og bidrar til økt bevissthet omkring IKT-sikkerhet i industrielle systemer, bedre systematikk, felles oversikt og deling av informasjon.

I 2022 inviterte Ptil og KraftCERT til et fagmøte for å gi informasjon om hva opprettelsen av responsmiljø betyr for aktørene i næringen, og hvordan KraftCERT i praksis vil løse oppgaver knyttet til dette. Ptil varslet aktuelle virksomheter i petroleumssektoren om at det ville bli avholdt en beredskapsøvelse for alle operatører og redere i næringen. Hensikten med øvelsen var mottak og respons på varsler fra KraftCERT til næringen, samt å verifisere kommunikasjonslinjer mellom de forskjellige virksomhetene og KraftCERT. Resultat og gjennomføring av øvelsen er evaluert av Ptil og KraftCERT, og det planlegges for nye øvelser i 2023.

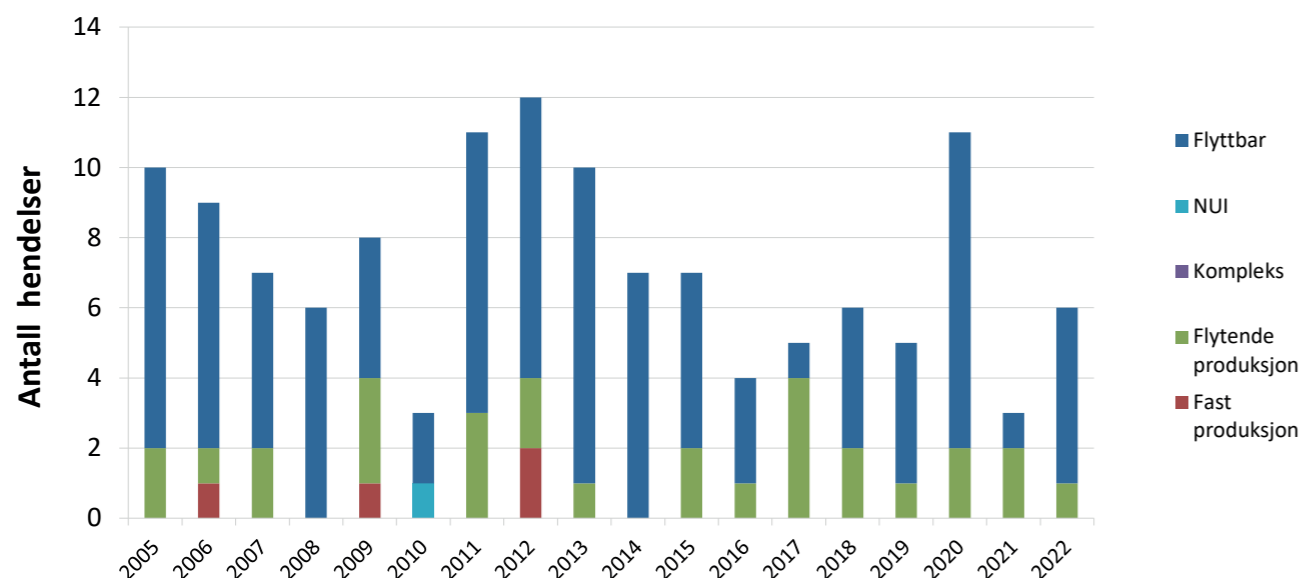
Som følge av den geopolitiske situasjonen har vi i siste del av 2022 prioritert å delta i samlinger

nasjonalt og internasjonalt med søkelys på risiko og trusselbildet. Ptil er partner i Nasjonalt cybersikkerhets senter (NCSC). Gjennom deltakelse på ulike fora og bransjesamlinger, og som partner i NCSC, bidrar vi til kunnskaps økning både internt og i næringen.

Konstruksjonshendelser

For å unngå en storulykke, er det nødvendig at konstruksjoner er sikre i hele levetiden. For å oppnå dette må industrien håndtere integritetsutfordringer som kan oppstå underveis. Det kan særlig oppstå utfordringer under bygging, og når innretninger nærmer seg slutten av designlevetiden. Digitale løsninger gir nye muligheter for å overvåke tilstanden på konstruksjoner. For å bidra til bedre sikkerhet

på dette området, har vi også i 2022 hatt en rekke tilsyn med selskapenes håndtering av konstruksjoners integritet. Vi har dessuten fått gjennomført, og selv gjennomført, studier innenfor dette temaet. Større ulykker knyttet til konstruksjoner og maritime systemer er sjeldne. Selv om det har vært flere svært alvorlige hendelser i Norge, er de for få til å kunne måle trender. Figuren nedenfor viser utviklingen i antall innmeldte hendelser og skader på konstruksjoner og maritime systemer i perioden 2005-2022 fra RNNP. I denne indikatoren er det valgt hendelser og skader med mindre alvorlighetsgrad som mål for endringer i risikoen. Det er også antatt at det er en sammenheng mellom antall mindre hendelser og de alvorligste.

Figur 29. Utvikling i antall innmeldte hendelser og skader på konstruksjoner og maritime systemer 2005-2022)

Korrosjon under isolasjon

Korrosjon under isolasjon (KUI) oppstår når det kommer vann inn under isolasjonen rundt rør og tanker i prosessanlegg. Disse isoleres for å sikre at temperaturen ikke endres, og for å hindre en brann i å ødelegge rørene eller tankene. Utenpå isolasjonen legges vanligvis en kapsling for å hindre at det kommer vann til, men det kan komme lekkasjer i denne kapslingen. Dersom det kommer vann på innsiden av isolasjonen, og rørene eller tankene har høy temperatur, er det stor fare for brudd eller sprekker på grunn av korrosjon (rust). Konsekvensen kan være alvorlige lekkasjer av hydrokarboner eller annet brannfarlig materiale.

I de siste årene har det vært alvorlige hendelser som skyldes KUI. Vi har over en tiårsperiode gransket flere lekkasjer av denne typen. I 2020 gransket vi en naftalekkasje på Slagentangen, der årsaken var at det aktuelle røret av karbonstål hadde falt ut av vedlikeholdsprogrammet. Esso sjekket i ettertid alle tilsvarende rør uten å finne flere feil av samme type. I 2022 publiserte vi rapporten etter vår gransking av sprekker i en gasskjøler av rustfritt stål på Troll C. Årsaken i dette tilfellet var en designfeil og manglende oppfølging i vedlikeholdet. Equinor fikk i etterkant blant annet følgende pålegg om å «sikre at sviktmodi relatert til korrosjon under isolasjon på rustfrie materialer forebygges systematisk gjennom vedlikeholdsprogram på alle Equinors innretninger og landanlegg».

For å kontrollere for mulig KUI, er det vanligvis nødvendig å fjerne isolasjonen, inspisere og legge ny isolasjon. Dette er kostbart og arbeids- og tidkrevende arbeid, og har også konsekvenser for driften. Det jobbes med å utvikle mer kostnadseffektive løsninger.

I 2022 gjennomførte DNV et prosjekt for Ptil om KUI på rør av rustfritt stål. De konkluderte blant annet med at slike rør bør ha en overflatebehandling før isolasjon. Dersom denne overflatebehandlingen holder, og temperaturen holdes innenfor designkriteriene i drift, vil det være mindre risiko for KUI.

Vi følger også opp selskapenes risikovurderinger og framdrift gjennom tilsyn og møter. Som følge av dette og de alvorlige hendelsene med KUI som årsak, har KUI nå stor oppmerksomhet i næringen. Det er blant annet opprettet et KUI-forum i regi av DNV, der vi er en aktiv bidragsyter. Formålet er å dele erfaringer i bransjen. DNV har utgitt en ret-

ningslinje for håndtering av KUI, som vi viser til i vårt regelverk. Vi har også innledet samarbeid med sikkerhetsmyndighetene i UK for å utveksle erfaringer og ta felles initiativ til forbedring i bransjen.

Marine systemer

Vi har de siste årene gjennomført en rekke tilsyn med stabilitet, vann- og værtett integritet, ballast-systemer, air-gap og posisjonering på flyttbare innretninger. Dette er områder som er sentrale på en innretning som flyter og ikke er plassert på havbunnen.

Tilsynsansvaret på flyttbare innretninger er delt mellom flere myndigheter: For innretninger i operasjon på norsk sokkel har Ptil et tilsynsansvar som sektormyndighet på sokkelen. I tillegg har flaggstaten et ansvar for å vurdere om forutsetningene for flagget er til stede. Enkelte av de flyttbare innretningene i Norge har norsk flagg, men mange er underlagt en utenlandsk flaggstatsmyndighet.

Vi startet i 2020 en tilsynskampanje på flyttbare innretninger i operasjon på norsk sokkel. Bakgrunnen var at tilsyn i 2019 hadde avdekket mangler ved sentrale marine systemer. Vi fikk bistand fra Sjøfartsdirektoratet, som er vår bistandsetat på flyttbare innretninger. Siden de også er flaggstatsmyndighet for norskflaggede innretninger, bidro tilsynskampanjen også til likebehandling av innretninger med norsk og utenlandsk flagg.

I 2020 omfattet kampanjen fire innretninger. To av tilsynene ble gjennomført digitalt på grunn av pandemien, noe som var en positiv erfaring. I 2021 og 2022 gjennomførte vi tre tilsyn av samme type hvert år, og i 2023 har vi planlagt ytterligere tre tilsyn. Det er til nå identifisert 78 avvik og 68 forbedringspunkter i denne tilsynskampanjen. Antall observasjoner i senere tilsyn har gått ned sammenliknet med de første tilsynene, men fremdeles finner vi avvik som er relativt enkle å korrigere, men som kan få store konsekvenser ved en hendelse.

I tillegg til at vi over tid har sett at antall observasjoner har gått ned, har tilsynene bidratt til å engasjere personellet om bord på innretningene. Mannskapet har vist stor faglig interesse og har stilt mange relevante spørsmål. Samarbeidet med Sjøfartsdirektoratet har fungert godt. I tillegg til å sikre likebehandling, gir selskapene tilbakemelding om at det er positivt å få en samlet tilbakemelding fra to myndigheter.

Rørledninger for transport av olje og gass

Gassco er operatør for nærmere 9000 km rørledninger og har ansvaret for transport av gass og sikker drift av det norske gasseksportsystemet. Gassco skal sørge for at norsk gass eksporteres med riktig volum og kvalitet fra produsenter på norsk sokkel.

Deler av rørledningssystemet går mellom innretninger på norsk sokkel og fra innretninger på sokkelen til landanlegg i Norge. I tillegg kommer eksportrørledningene som går til mottaksanlegg i Tyskland, Belgia, Frankrike og Storbritannia.

Gassco utøver sitt operatørskap for rørledningssystemene på to måter. Flere av systemene følges opp ved at Equinor ivaretar den daglige oppfølgingen av systemene som TSP (Technical Service Provider) og leverer tjenester og rapporter til Gassco. Andre større rørledningssystemer, som for eksempel Norpipe, Vesterled og Polarled, følges opp direkte av Gassco, uten bruk av TSP.

Våre tilsyn med denne del av virksomheten gjennomføres i form av revisjonsaktiviteter og møter der status på teknisk integritet samt videre planer for oppfølging av systemene, settes på dagsorden. Vi har årlige møter og samarbeid med aktuelle sikkerhetsmyndigheter i mottaksland (Tyskland, Belgia, Frankrike og Storbritannia) og land som har sokkel som rørledningene krysser underveis (Danmark og Nederland). Vi har i 2022 gjennomført

fire revisjoner med tema sikring, bygging av nytt landfall for Statpipe, forberedelse til å installere omløp rundt Heimdal og rørledninger til Tyskland (i samarbeid med tysk sikkerhetsmyndighet). Dette har bidratt til økt kunnskap, bedre oversikt og økt bevissthet rundt teknisk integritet knyttet til sikring av rørledningssystemer både i selskapene og hos andre myndigheter.

I tillegg til de store gasstransportssystemene som nevnt over, er det et omfattende nett av rørledninger i på norsk sokkel. Det er for eksempel rørledninger for transport av olje og kondensat til landanlegg i Norge og Storbritannia. I tillegg utgjør rørledninger mellom felt og rørledning innenfor ett felt en betydelig portefølje av systemer som er svært viktige for den enkelte virksomhet. Vi erfarer at driftsbetingelser for interne feltrørledninger ofte er utfordrende, og krever et grundig oppfølgingsprogram fra operatøren for å ivareta og sikre teknisk integritet i hele levetiden. Vår oppfølging av denne type rørledninger følger samme mal som beskrevet over; en kombinasjon av revisjonsaktiviteter med gitte tema eller områder, og møter med oppsummering av teknisk tilstand og utfordringer som operatøren jobber med. Til sammen utgjør det norske nettverket med rørledninger for gass, olje og kondensat nærmere 18 000 km.

TEMA: Sikring mot bevisste anslag

TILSTAND

Russlands invasjon av Ukraina den 24. februar 2022 førte til en krevende sikkerhetspolitisk situasjon i Europa. Energisikkerhet er en del av det sikkerhetspolitiske bildet og det vil ha konsekvenser for trusselnivået for petroleumssektoren for lang tid. Norges rolle som stabil leverandør av olje og gass til Europa har blitt viktigere enn noen gang. Økt etterretningstrussel har utfordret både praksis, tekniske løsninger og regulering av informasjonssikkerhet. Andre lands etterretningstjenester kartlegger norsk petroleumssektor. I et verstefallsscenario kan informasjonen bli brukt til å tilrettelegge for sabotasjehandling. Dette vil være tema som vil påvirke arbeidet innen sikring de kommende årene.

VIRKEMIDLER

Ptil har bidratt til å forbedre sikringstilstanden i næringen gjennom oppfølging av aktørene. Vi har også bidratt gjennom å gi råd til overordnet departement og ved å være et kompetanseorgan overfor sektoren, andre myndigheter og samfunnet ellers. Næringen ble fulgt opp gjennom tilsyn, dialog og møter om eksempelvis håndtering av sikringshendelser.

Det var i 2022 stor etterspørsel fra andre myndigheter etter Ptils kunnskap om næringen, samt behov for bidrag til det nasjonale situasjonsbilde og koordinering av tiltak. Disse oppgavene ble derfor særlig prioritert. Dette omtales også under overskriften «Samarbeid med totalforsvaret».

Ptil har myndighet til å gjennomføre systemorienterte og risikobasert tilsyn innenfor sikring. Vi gjennomførte i 2022 blant annet tilsyn med innretninger til havs og landanlegg. Tilsynene til havs inkluderte logistikk- kjeden for personell og materiell, gjennom heliporter og forsyningsbaser. Hovedtemaene for

sikringstilsynene har vært tekniske, organisatoriske og operasjonelle barrierer (ulike typer sikringstiltak), sikringsrisikoanalyser, sikringsplaner, styrende dokumentasjon, kompetanse og verifikasjon av beskrevne tiltak. Vi gjennomførte også møter med aktørene knyttet til gjeldende trusselbilde, sårbarheter og tiltak for å redusere risiko for bevisste anslag.

Selskapene er pålagt å rapportere til Ptil sikringshendelser som faller inn under vårt myndighetsområde. Det er viktig at selskapene har en god rapporteringskultur også på dette området. I 2022 var det en rekke observasjoner av mulige uidentifiserte droner/luftfartøy ved innretninger på norsk sokkel og ved landanlegg. Uidentifiserte droner/luftfartøy kan innebære økt risiko spesielt med hensyn til helikoptertrafikk og SAR-helikopter. Ptil oppfordret til økt årvåkenhet fra alle operatører og redere på norsk sokkel i denne forbindelse. Vi fulgte også situasjonen og hadde tett dialog med selskapene og relevante myndigheter. Droneobservasjonene ble etterforsket av Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og politiet.

Ptil har videre oppfordret næringen til tett samarbeid på myndighetssiden, mellom myndigheter og selskaper, mellom selskapene og mellom partene. I arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er åpenhet og deling av informasjon viktig, da dette danner grunnlag for læring og forbedring. Informasjonsdeling og kunnskapsutveksling er viktig også i arbeidet med samfunnssikkerhet og sikring. Selv om informasjon kan være unntatt offentlig, er det mye som kan deles, og vårt utgangspunkt er at næringen må dele den informasjonen som er mulig å dele. Det er viktig å sørge for åpenhet - uten å eksponere sårbarheter. En av Ptils prioriterte sikringsaktiviteter er fagdag for sikring. Tema på dagen i 2022 var «Hvordan skal vi forstå dagens trusselbilde? – og hva betyr det for ledelsen og behovet for sikringskultur?»

RESULTAT

Sikring av petroleumsvirksomheten har på grunn av den sikkerhetspolitiske situasjon fått økt oppmerksomhet og prioritering både hos myndigheter og i næringen. Det er derfor positivt at vi på bakgrunn av tilsynsaktiviteter og møteserie gjennomført i 2020-2021 har sett at det over år har vært en positiv utvikling innenfor sikringsfaget. Modenhetsnivået innenfor faget har økt, samtidig som vi i 2022 avdekket flere avvik. Avvik vil bli fulgt opp i fremtidige tilsynsaktiviteter.

Regjeringen har i 2022 utpekt kontroll med utvinning av petroleum på norsk sokkel og transport av gass i rør til Europa som grunnleggende nasjonale funksjoner. I etterkant av angrepet på rørledningene Nord Stream 1 og 2 i Østersjøen i september 2022, har det vært enighet i NATO om økt overvåkning i Nordsjøen, og en styrking av arbeidet med å beskytte kritisk infrastruktur, inkludert olje- og gassrørledninger. På bakgrunn av det endrede trusselbildet har regjeringen iverksatt tiltak for å skjerpe beredskapen knyttet til infrastruktur, landanlegg og innretninger på norsk sokkel. Delingen av informasjon og etterretning er også forsterket.

EFFEKT

Både myndighetene og selskapene har bidratt til styrking av barrierer som beskytter infrastruktur og gasstransport mot bevisste anslag. Petroleumslovens § 9-3 pålegger rettighetshavere å iverksette og opprettholde sikringstiltak for å bidra til å hindre bevisste anslag mot innretninger og til enhver tid ha beredskapsplaner for slike anslag. Den samlede sikringen av petroleumssektoren består dermed av summen av tiltak som aktørene og det offentlige iverksetter og opprettholder.

Gjennom risikobasert tilsyn, oppfølging av sikringshendelser og møter har vi bidratt til å forbedre sikringstilstanden hos aktørene. Vi har også bidratt til den nasjonale beredskaps- og krisehåndteringen gjennom å bidra til situasjonsbildet for sektoren og nasjonen. Dette har ført til bedre beslutningsgrunnlag for håndtering av situasjonen, samhandling om iverksettelse av tiltak, oppfølging både av aktørene og bidrag til totalforsvaret.

Andre utvalgte tema som er relevante for resultatmål 3.1**Vedlikeholdsstyring**

Vedlikeholdet er en bærebjelke i sikkerhetsarbeidet. Vedlikeholdsaktiviteter representerer en stor del av arbeidet på innretninger og landanlegg, og skal sikre at disse holdes ved like på en slik måte at de er i stand til utføre sine funksjoner i alle faser av levetiden.

Styring av vedlikehold er komplekst og omfatter store deler av organisasjonene, inkludert leverandører. Næringen går i de nærmeste årene inn i en høyaktivitetsperiode og aktørene må håndtere et marked med begrensninger i tilgang på både kapasitet og kompetanse.

RNNP tallene for vedlikehold i 2022 viser fortsatt et betydelig omfang av korrigerende vedlikehold som ikke er utført. Erfaringer har vist at manglende vedlikehold ofte er en medvirkende årsak til hendelser. Vedlikehold og gjennomføringen av dette kan påvirke personsikkerhet, er avgjørende for å sikre innretningers integritet og stabilitet, og for å hindre hydrokarbonlekkasjer og ha kontroll med tennkilder.

For å styrke og øke kunnskapen om vedlikeholdsstyringen i næringen, har vi i 2022 gjennomført en rekke aktiviteter som kunnskapsutvikling, tilsynsaktiviteter og bransjeinitiativ på tvers i form av fagfora, standardiseringsarbeid og konferanser.

Typiske observasjoner fra revisjoner innen vedlikeholdsstyring er mangler knyttet til identifisering og merking av utstyr, klassifisering, vedlikeholdsprogram, vedlikeholdshistorikk, vedlikeholdsanalyser og kontinuerlig forbedring. Dette er grunnleggende utfordringer som blir fulgt opp mot de enkelte selskapene både offshore og på landanlegg.

I 2021 og 2022 ble det gjennomført en egen studie for å innhente kunnskap om «effekten av vedlikeholdet» som utføres i petroleumsnæringen for permanent plasserte innretninger. I 2022 ble studien utvidet til å undersøke utilsiktede effekter

av pandemien for selskapenes styring av vedlikehold. De viktigste observasjonene fra studien er:

- Det legges ned betydelig innsats i å rapportere historikk i forbindelse med vedlikehold, men det er usikkert om næringen evner å ta ut verdi og kunnskap for å redusere risiko for storulykke.
- Pandemisituasjonen har ikke hatt betydelig effekt for styringen av vedlikehold.

Vårt samlede tilsyn avdekker fremdeles et omfattende forbedringspotensial i selskapenes vedlikeholdsstyring. Vi registrerer også at næringen har utfordringer med å prioritere nødvendig vedlikehold relatert til risikobildet i alle faser av levetiden, hvor deler av vedlikeholdet blir omprioritert eller utsatt. Det er likevel vårt inntrykk at vedlikeholdet av sikkerhetskritisk utstyr fremdeles prioriteres høyt både på innretninger offshore og på landanlegg.

Samlet sett erfarer vi at vår virkemiddelbruk over tid fører til forbedringer i selskapenes systematikk og egen oppfølging av vedlikehold. Vår formidling av resultater fra kunnskapsprosjekter, RNNP og annen informasjonsutveksling bidrar også til å sette vedlikehold høyt på dagsorden, og til å øke bevissheten om viktigheten av god vedlikeholdsstyring for reduksjon av storulykkesrisiko.

Prosjektstyring for sikker oppstart og drift

De fleste utbygginger på norsk sokkel gjennomføres innenfor det usikkerhetsspennet for tid og kostnader som framgår av PUD, men enkelte utbygginger har hatt betydelige overskridelser, både når det gjelder kostnader og gjennomføringstid. Studier viser at god styring av utbyggingsprosjekter i alle faser bidrar til bedre beslutningsunderlag, bedre tekniske leveranser, og dermed bedre sikkerhet og arbeidsmiljø i drift. Tilsvarende kan mangler i prosjektstyring føre til utilsiktede negative HMS-effekter.

I 2021 gjennomførte IKM Acona en studie for Ptil, om indikatorer som kan brukes til å identifisere HMS-utfordringer for sikker oppstart og drift i utbyggingsprosjekter i petroleumsvirksomheten. Indikatorene kan brukes av både myndighetene og aktørene selv for å kunne peke ut områder innen et prosjekt som krever ekstra oppfølging, eller som framstår som krevende. Rapporten ble publisert og presentert i ulike fora i 2022. Vi har også samarbeidet med Oljedirektoratet om erfaringsoverføring, informasjonsdeling og planlegging av felles aktiviteter. I første halvdel av 2022 gjennomførte vi et seminar for næringen om prosjektstyring og PUD i samarbeid med Oljedirektoratet.

Målsetningen med vårt tilsyn er å følge opp selskapenes prosjektstyring, og dermed å bidra til at den ferdige innretningen er i samsvar med regelverkets krav når den kommer i drift. Vi fører tilsyn i alle faser av prosjektet, fram mot ferdigstilling. Informasjonen vi får i tilsyn før PUD er levert, brukes også i vår vurdering av denne planen. Vi har utarbeidet oversikter over prosjekter som er i planlegging og gjennomføring, og prioriterer vår oppfølging ut fra ulike kriterier, blant annet indikatorene som er presentert i prosjektrapporten fra IKM Acona.

Hvert år gjennomfører vi en rekke tilsyn med prosjektstyring innen ulike fagdisipliner. I 2022 gjennomførte vi mer enn 15 slike tilsyn med prosjekter i

planleggingsfasen, før PUD. Rettighetshavere spiller også en viktig rolle i å legge til rette for operatørens prosjektstyring, samt å påse at operatøren ivaretar sitt ansvar. Ptil følger dette opp gjennom ulike virkemidler i vårt tilsyn, både revisjoner, møter og lisensoppfølging.

Ptil har gjennom tilsyn med enkeltprosjekter bidratt til at aktørene får høyere bevissthet om egen styring og oppfølging av prosjekter. I tillegg har våre revisjoner identifisert konkrete forhold som bør rettes opp, og som selskapene ikke har vært oppmerksomme på selv. Ptil har over tid satset på å innhente kunnskap og dele erfaringer om god prosjektstyring. Dette har gitt effekt i form av bedre styring av prosjektene med hensyn til sikkerhet og arbeidsmiljø.

Oppfølging av styringspraksis

Erfaringer fra storulykker viser at selv ressurssterke, kompetente og erfarne selskaper kan ha en overdreven tillit til egen risikoforståelse og egen styringspraksis. Det betyr at selskapenes evne til å utfordre egen praksis kan være en sentral utfordring. Det er viktig at dette reflekteres i måten selskapene utfordrer seg selv og i måten myndighetene utfordrer selskapene. Vi har derfor utviklet en metode for styringsrettede tilsyn for å ansvarlig gjøre aktørene på styringsmessige forutsetninger som er kritiske

for å unngå en storulykke. Vi har rettet oppmerksomheten mot aktørenes styringspraksis og utfordrer dem blant annet på hvor gode de er når det gjelder å forstå hvor, når og på hvilket nivå det kan være styringsmessige utfordringer som kan påvirke selskapets evne til å forebygge storulykke.

I 2022 har vi hatt særlig oppmerksomhet på aktørenes praksis for oppfølging av fare- og ulykkesituasjoner, på årsaksforståelse og på hvordan arbeid med å bedre praksis på dette området kan være et positivt bidrag for å styrke forsvarsverket mot storulykker. Aktørene uttrykker at tema som vi har tatt opp i tilsynsaktivitetene legger til rette for viktige diskusjoner, og at det er viktig å fortsette slike diskusjoner i selskapene, mellom selskapene og på tvers av myndigheter og selskap.

Hendelsesoppfølging og videreutvikling av gransking

Oppfølging av alvorlige hendelser er en viktig del av Ptils samfunnsoppdrag. Ptil har i perioden 2022-2025 fått tildelt midler for å videreutvikle kompetanse, verktøy, metoder og prosesser for læring og oppfølging av alvorlige hendelser og gransking i petroleumsvirksomheten. Målet er å styrke Ptils oppfølging av alvorlige hendelser. Satsingen vil i sin helhet bidra til bedre forebygging av hendelser i næringen, gjennom

- en mer effektiv og kvalitetssikret prosess for mottak og oppfølging av hendelser.
- økt kompetanse i Ptils granskingsteam, til å bedre belyse forhold som menneskelige og organisatoriske forhold i oppfølgingen av hendelser.
- økt kvalitet og bedret tilgjengeliggjøring av data i forbindelse med granskinger.
- et mer tidsriktig risikobilde på næringsnivå, og forbedret digital løsning for innrapportering av hendelsesdata til Ptil, samt en videreutvikling av Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP).
- forbedret deling av hendelsesinformasjon ved økt analysekapasitet og bedre deling av læringsmaterieell.

Oppfølging av hendelser enkeltvis og samlet er en viktig del av Ptils tilsyn, og gransking av uønskede hendelser er sentralt i vår risikobaserte tilsynsvirksomhet. Ett av hovedområdene i denne satsingen dreier seg om videreutvikling av Ptils granskinger hvor konsulenten DNV bistår i arbeidet. Satsingen er også del av et internasjonalt arbeid, hvor vi jobber sammen med en rekke sikkerhets-myndigheter, blant annet gjennom International Regulators' Forum, som har utfordret petroleumsvirksomheten globalt til å ta et løft når det gjelder gransking og læring fra hendelser.

Arbeidet ble påbegynt i 2022, og vil involvere flere aktører fra næringen. Det skal blant annet etableres en egen rådgivingsgruppe i Sikkerhetsforum som skal sikre forankring i trepartssamarbeidet. I tillegg skal det etableres en egen ekspertgruppe som skal bistå operativt i prosjektet med faglig ekspertise og innspill. Vi har startet et omfattende arbeid, hvor målet er å bli styrke læring av hendelser, slik at vi bedre kan forebygge nye hendelser og bidra til kontinuerlig forbedring av sikkerhetsnivået.

Mål 3.2 Virksomheten skal arbeide systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, -helse og sikkerhet og sørge for forsvarlige arbeidsforhold

Risiko knyttet til arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten har i hovedsak hatt en positiv utvikling over tid. Det overordnede bildet er at selskapene har et høyt nivå for styring av arbeidsmiljørisiko og jobber systematisk med å forebygge arbeidsrelaterte plager, sykdommer og skader. Samtidig avdekker tilsynsaktiviteter mangler innenfor styring av arbeidsmiljø og etterlevelse av regelverkskrav.

Det har vært et økende antall varsler og bekymringsmeldinger de siste årene, blant annet knyttet til tema som manglende samsvar mellom oppgaver og ressurser, arbeidstidsordninger og opplæring og kompetanse.

For å bidra til måloppnåelse om forebyggende arbeidsmiljø og forsvarlige arbeidsforhold, har vi i vår tilsynsstrategi for 2022 prioritert følgende wområder:

- Systematisk forebyggende arbeid for å redusere arbeidsmiljørisiko
- Forebygging av akutte personskader
- Seriøse og anstendige arbeidsvilkår

Systematisk forebyggende arbeid for å redusere arbeidsmiljørisiko

Et viktig faglig bidrag til måloppnåelse på dette området er å samle inn og bearbeide informasjon for å overvåke tilstand og utvikling av risiko innenfor arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. Denne kunnskapen gir grunnlag for å utvikle risikobilder, samt prioritere og tilrettelegge for tilsyn med selskapene.

I 2022 har følgende tema vært adressert:

- Styring av fysisk og kjemisk arbeidsmiljø
- Styring av organisatorisk/psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi

Et viktig faglig bidrag er å samle inn og bearbeide informasjon om kjemiske arbeidsmiljøfaktorer for å overvåke tilstand og utvikling av eksponeringsrisiko i petroleumsvirksomheten.

TEMA: Kjemisk arbeidsmiljø

KREFTFREMKALLENDE KJEMIKALIER

I 2022 har vi, i likhet med Arbeidstilsynet, vektlagt risiko knyttet til eksponering for kreftfremkallende kjemikalier. Nasjonal grenseverdi for benzen ble redusert med 80 % i 2021, og en ytterligere reduksjon på 50 % er forventet i løpet av de neste årene. Videre trer ny grenseverdi for dieseleksos i kraft for petroleumsvirksomhet i februar 2023.

Ptil har over lengre tid hatt oppmerksomhet på styring av eksponeringsrisiko for benzen. I 2022 ble dette temaet videreført, samtidig som vi også rettet økt oppmerksomhet mot andre kreftfremkallende kjemiske agens, som dieseleksos, asbest, alfakvarts, sveiserøyk, formaldehyd, lavradioaktive avleiringer (LRA) osv. Kreftfremkallende kjemikalier ble fulgt opp både gjennom tilsyn mot enkeltsekskap og gjennom informasjonsinnhenting og kunnskapsutvikling.

Sommeren 2022 innhentet vi informasjon fra aktørene i bransjen om selskapenes styring av risiko knyttet til bruk av kreftfremkallende kjemikalier. Selskapene ble bedt om å redegjøre for blant annet omfanget av kreftfremkallende kjemikalier i bruk, hvilke kreftfremkallende kjemiske forbindelser som kan frigjøres gjennom arbeidsoperasjoner og prosesser, hvilke personellgrupper som kan bli eksponert, og hvilke systemer som er etablert for å håndtere eksponeringsrisiko. I tillegg skulle de peke ut de tre kreftfremkallende kjemiske agens som vurderes å være forbundet med høyest eksponeringsrisiko. Benzen og dieseleksos ble nevnt av de fleste sel-

skap, men det ble også pekt på komponenter som asbest, sveiserøyk, alfakvarts og formaldehyd. Rapport fra undersøkelsen vil foreligge i løpet av første halvdel av 2023. Det ble også hentet inn informasjon som var spesifikt knyttet til benzeneksponering ved boreslamshåndtering og dieseleksos.

DIESELEKSOS

Dieseleksos har vært klassifisert som kreftfremkallende av det internasjonale kreftforskningsinstituttet IARC siden 2012, men det har ikke tidligere eksistert en nasjonal grenseverdi for dieseleksos. Ny grenseverdi for dieseleksos, målt som elementært karbon, trer i kraft for petroleumsvirksomhet fra februar 2023. Dieseleksosens kreftfremkallende egenskaper er i hovedsak knyttet til partiklene i dieseleksos, og elementært karbon er valgt som markør for partikkelfasen.

I denne forbindelse ble det i 2022 igangsatt et samarbeidsprosjekt med Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) om dieseleksoseksponering i petroleumsnæringen. Prosjektet hadde som mål å:

- kartlegge i hvilken grad dieseleksos utgjør en utfordring
- kartlegge hvordan selskapene styrer risiko
- innhente og sammenstille eksisterende kunnskap
- vurdere tilgjengelig målemetodikk for elementært karbon

Prosjektet resulterte i en kunnskapsrapport om dieseleksos som arbeidsmiljøfaktor i petroleumsnæringen, hvor innsamlede data fra bransjen inngikk som en del av grunnlagsmaterialet. Resultater og konklusjoner fra prosjektet ble presentert i et seminar om dieseleksos, arrangert av Ptil i desember 2022. Rapporten ble publisert i sin helhet i februar 2023.

Resultatene fra prosjektet viste at dieseleksos utgjør en betydelig arbeidsmiljøutfordring, og at et bredt spekter av arbeidstakere er berørt. Innhentet informasjon indikerte at flere selskap har etablert eller er i ferd med å etablere systemer for å styre risiko. Flere selskap viste også til gjennomførte tekniske og operasjonelle tiltak for å redusere risiko. Samtidig pekte rapporten på kunnskapshull og mangler ved risikostyringen, hovedsakelig knyttet til manglende kunnskap om eksponeringsnivåer for elementært karbon.

Det er i begrenset grad gjennomført målinger av elementært karbon i petroleumsnæringen. Gjennomførte målinger er hovedsakelig stasjonære område-

målinger, mens personbårne eksponeringsmålinger er fraværende. Det foreligger dermed ikke en tilstrekkelig oversikt over eksponeringsnivåer for elementært karbon, og i hvilke situasjoner og under hvilke betingelser dieseleksos kan utgjøre en eksponeringsrisiko. Grunnlaget for å kunne etablere hensiktsmessige styringssystemer og identifisere og prioritere risikoreducerende tiltak, er dermed mangelfullt.

EFFEKT OG VIDEREFØRING

Kunnskapen som er utviklet gjennom arbeidet med kreftfremkallende kjemikalier gir grunnlag for utvikling av risikobilder samt målrettet og risikobasert oppfølging av bransjen. Kreft-fremkallende kjemikalier vil bli videreført som et prioritert fagtema i 2023, blant annet med et særskilt fokus på formaldehyd og lavradioaktive avleiringer (LRA) i tillegg til dieseleksos og benzen. Prosjektet om dieseleksoseksponering videreføres i 2023, med vekt på å øke kunnskap gjennom yrkeshygieniske målinger av dieseleksos på innretninger og landanlegg.

Styring av organisatorisk, psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi

Organisatoriske forhold omfatter strukturelle og formelle betingelser på en arbeidsplass, som ansvarsforhold, størrelse på enheter og grupper, arbeidstid, skiftordninger, formelle veier for kommunikasjon og endringer i organisasjonen. Hvordan arbeidet organiseres, arbeidets innhold og samhandling mellom medarbeidere og ledere har betydning for mange typer psykologiske og sosiale faktorer i arbeidsmiljøet. Psykososiale og organisatoriske forhold påvirker arbeidstakernes fysiske og psykiske helse. Studier viser også at endringer i slike forhold påvirker ansattes situasjonsforståelse og evne til å mestre uforutsette situasjoner, og har betydning for storulykesrisiko. Med ergonomiske risikofaktorer menes faktorer som kan bidra til utvikling av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager. Arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager har ofte sammensatte årsaksforhold, hvor fysiske/mekaniske, organisatoriske og psykososiale forhold spiller en rolle.

Ergonomi/mekaniske faktorer

Gjennom våre tilsyn med selskapenes styring av risiko for muskel- og skjelettplager ser vi at påbegynt forbedringsarbeid viser resultater. Kartlegginger og risikovurderinger har blitt kvalitativt bedre, først og fremst ved økt bruk av anerkjent metodikk og en bedre kobling mellom eksponering og helse- og risiko. Vi ser fortsatt at fagpersonell har behov for å øke sin kompetanse, spesielt når det gjelder metoder for risikovurdering, og hvordan organisatoriske og psykososiale faktorer kan bidra i utviklingen av muskel- og skjelettplager. Når det gjelder valg av tiltak, ser vi fortsatt at selskapene ofte velger organisatoriske tiltak framfor tekniske utbedringer.

Ptil har over flere år hatt en strategi for å følge opp hvordan selskapene i petroleumsnæringen styrer risiko for muskel- og skjelettplager. I 2022 har vi i tillegg hatt oppmerksomhet på at psykososiale og organisatoriske faktorer som kan øke risiko for muskel- og skjelettplager må inkluderes i risikovurderingene. I 2022 startet vi arbeidet med å revidere vår veileder for styring av risiko for muskel- og skjelettplager. Videre har vi bidratt i planlegging og gjennomføring av samlinger med bedriftshelsetjenester, utvikling av Arbeidsmiljøhjelpen, og vi har holdt oss orientert om aktiviteter knyttet til EU-OSHA sin kampanje vedrørende muskel- og skjelettplager.

Psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø

I 2022 har vi gjennom tilsynsaktiviteter styrket vår oppfølging av selskapenes styring av psykososialt og organisatorisk risiko. Aktivitetene har bestått av møteserier og tilsyn offshore og på land, kom-

munikasjon og veivisning i ulike fora, publikasjon av artikler på Ptil.no, og gjennom samarbeid med eksterne etater og myndigheter. I vår oppfølging av selskapenes systematiske styring har vi blant annet lagt vekt på at:

- psykososiale og organisatoriske forhold blir identifisert og risikovurdert
- arbeidstakere involveres i risikovurderinger og i oppfølgingsarbeid
- arbeidstakere og ledere får nødvendig opplæring i psykososiale forhold
- psykososiale og organisatoriske forhold sees i sammenheng med andre arbeidsmiljøfaktorer

I tilsyn har vi sett svakheter ved selskapenes styring av psykososialt og organisatorisk risiko. Tiltak som selskapene iverksetter, er i liten grad basert på risikovurdering av lokale og kontekstspesifikke forhold. Resultatene viser også at selskapene ofte iverksetter individrettede tiltak og i mindre grad tiltak rettet mot organiseringen av arbeidet. Funn fra tilsyn viser dessuten mangelfull koordinering og samarbeid på tvers av ulike støttefunksjoner i selskapene med tanke på helhetlig styring. Samtidig ser vi at de fleste selskapene har inkludert psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø i sine styringssystemer, og at elementet inngår i selskapenes arbeidsmiljøstyring.

I 2022 har Ptil deltatt i en partssammensatt arbeidsgruppe som ledes av Arbeidstilsynet. Den partssammensatte arbeidsgruppen skal se på behovet for tydeligere regulering av psykososialt arbeidsmiljø. Målsettingen med arbeidet er å bidra til:

- å løfte frem systematisk satsing på psykososialt arbeidsmiljø
- økt forståelse for psykososialt arbeidsmiljø
- gjøre oppdatert kunnskap lett tilgjengelig i lov og forskrift
- mer målrettet forbyggende arbeidsmiljø.

Arbeidet med å utrede nærmere presisering av arbeidsmiljølovens krav vil fortsette i 2023. Ptil deltar også i European Policy Stakeholder Workshop som arbeider med regulering og prinsipper for forebygging av psykososial risiko. I juni 2022 organiserte Ptil et eksternt seminar om "Sammenheng mellom arbeidsmiljø, helse og sikkerhet." Seminaret satte søkelys på hvordan arbeidsmiljøforhold spiller inn og har betydning for både helse og sikkerhet. Psykososialt arbeidsmiljø var et viktig deltema i seminaret. Psykososialt arbeidsmiljø har også vært et av de sentrale temaene i en workshop organisert av Ptil og STAMI i desember 2022. Formålet med workshopen var å dele erfaringer og undersøke muligheter for videre samarbeid.

TEMA: Menneskelige og organisatoriske faktorer

Selskapene i petroleumsvirksomheten tar i økende grad i bruk avanserte teknologier for å utfylle og erstatte oppgaver som tidligere ble utført av mennesker – både på innretninger til havs og på land. I utviklingen av nye digitale løsninger må samspillet mellom menneske, teknologi og organisasjon (MTO) ivaretas. Mennesker spiller en sentral rolle i nye digitale løsninger, og for å forebygge og håndtere hendelser, må mennesker overvåke og utføre kritiske oppgaver dersom systemet svikter. Erfaringer fra tilsyn viser at kunnskap om menneskelige muligheter og begrensninger i mindre grad blir inkludert og ivare tatt når ny teknologi skal tas i bruk. Granskinger viser også at analyser av bakenforliggende årsaker til hvorfor mennesker handlet som de gjorde, er svake.

VIRKEMIDLER

Informasjon og veiledning

Samarbeid mellom arbeidsgivere, ansatte og myndigheter er avgjørende i arbeidet med å øke sikkerheten når digital teknologi og automatiserte systemer innføres i næringen. For å få god effekt av vår oppfølging, har vi anvendt flere virkemidler, hvor kunnskapsutvikling, -deling og samarbeid har stått sentralt. Målet er å utvikle et helhetlig bilde av utfordringer og risikoforhold i næringen knyttet til styring av menneskelige og organisatoriske forhold.

For å bedre kunne belyse menneskelige faktorer i granskning, utviklet Sintef på oppdrag for Ptil i 2022

en veileder for å undersøke menneskelige faktorer i granskning. I veilederen er det inkludert en verktøykasse med sjekklister og metoder som kan brukes for å gå i dybden på enkelte tema og en oppsummeringsrapport med relevant litteratur. Resultatene benyttes aktivt videre i Ptils satsing for å styrke granskning og læring etter hendelser (2022-2025).

I perioden 2018-2022 gjennomførte vi en rekke studier for å øke kunnskapen om digitalisering og menneskelige forhold. Ptils mål har vært å bidra til at næringen prioriterer sikkerhet og arbeidsmiljø høyt når digital teknologi blir utviklet, implementert og brukt i selskapene. Rapportene fra disse studiene er tilgjengelige på vår nettside og anvendes aktivt i tilsyn og oppfølging av næringen.

Ptil har deltatt i en arbeidsgruppe nedsatt av Sikkerhetsforum med å utarbeide en rapport på hvordan arbeidstakermedvirkning sikres i forbindelse med innføring av nye digitale løsninger. Denne rapporten er nå publisert og formidlet til partene. På den internasjonale arenaen samarbeider Ptil med IRF (International Regulators Forum) hvor digitalisering og menneskesentrert design er et definert risiko-område.

I 2022 presenterte vi våre erfaringer fra tilsyn med utvikling og bruk av nye digitale løsninger for medlemmene i HFC-forum (Human Factors in Control). Ptil deltar i HFC-forum sammen med en rekke selskaper fra petroleumsvirksomheten, utdannings- og forskningsinstitusjoner og andre myndigheter.

TILSYN

Som del av vår oppfølging har Ptil initiert tilsynsserier rettet mot flere områder som; alarmhåndtering i kontrollrom, utvikling og innføring av automatiserte boreprosesser, bruk av håndholdte enheter og innføring av nye samarbeidsmodeller på tvers av operatør, entreprenør og serviceselskap. Målet med tilsynsseriene har vært å revidere hvordan de ulike selskapene ivaretar sine forpliktelser for å styre storulykke- og arbeidsmiljørisiko.

Resultater fra tilsynsaktivitetene viser at nye løsninger ofte medfører store endringer for ansatte når det gjelder brukergrensesnitt, arbeidsoppgaver, arbeidsprosesser og samhandlingsformer. Gjennom vår oppfølging ser vi at menneskelige forutsetninger i begrenset grad blir vurdert når digital teknologi utvikles og tas i bruk. Opplæring, endrede roller og ansvar og brukersentrert utvikling av nye løsninger, er eksempler på organisatoriske faktorer som er viktige å ta hensyn til i forbindelse med innføring av digitale systemer.

I 2022 publiserte vi en samlerapport basert på 54 tilsyn om alarmhåndtering i kontrollrom. Målet med tilsynene var å verifisere hvordan selskapene følger opp arbeidsmiljø og sikkerhet for operatører i kontrollrom, og om egen oppfølging er i henhold til regelverk og selskapets interne krav. Tilsynsserien viste flere brudd på regelverket relatert til mangelfull oppfølging av alarmsystemer og mangelfulle analyser. Over 60 % av selskapene hadde ikke gjennomført

analyser og vurderinger av totalarbeidsbelastning, inkludert kognitive og perseptuelle forhold. Resultater fra tilsynsserien har blitt fulgt opp mot selskapene og formidlet til næringen på flere arenaer.

EFFEKT

Gjennom å følge opp menneskelige faktorer ved bruk av flere virkemidler, ser vi at den samlede oppfølgingen har bidratt til økt kunnskapsdeling om menneskelige og organisatoriske forhold når nye digitale løsninger skal innføres og tas i bruk. De ansvarlige selskapene er i gang med å gjennomføre omfattende tiltak som følge av tilsynsaktivitetene våre. I etterkant av alarmtilsynene ser vi at selskapene har gjort forbedringer når det gjelder gjennomføring av analyser og vurderinger av arbeidsmiljøforhold i kontrollrom.

Samlet sett erfarer vi at våre tilsynsrapporter, kunnskapsprosjekter og fagartikler får mye oppmerksomhet. Over tid ser vi også at våre aktiviteter knyttet til oppfølging av menneskelige og organisatoriske faktorer bidrar til at næringen har fått et mer helhetlig perspektiv på utvikling og bruk av ny digital teknologi og nye løsninger, og ved innføring av nye samarbeidsformer.

Næringen har høy oppmerksomhet på utvikling av automatiserte løsninger og mulighetene dette gir for effektivisering. Ptil vil fortsette å følge opp disse temaene.

Arbeidstid og robust bemanning

Tilsynsobservasjoner, tall fra RNNP og mottatte bekymringsmeldinger viser at arbeidstidsordningene er under press og at bruken av arbeid utover 12 timer og 14 dager øker.

Andelen offshoreansatte som jobber så mye overtid at det oppleves som belastende har økt fra 11 prosent i 2015 til omtrent 19 prosent i 2021 (RNNP). Observasjoner fra tilsyn de siste årene viser eksempler på manglende styring av arbeidstid, brudd på regelverket knyttet til overtid, omfattende bruk utvidede oppholdsperioder offshore, høy arbeidsbelastning og press på kapasitet og kompetanse.

Vår bekymring er at slike forhold øker risikoen for feilhandlinger og hendelser og for en rekke helseplager. Arbeidstid påvirker den totale arbeidsbelastningen og risikoen for andre helseeksponeringer knyttet til for eksempel støy, kjemikalier, fatigue og andre psykososiale og organisatoriske faktorer.

I 2022 har vi gjennomført flere tilsyn med både operatører og entreprenører hvor arbeidstid og robust bemanning enten har vært hoved- eller deltema. Vi har også gjennomført møter i etterkant av tilsynene, for veiledning og oppfølging av avvik. Det har vært et mål å styrke vår oppfølging av selskaperes styring av arbeidstid, og formidle viktigheten av å vurdere risikoen ved overtid. Våre oppfølgingsaktiviteter utover tilsyn i 2022 har blant annet vært:

- Etablering av en tverrfaglig gruppe i Ptil med særskilt fokus på kunnskapsutvikling og formidling av erfaringer fra tilsyn og annen oppfølging innen arbeidstid og robust bemanning.
- Arbeidsseminar med Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) for å dele kunnskap fra ny forskning og erfaringer fra tilsyn. Seminaret bidro til å sette søkelys på utfordringene i bransjen og identifisere behov for videre forskning.
- Ptil deltar i referansegruppe for STAMIs prosjekt.
- STAMI utarbeidet i 2022 et notat på oppdrag fra Ptil om mulige konsekvenser av overtid og forlenget oppholdsperiode offshore.
- Arbeid med interne forbedringer på tilsynsmetodikk, veiledning, fortolkninger på nett o.l.

Det er for tidlig å trekke konklusjoner om effekter av vår tilsynsaktivitet knyttet til oppfølging av arbeidstid. En forventet kortsiktig effekt er at selskapene øker oppmerksomheten og styrker sin styring av arbeidstid, og at arbeidstid i større grad behandles som en arbeidsmiljøfaktor som vil kunne øke risikoen feilhandlinger, hendelser og helseplager (direkte eller indirekte).

Arbeidsmiljøetsatsingen (inkluderende arbeidsliv) Målet med arbeidet som har vært lagt ned i forbindelse med arbeidsmiljøetsatsingen og bransjeprogrammene under IA-avtalen har vært å formidle kunnskap om og viktigheten av å jobbe systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid for å redusere sykefraværet.

I arbeidet med arbeidsmiljøetsatsingen har vi valgt følgende aktiviteter/virkemidler:

- Bidra i utarbeidelsen av innhold til petroleumsnæringens sider i Arbeidsmiljøportalen
- Artikkel om Arbeidsmiljøportalen på Ptils hjemmeside og markedsføring på sosiale medier
- Adressere IA og arbeidsmiljøetsatsingen i tilsyn
- Deltagelse i leverandørenes bransjeprogram

Arbeidsmiljøportalen

Ptil har i 2021 og 2022 samarbeidet med Arbeidstilsynet og STAMI om produksjon av innhold til petroleumsdelen av verktøyene Arbeidsmiljøhjelpen og *En bra dag på jobb* i Arbeidsmiljøportalen. Innholdet til petroleumsnæringen ble publisert i april 2022.

Arbeidsmiljøportalen med de tilhørende verktøyene har blitt presentert for de ulike arbeidstakerorganisasjonene i Ptils årlige møter med disse. Den har også blitt presentert i forbindelse med tilsyn og møteserier med selskapene. Ptil har arrangert workshop med leverandørene i bransjeprogrammet og gått igjennom begge verktøyene i Arbeidsmiljøportalen, Arbeidsmiljøhjelpen og *En bra dag på jobb*.

Arbeidsmiljøetsatsingen i tilsyn

For å sikre petroleumsnæringens tilknytning og arbeid til satsningen er budskapet i arbeidsmiljøetsatsingen en integrert del av vår gjennomføring av tilsynsaktiviteter. Vi adresserer systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid som et tydelig element når vi fører tilsyn med selskaperes styring av arbeidsmiljørisiko, og at arbeidsmiljø handler om arbeidet.

Vi benytter følgende materiell til bruk i tilsyn:

- Standardtekst til bruk i varsel om tilsyn
- Informasjonstekst om IA og arbeidsmiljøetsatsingen til oppstartsmøte i tilsyn
- Intervjuguide til bruk i tilsyn

Vi spør selskapene om hvordan de jobber systematisk med å forebygge sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Vi har hatt søkelys på hvilken opplæring ledere på ulike nivå har fått i arbeidsmiljøfaktorer som kan føre til sykefravær, og i oppfølging av sykemeldte.

Veiledning

I samarbeid med Arbeidstilsynet har vi utarbeidet en film som viser eksempel på hvordan en bedrift har oppnådd gode resultater med å redusere sykefraværet gjennom å jobbe systematisk med det psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøet. Dette dannet også grunnlag for et innlegg i vårt arbeidsmiljøseminar 13.juni.

Det var planlagt for en podkastepisode om risikovurdering og forebygging av muskel- og skjelettplager i 2022 med eksempel fra bransjen. Denne har blitt skjøvet på til 2023 grunnet omlegging

av informasjonssider i Arbeidstilsynet som skulle omhandle dette temaet. Vi har vært i jevnlig dialog med Arbeidstilsynet for å oppdatere veileder for utførelse av ergonomisk risikovurdering. Vi tar sikte på å ferdigstille oppdatering av veileder for utførelse av ergonomisk risikovurdering i 2023.

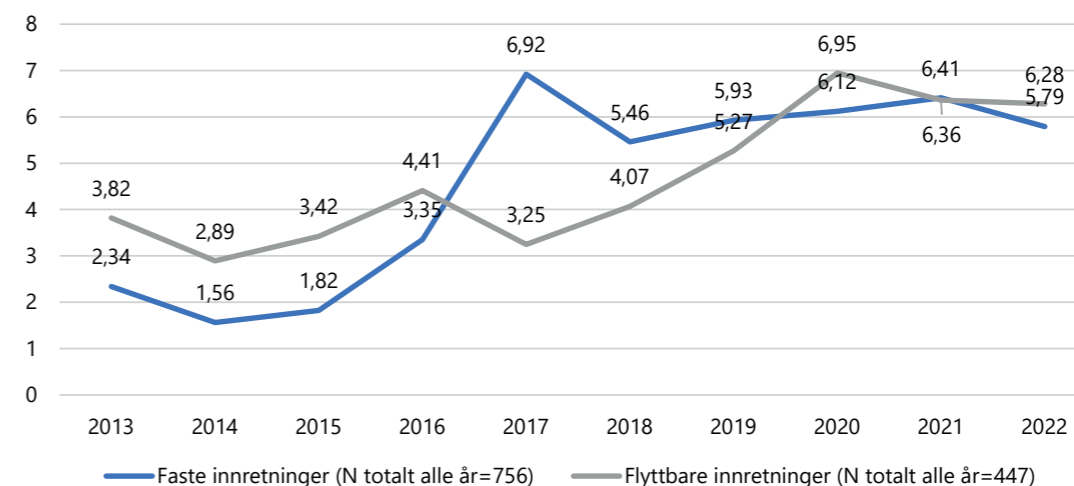
Bransjeprogram

Ptil har vært en aktiv bidragsyter til bransjeprogrammet gjennom deltakelse i styringsgruppe, arbeidsgrupper, som foredragsholdere på seminarer, workshops mv. Vi har bearbeidet og formidlet relevant informasjon til programmet blant annet fra RNNP, status om arbeid som foregår i Arbeidsmiljøportalen og tilsyn.

Så langt ser vi gode tegn på at arbeidsmiljøetsatsingen gir resultater ved at selskapene som er i bransjeprogrammet har kommet lenger når det gjelder forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Innsatsen vår med å synliggjøre fokuset i arbeidsmiljøetsatsingen er med på å gi økt oppmerksomhet til betydningen av systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid.

Forebygging av akutte personskader Kran- og løfteoperasjoner

Over tid har det vært registrert flere dødsulykker og betydelige personskader relatert til løfteoperasjoner. På bakgrunn av dette har Ptil hatt oppmerksomhet på kran- og løfteoperasjoner, og videreutviklet RNNP som et verktøy for å kunne gi oversikter over type hendelser, årsaksforhold og trender. Figuren under viser statistikk over kran- og løftehendelser i perioden 2013-2022.

Figur 30. Antall innrapporterte hendelser for kran- og løfteoperasjoner 2013-2022 - faste og flyttbare innretninger (antall hendelser normalisert mot millioner arbeidstimer)

For faste innretninger er det en markant økning i hendelser per mill. arbeidstimer innen kran og løfteoperasjoner i perioden 2014-2017. Det var en nedgang i 2018 med en svak stigning fram til 2021 og noe nedgang i 2022. Totalt er det innrapportert 756 slike hendelser i perioden på faste innretninger (103 hendelser i 2022). På flyttbare innretninger viser både antall hendelser og normaliserte verdier en nedgang i perioden 2020-2022; normaliserte verdier går fra 6,95 hendelser per mill. arbeidstimer i 2020 til 6,41 i 2021 og 6,28 i 2022. Totalt er det innrapportert 447 slike hendelser på flyttbare innretninger i hele perioden (64 i 2022).

For landanleggene er det registrert en merkbar økning i hendelser innen kran- og løfteoperasjoner i 2022 – både i faktisk antall hendelser og i normaliserte verdier. Eksempelvis viser normaliserte tall for slike hendelser innen prosessområdet en oppgang fra 13,5 hendelser pr mill. arbeidstimer i 2020 til 29,1 i 2021 og 57,3 i 2022. Totalt er det innrapportert 234 slike hendelser i perioden 2018-2022 (77 i 2022). De lave tallene i 2020 (12) og 2021 (37) kan antagelig tilskrives redusert aktivitet på to av anleggene pga. brann, og at flere landanlegg hadde redusert eller utsatt revisjonsstans på grunn av covid-19-pandemien. Basert på data for 2022 alene er det derfor vanskelig å slå fast om økningen i antall hendelser viser en reell økning i risikonivået. Det kan også være en indikasjon på en endring i aktivitetsbildet, ved at modifikasjons- og vedlikeholds aktiviteter som har vært utsatt de to foregående årene, har blitt tatt igjen i 2022.

Fallende gjenstander omfatter alle hendelser hvor en gjenstand faller innenfor innretningenes sikkerhetssone, enten på dekk eller i sjøen, med potensial til å utvikles til en ulykke, og som ikke involverer kran- og løfteutstyr og bruken av dette.

I både 2021 og 2022 gikk antallet hendelser innen fallende gjenstander på faste innretninger noe opp, mens normaliserte tall (hendelser pr mill. arbeidstimer) viser en svak nedgang fra 20,5 hendelser pr mill. arbeidstimer i 2019 til 18 i 2022. Totalt er det innrapportert 2399 slike hendelser på faste innretninger i perioden 2013-2022 (321 i 2022). Resultater for flyttbare innretninger viser en nedgang fra 9,4 hendelser per mill. arbeidstimer i 2019 til 4,3 i 2021 og en svak oppgang til 4,8 i 2022. Totalt er det innrapportert 464 slike hendelser på flyttbare innretninger i perioden 2013-2022 (49 i 2022).

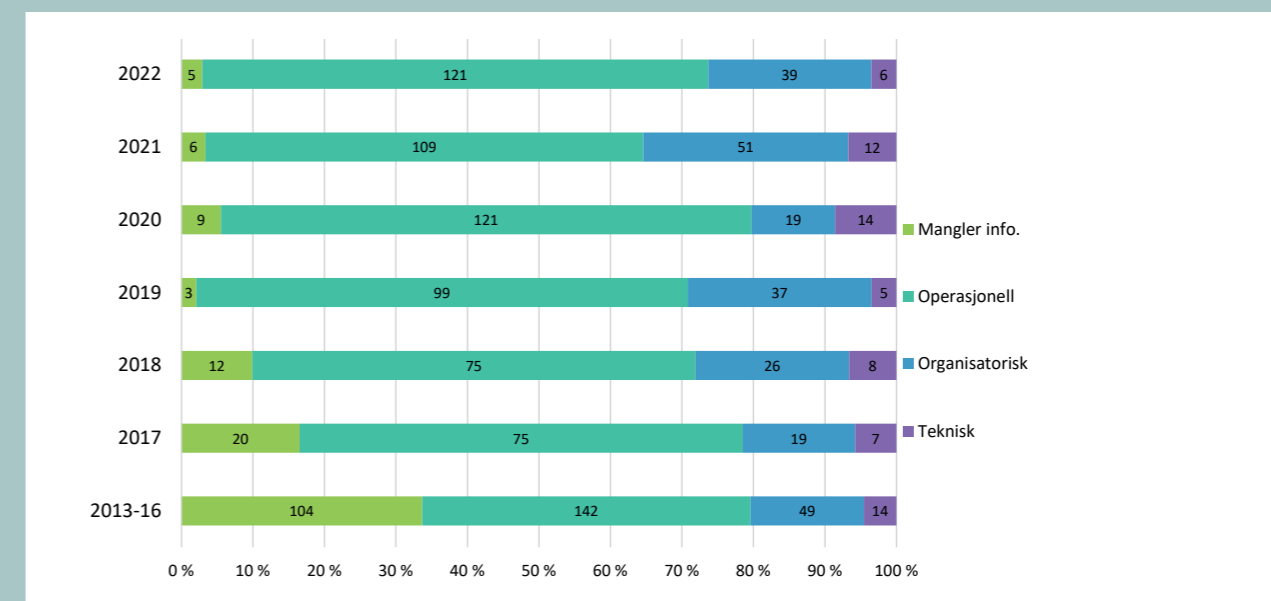
For landanleggene viser utviklingen i normaliserte verdier en nedgang i perioden fra 112,3 hendelser per mill. arbeidstimer i 2018 til 80,5 hendelser per mill. arbeidstimer i 2021. I 2022 finner vi en økning til 109, hvorav to av hendelsene var forbundet med faktisk personskade. Totalt er det innrapportert 475 slike hendelser på landanlegg (118 i 2022). Hendelser med fallende gjenstand og eksponert bemanning uten personskade, utgjør en betydelig andel av hendelsene, men mange av disse hendelsene kunne under ubetydelige endrede omstendigheter ført til personskade. Det er hovedsakelig i prosessområdene de fleste hendelsene med eksponert personell skjer.

TEMA: Kran og løft - operasjonelle forhold

TILSTAND

Kran- og løfteoperasjoner har vært et prioritert område fra Ptil side over lengre tid. Dette handler både om at hendelser forbundet med kran, løft- og fallende gjenstander har ført til dødsulykker og alvorlige personskader, men det er også begrunnet i at vi, til tross for høy oppmerksomhet og innsats, ikke har fått den risikoreduksjonen vi har prøvd å bidra til på området. I 2022 var cirka 35% av hendelsene som ble fulgt opp av Ptil relatert til slike hendelser.

RNNP er videreutviklet for å kunne si noe om hvilken type hendelser dette omhandler, hva årsakene er til at hendelsene oppstår og hvordan bildet utvikler seg over tid. Det er også gjennomført analyser av observasjoner (avvik) fra tilsyn og granskinger i perioden 2019-2022, temaet har vært fulgt opp i revisjoner, hendelsesoppfølging og granskning, og vi har deltatt aktivt på relevante samarbeidsarenaer om aktuelle utfordringer for å bidra til forbedring i selskapene og på næringsnivå.

Figur 31. Fordeling av bakenforliggende årsaker til hendelser (2013-2022).

I RNNP har det blant annet vært jobbet med å utarbeide kategorier for å vurdere bakenforliggende og utløsende årsaker. Nedenfor har vi hentet fram et eksempel på resultater fra en slik analyse som viser bakenforliggende årsaker til hendelser med kran- og løfteoperasjoner kategorisert etter brudd på tekniske, operasjonelle eller organisatoriske barrierer i perioden 2013-2022.

Et av hovedresultatene fra analysen er at operasjonelle forhold utgjør både den hyppigste bakenforliggende og utløsende årsaken til hendelser med kran og løfteoperasjoner i hele perioden – for alle typer innretninger offshore og på landanleggene. Dette sammenfaller med resultater fra våre egne analyser av resultater fra tilsyn og granskinger.

VIRKEMIDLER

Basert på våre analyser av forholdet mellom operasjonelle og andre årsaksforhold i RNNP, har vi rettet fokus mot selskapenes egen styring av kran- og løfteoperasjoner. Vårt mål har vært å bidra til bedre forebygging i selskapene og til en reduksjon i antall hendelser. For å få bedre forståelse for og undersøke selskapenes styring av operasjonelle forhold, har vi hatt særlig oppmerksomhet rettet mot kapasitet, kompetanse og etterlevelse av styrende dokumenter i operasjon. Disse temaene har vært gjennomgående i alle våre tilsynsaktiviteter, oppfølging av hendelser og granskning – både offshore og på landanlegg.

Vi har i tillegg deltatt på relevante samarbeidsarenaer, i møter, konferanser og seminar, og vi har aktivt formidlet og veiledet om aktuelle utfordringer for å bidra til forbedring i selskapene og på næringsnivå.

RESULTAT

Resultater fra våre tilsynsaktiviteter og granskinger viser mangler og/eller utfordringer innen følgende områder:

- Usikkerhet om roller og ansvar, samt tidspress: Personell har eller har fått flere roller, det rapporteres om usikkerhet knyttet til enkelte roller og ansvarsforhold, manglende kompetanse og at enkelte personellgrupper rapporterer om tidspress. Personellgrupper dette blant annet omhandler er dekkoperatører og operasjonelt og teknisk ansvarlige.
- Mangler ved planlegging, risikoforståelse, kartlegging av risikomomenter og kommunikasjon.
- Mangler ved styrende dokumenter som; ufullstendige lokale tillegg, ikke samsvar med praksis, ikke oppdaterte styrende dokumenter.
- Manglende samsvarsmåling mot sikkerhetsnivået i dagens regelverk, ofte knyttet til eldre utstyr og manglende GAP analyser.
- Mangler ved kompetanse; oftest knyttet til utstyr som ikke er så ofte i bruk.

EFFEKT

Tilbakemeldinger fra selskapene viser at våre revisjoner, oppfølging av hendelser og granskning innenfor dette temaet har bidratt til økt kunnskap og bedre styring og systematikk i selskapene. *Operasjonelt ansvarlig* er en svært viktig rolle for sikre kran- og løfteoperasjoner, og rollen er beskrevet gjennom en norm (standard) som er henvist til i vårt regelverk. I tilsyn har vi blant annet sett økt bevissthet om viktigheten av denne rollen, og vi har registrert at flere selskaper har prioritert å gi personell med operasjonelt ansvar et kompetanseløft.

Ptil sitt søkelys på sikker materialhåndtering og et uttrykt behov fra vår side om bedre forebygging av ulykker og skader på området, har også ført til flere initiativ til forbedring på bransje- og næringsnivå. Blant annet har man i regi av Samarbeid for sikkerhet (trepartssamarbeid innen helse, miljø og sikkerhet i energisektoren) tatt initiativ til erfaringsoverføring og læring etter kran- og løftehendelser.

Metodeutvikling og analyser i RNNP regi utgjør et vesentlig kunnskapsgrunnlag for oss for å kunne bidra til bedre analyse og forståelse av årsaker, måle utvikling over tid og til å kunne prioritere viktige innsatsområder innen kran og løfteoperasjoner. Selv om vi oppnår effekter av vår virkemiddelbruk, viser resultater over tid et fortsatt behov for innsats.

Bemannede undervannsoverasjoner

Bedre oversikt over dykkeraktivitet og bedre data på eksponering av dykkere har i mange år vært uttalt som et behov i industrien. Mangel på systematisk innsamling av eksponeringsdata har bidratt til usikkerhet om konsekvenser av dykking for arbeidshelse.

Nasjonalt mangler det et faktabasert og konsistent register over utførte dykk for å kunne vurdere godhet av rammeverket for eksponering i dykking. Ansvarlige myndigheter innen bemannede undervannsoverasjoner har en forholdsvis grov oversikt over aktivitetsnivået i næringen, mens innsamling av eksponeringsdata for dykkerne er selskapene ansvar. Dette har resultert i at datagrunnlaget er svakt, at data ikke har blitt verifisert og heller ikke er offentlig tilgjengelig. Selskapene mangler også verktøy, kompetanse og ressurser for effektivt å kunne analysere og sammenligne eksponeringsdata. Et av våre langsiktige mål har derfor vært å få på plass et nasjonalt dykkeaktivitets- og eksponeringsregister.

I denne sammenheng har Ptil tatt initiativ til et pilotprosjekt hvor formålet har vært å fremskaffe detaljerte aktivitets- og eksponeringsdata som framtidig styringsgrunnlag. Prosjektet gjennomføres i perioden 2022-2024 og vil gi et viktig bidrag innen etablering av et nasjonalt dykkeaktivitets- og eksponeringsregister. I pilotprosjektet har vi sett på muligheter for digital datainnsamling, tilgjengeliggjøring og visualisering og av selskapenes egne dykkeeksponeringsdata, for sammenligning med nasjonale eksponeringsdata. Dette er en viktig komponent for å kunne tilbakeføre kunnskap til industrien.

I tillegg har vi innhentet kunnskap om en ny dykkemetode for overføring av dykker under trykk i overflateforsynt dykking, og det er gjennomført en forstudie på bruk av virtuell virkelighet (VR) i dykking. Samtidig jobber etatene ved Statens Helsetilsyn, Statsforvalteren i Rogaland og Ptil med å styrke den dykkemedisinske kompetansen i forvaltningen av petroleumsregelverket på en mest mulig effektiv måte.

Det har i prosjektet vært stor innsats innen informasjons- og erfaringsutveksling med aktører i

dykkeindustrien, Industri Energi, Yrkesmedisinsk avdeling på HUS, Arbeidstilsynet og STAMI. Nye digitale løsninger kombinert med oppdaterte forskrifter gir nå muligheter for bedre og mer effektiv innsamling og deling av nasjonale eksponeringsdata med industrien. Og myndighetene vil i felleskap kunne legge til rette for bredt tilgjengelig og kvalitetssikret kunnskap som grunnlag for forskning og utvikling av regelverk både nasjonalt og internasjonalt.

Samlet sett har prosjektet har bidratt til økt kunnskap og bevissthet om verdien av pålitelig og tilgjengelige dykkeeksponeringsdata, og til samarbeid og erfaringsutveksling mellom myndigheter og industri. Det vil også på sikt bidra til å heve nasjonal kompetanse på området, og til sikre og effektive bemannede undervannsoverasjoner i framtiden.

**Seriøse og anstendige arbeidsvilkår
Rammebetingelser**

Betydning av rammebetingelser for storulykke- og arbeidsmiljørisiko har vært et prioritert område for Ptil over lang tid. I 2021 inngikk vi en forsknings- og utredningsavtale med Safetec og underleverandørene Sintef, Oslo Economics og NTNU samfunnsforskning knyttet til tematikken endrede rammebetingelser i petroleumsvirksomheten og konsekvenser dette har for arbeidsmiljø og sikkerhet. Prosjektet skal gi en beskrivelse av relevante utviklingstrekk knyttet til endrede rammebetingelser, og en vurdering av potensielle konsekvenser av slike endringer for arbeidsmiljø og sikkerhet, aktørenes mulighet for å styre risiko, og for arbeidstakermedvirkning og samarbeid. Prosjektet er avgrenset til å omfatte boring og brønn og vedlikehold, inkludert ISO-fagene. Det er særlig lagt vekt på å analysere endringer i tilknytningsformer, kontrakts- og samarbeidsformer og i organiseringen av arbeidet mellom operatører og entreprenører.

Rapporten bygger på en stor mengde data, og det er brukt både kvalitative og kvantitative metoder. Resultatene så langt viser betydelige forskjeller i funn og konklusjoner for boring og boreservice på den ene siden, og V&M og ISO på den andre siden. Rapporten publiseres i første kvartal 2023. Resultatene følges opp i partssammensatte fora og i tilsyn.

Innleie

I 2022 gjennomførte vi fem tilsyn med innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak i 2022. Fire av tilsynene var fullskala-tilsyn med vurdering av om innleie var lovlig mens ett kun innebar sjekk av rutiner og system for innleie.

Resultatene fra tilsynene var gjennomgående bedre enn i 2021, men det ble avdekket svakhet ved rutiner for fire av fem aktører. Det var ikke grunnlag for pålegg. Flere av aktørene hadde nye systemer for innleie og bevisstheten rundt innleie var større enn i 2021. Tre av tilsynene fra 2021 ble fulgt opp i 2022, to av disse var svært arbeidskrevende. Vi ga pålegg til én av aktørene i forbindelse med oppfølgingen.

I 2022 holdt vi innlegg om Ptils tilsynsmetodikk og erfaringer fra innleietilsyn på HR Norges konferanse om innleie i Stavanger. Ptil holdt også innlegg om metodikk, erfaringer og planer for 2023 for Arbeidstilsynets innleiegruppe på fagtur til Stavanger.

Der var flere digitale møter mellom juristene i Ptil og juristene i Arbeidstilsynets innleiegruppe om tilsynsmetodikk, praksis, erfaringer og utvalgte problemstillinger. Deriblant avklaring om tilsynenes virkeområde og avtale med Arbeidstilsynet Stavanger om tilsyn med bemanningsforetak som leier ut til olje- og gassnæringen offshore, basert på vår kartlegging fra 2020-2021.

Innleiegruppen hadde også innlegg internt om metodikk og resultater fra tilsyn med innleie på Ptils årlige Revisjonsdag for å øke bevisstheten i organisasjonen om dette temaet.

Tilsynene har hatt god effekt og vi ser en tydelig forbedring hos aktørene. Dels skyldes nok dette oppmerksomheten temaet, og enkelte av tilsynene, har hatt i media både lokalt og nasjonalt i tillegg til at Ptil har hatt søkelys på dette på vår hjemmeside og på konferanser.

Arbeidstakermedvirkning og partssamarbeid

Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning er et sentralt krav i petroleumsregelverket, og i arbeidsmiljøloven. Arbeidstakermedvirkning har vært adressert over lang tid og på mange måter fra Ptil sin side. Også i 2022 har dette vært tema i tilsyn, statusmøter med selskapene, samt i årlige samarbeidsmøter med fagforeninger og forum for koordinerende hovedverneombud. Ptil vektlegger at virksomhetene benytter og legger til rette for medvirkningsordninger i det forebyggende HMS-arbeidet og under omstillingsprosesser. Velfungerende medvirkningsordninger og god arbeidstakerinvolvering er en viktig bærebjelke i det norske HMS-regimet.

Vi ser variasjon i tilrettelegging for medvirkning i selskapene innen petroleumsindustrien. De som har arbeidstakermedvirkning godt forankret i ledelsen og i sine styringssystemer, får det best til også i perioder med ulike utfordringer, endring og prosjekter. Vår erfaring er at de som i mindre grad har arbeidstakermedvirkning som en integrert og aktiv del av sine systemer og praksis, er de som har størst utfordring med å møte myndighetskrav til medvirkning. Beslutninger tas før arbeidstakerne og deres representanter blir involvert, og deres kompetanse og erfaring blir dermed ikke benyttet på en proaktiv måte. De mest fremtredende utfordringene vi finner i våre tilsyn er knyttet til:

- [tilstrekkelig tid til vernearbeid](#)
- [svak eller mangelfull kompetanse hos verneombud og linjeledere](#)
- [sen involvering av vernetjenesten i saker som angår HMS](#)

Ptils oppmerksomhet på partssamarbeid på ulike arenaer har bidratt til at arbeidstakermedvirkning blir gitt oppmerksomhet, og vi vil fortsatt prioritere og gjennomføre tilsynsaktiviteter hvor arbeidstakermedvirkning er et sentralt tema.

Equinor fikk i 2020 pålegg knyttet til arbeidstakermedvirkning. Pålegget ble fulgt opp gjennom hele 2021 og 2022 ved møter og innhenting av dokumentasjon. Equinor etablerte som følge av pålegget en intern, partssammensatt gruppe for å utarbeide en plan og iverksette tiltak. Arbeidet har bidratt til forventningsavklaringer og enighet om spilleregler i Equinor, og hør ført til en tydelig forbedring.

Varsling av kritikkverdige forhold i virksomheten I 2022 mottok Ptil 50 varsler/bekymringsmeldinger fra interessenter i petroleumsvirksomheten, noe som er en nedgang fra 2021, da vi mottok 61 varsler. Av de innkomne meldingene omhandler 68% arbeidsmiljø og 30% teknisk sikkerhet/beredskap. I 2022 utgjorde tema som arbeidsoppgaver og ressurser, arbeidstidsordninger og opplæring og kompetanse vel halvparten av temaene det varsles om. Disse tre temaene synes å utgjøre en relativt stabil stor andel av tema det varsles om i perioden 2019 til 2022.

I 2021 fikk vi en økning i meldinger knyttet til innleie, fra én melding i 2020 til seks meldinger i 2021. I 2022 sank antall meldinger om innleie til to. Selv om en skal være forsiktig med å trekke konklusjoner basert på denne typen data, kan det tenkes at den oppmerksomheten Ptil har hatt knyttet til ulovlig innleie i form av veiledning og tilsyn, har hatt en effekt.

Mål 3.3 andre prioriterte oppgaver

NYE ANSVARSOMRÅDER

Fornybar energiproduksjon til havs

Ptil fikk delegert myndighetsansvaret for fornybar energiproduksjon til havs i 2020 og har siden da jobbet med kunnskapsutvikling, regelverksutvikling og forberedelse til tilsyn. I 2022 har vi intensivert arbeidet med regelverksutviklingen og utarbeidet utkast til forskrift som har blitt diskutert med partene i Regelverksforum i flere runder. Vi har arbeidet målrettet for å oppfylle planen om å bygge regelverket på relevante erfaringer med regulering av vindkraft på land, havvind internasjonalt og petroleumsvirksomheten i Norge. Regelverket skal være risikobasert og virksomhetstilpasset for denne nye virksomheten i Norge. Etter planen skal forskriften på høring og ferdigstilles 1. mai 2023.

Første konsesjonsrunde for søknader under havenergiloova skal etter planen utlyses 1. kvartal 2023. Foreløpig er det to områder utenfor kysten av Norge som er åpnet for utbygging av havvind: Sørlike Nordsjø II, som ligger i havområdet like øst for Ekofisk og Valhall innretningene og Utsira Nord, like utenfor Haugesund. Utbygginger i disse områdene vil kunne komme i drift mot slutten av dette tiåret.

Transport og injeksjon av CO₂

Aktiviteten innenfor området karbonfangst og -lagring (omtalt som CCS – Carbon Capture and Storage) har sett et oppsving i de senere år. Flere aktører lanserer planer om prosjekt for å tilby løsninger for transport, injeksjon og lagring av CO₂ på norsk sokkel. Dette er både aktører som er etablert innen olje- og gassvirksomheten og selskaper som konsentrerer virksomheten sin til CCS. Petroleumstilsynet sin involvering med virksomheten er som tilsynsmyndighet mot Northern Lights prosjektet innenfor vårt ansvarsområde og som part i myndighetenes vurderinger av søknader om utlysning og tildeling av områder for CO₂-lagring.

Northern Lights prosjektet er under gjennomføring med klargjøring av CO₂-mellomlageranlegget og utstyr for transport og injeksjon. I 2022 innvilget vi etter CO₂-sikkerhetsforskriften samtykke til boring av injeksjonsbrønner, og gjennomførte prosjektstatusmøter blant annet i samarbeid med øvrige arbeidsmiljø- og sikkerhetsmyndigheter for mellomlageranlegget. Vi deltar med observatørrolle

i prosjektets beslutningsorgan, Northern Lights JV Company Meeting.

Behandling av søknader om CO₂-lagring initieres med at ett selskap eller ei selskapsgruppe nominerer ett spesifikt område. Basert på nominasjonssøknaden foretar myndighetene en vurdering av om området skal lyses ut. I 2022 ble det gjennomført to utlysninger, henholdsvis ett område i Nordsjøen øst for Bragefeltet og ett område i sørlige Nordsjøen øst-sørøst for Ymefeltet. Tildeling av området øst for Bragefeltet ble gjennomført i løpet av året, mens tildelingen av området sør-sørøst for Ymefeltet er under vurdering i Olje- og energidepartementet. To områder, Smeaheia i Nordsjøen og Polaris i Barentshavet, ble lyst ut i 2021 og tildelt i 2022. I behandlingen av CO₂-lagringsøknader legger vi vekt på hvordan risiko knyttet til eventuelle eksisterende brønner i lagringskomplekset skal håndteres og om søkerne møter kriteriene for tildeling blant annet til operasjonell erfaring.

Det er utarbeidet et arbeidsmiljø- og sikkerhetsregelverk for transport og lagring av CO₂. I søknadene om CO₂-lagring skisseres ulike tekniske løsninger for transport og injeksjon blant annet direkte injeksjon fra skip og injeksjonsinnretninger. Slike løsninger er ikke nødvendigvis fullt ut dekket av CO₂-sikkerhetsforskriften, som nødvendiggjør en vurdering av behov for justering/endring av forskriften. Ei arbeidsgruppe er opprettet med formål å vurdere tilpasning av forskriften til mulige framtidige tekniske løsninger for CO₂ transport og injeksjon.

Havbunnsmineraler

Ptil fikk 1. april 2022 delegert myndighetsansvar for sikkerhet og beredskap for framtidig utvinning av havbunnsmineraler. Selve utvinningen av havbunnsmineralene ligger noe fram i tid. Det er likevel viktig å starte tidlig med utvikling av nytt regelverk for at industrien skal ha forutsigbarhet. Regelverket må bygge på god forståelse for risikobildet knyttet til hvordan man utvinner mineralene, og i 2022 har oppmerksomheten vært rettet mot å utvikle kunnskapsgrunnlaget. Kartleggingen av hvor mye og hva slags havbunnsmineraler som finnes skjer i regi av Oljedirektoratet og det er tett samarbeid mellom myndighetene.

Partssamarbeid

Partssamarbeid er en vesentlig forutsetning for HMS-regimet i petroleumsvirksomheten. De mest sentrale arenaene for trepartssamarbeid er Sikkerhetsforum og Regelverksforum og begge disse har vært svært aktive i 2022.

Sikkerhetsforum er den sentrale trepartsarenaen for ivaretagelse av sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Den felles virkelighetsforståelsen som trepartssamarbeidet forutsetter, blir sikret gjennom kunnskaps- og analysearbeid i RNNP (Risikonivå norsk petroleumsvirksomhet).

I 2022 har den geopolitiske situasjonen blitt satt på agendaen i Sikkerhetsforum, som har drøftet konsekvensene for sikkerhet og beredskap i norsk petroleumsvirksomhet. I tillegg har andre viktige saker vært på agendaen, som partssamarbeid, rammebetingelser, storulykkesrisiko og arbeidsmiljø. Sikkerhetsforum gjennomførte sin årskonferanse i Stavanger i juni, med tre viktige tema: Høy aktivitet – store utfordringer, samarbeid for læring, og betydningen av kultur, språk og innleie for sikkerheten. Regelverksforum diskuterer håndhevelse og etterlevelse av regelverket samt forslag til endringer i dette. I regelverksarbeidet i 2022 har forumet hatt mest oppmerksomhet på utvikling av regelverk for fornybar energiproduksjon til havs.

Arbeidet i Sikkerhetsforum og Regelverksforum bidrar til felles prioritering av sentrale sikkerhets- og arbeidsmiljøtema i industrien, læring, erfaringsoverføring og kunnskapsutvikling.

Samarbeid med andre myndigheter

Ptil har utstrakt samarbeid med nasjonale myndigheter. Vi har beskrevet dette i en egen temaside nedenfor. Ptil prioriterer også deltakelse i flere sentrale internasjonale myndighetssamarbeid:

- EU Offshore Authorities Group (EUOAG)
- North Sea Offshore Authorities Forum (NSOAF)
- International Regulators Forum (IRF)
- Arctic Offshore Regulator Forum (AORF)

Dette er gode arenaer for læring på tvers av landegrensene og det bidrar til kompetanseutvikling både på tilsyns- og regelverksområdet og innenfor myndighetsarbeid generelt.

TEMA: Samarbeid med andre nasjonale myndigheter

SAMARBEIDS- OG BISTANDSAVTALER

Petroleumstilsynet er koordinerende etat for regelverksutvikling og tilsyn med HMS i norsk petroleumsvirksomhet. Koordineringsordningen ble etablert i 1985 og videreutviklet i forbindelse med etableringen av Petroleumstilsynet i 2004. Ordningen ble da utvidet til også å gjelde landanlegg underlagt Petroleumstilsynet myndighetsområde.

Koordineringsordningen omfatter myndigheter med et selvstendig tilsynsansvar for petroleumsvirksomheten: Miljødirektoratet, Helsetilsynet/Statsforvalteren i Rogaland, og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet. På landanlegg omfatter ordningen i tillegg Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Kystverket og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon.

Det er i tillegg etablert en bistandsordning med etater som ikke har selvstendig myndighet i planlegging og gjennomføring av tilsyn, men som har særskilt spisskompetanse på relevante saksområder. For eksempel har det de siste årene vært gjennomført en rekke offshore driftstilsyn på flyttbare innretninger med Sjøfartsdirektoratet som bistandsetat, som blant annet bidrar til å sikre likebehandling på flyttbare innretninger uavhengig av flaggstat.

Tilsyn med helikopterdekk har også blitt intensivert de senere årene, med Luftfartstilsynet som bistandsetat. Ptil har dessuten inngått samarbeidsavtaler med andre etater som Politiet og Oljedirektoratet. De fleste av samarbeids- og bistandsetatene har vi bilaterale møter med, årlig eller ved behov. Nedenfor utdyper vi samarbeidet med enkelte etater og grupper:

Nasjonale myndigheter som Ptil har samarbeids- eller bistandsavtaler med:

- Arbeids- og velferdsetaten
- Arbeidstilsynet
- Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
- Forsvaret
- Helsetilsynet
- Kystverket
- Luftfartstilsynet
- Meteorologisk institutt
- Miljødirektoratet
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
- Nasjonal sikkerhetsmyndighet
- Næringslivets sikkerhetsorganisasjon
- Oljedirektoratet
- Politiet
- Sjøfartsdirektoratet
- Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Statsforvalteren i Rogaland

SAMARBEID MED ARBEIDSTILSYNET OG STAMI

To viktige samarbeidspartnere på arbeidsmiljøområdet, er Arbeidstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI). Dette er etater som rapporterer til samme departement som Ptil, og forskriftene på arbeidsmiljøområdet er felles på Arbeidstilsynets og Ptils ansvarsområde. For å sikre kunnskaps- og erfaringsdeling innenfor ulike fagtema har vi etablert faste møtepunkter mellom Arbeidstilsynet og Ptil. For 2022 vil vi spesielt trekke frem samarbeidet innenfor fysisk/kjemisk arbeidsmiljø, hvor arbeid med etablering av nye grenseverdier for kjemisk eksponering har stått sentralt.

Vi har jevnlig samhandling med STAMI innenfor ulike fagområder. Samhandling for 2022 har vært konsentrert rundt tema arbeidstid, kjemisk arbeidsmiljø og psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. I desember 2022 ble det arrangert et arbeidsseminar for å dele kunnskap fra ny forskning og erfaringer med tilsyn.

Det har de siste årene også vært et konkret samarbeid med Arbeidstilsynet og STAMI om arbeidsmiljøetsatsingen i IA-avtalen. Hovedaktivitetene i samarbeidet med Arbeidstilsynet har vært å produsere innholdet til petroleumsdelen av verktøyet Arbeidsmiljøhjelpen på Arbeidsmiljøportalen. I samarbeid med STAMI har vi oppdatert underlaget for en næringstilpasset versjon av verktøyet «*En bra dag på jobb*».

SAMARBEID MED TOTALFORSVARET

I 2022 ble totalforsvaret sin betydning og funksjon som ramme for samvirke tydelig. Gjennom vår rolle i totalforsvaret har Ptil jevnlig kontakt med myndigheter som DSB, Forsvaret ved Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), Heimevernet 08 (HV08), de nasjonale sikkerhetstjenestene (PST, NSM, Etterretningstjenesten), politiet, Kystverket, Luftfartstilsynet, Sjøfartsdirektoratet med flere. Denne aktiviteten ble intensivert i 2022. Aktiviteten var særlig knyttet til etablering av felles situasjonsbilde, herunder trussel- og risikobilde, dialog om iverksettelse av tiltak, formidling av kunnskap om næringen samt hendeshåndtering. Dette innebar tett samhandling, og deltakelse på graderte og ugraderte møter som samvirkekonferanser. Gjennom dette arbeidet bidro Ptil til det nasjonale situasjonsbilde, økt forståelse og kunnskap om verdikjedene i petroleumssektoren og deres betydning for evnen til å levere gass til Europa, samt samvirke for effektiv nasjonalberedskap.

Ptil er ved direktør medlem av Sentralt Totalforsvarsforum som ledes vekselvis av DSB og ledes av sjef for Forsvarsstaben. Ptil deltok også i Etatsforum for totalforsvaret.

SAMARBEID MED NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET (NSM)

Ptil ble i 2019 partner i Nasjonalt Cyber Sikkerhets-senter (NCSC). Dette partnerskapet innebærer bl.a. kontorplass i lokalene til NSM på Langkaia i Oslo sentrum og hyppig informasjonsutveksling. Denne tette kontakten med sikkerhetsmyndigheten har vært viktig for oss for å forstå endringene

i trusselbildet gjennom året. Vi har fått større forståelse for sammenhengene i vurderingene og har også formidlet kunnskap om sektoren.

SAMARBEID MED NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Som følge av at landanleggene har en betydelig del av sitt energibehov dekket av elektrisk kraft, så arbeider vi med NVE for å avklare grenseflatene. Omfanget av denne avtalen øker som følge av elektrifiseringen av innretninger på sokkelen. Som følge av den geopolitiske situasjonen med gassleveransene fra sokkelen og fare for underskudd på elektrisk kraft, har vi i 2022 hatt tettere samarbeid med NVE for å sikre felles forståelse av konsekvensene av denne situasjonen.

TILSYNSETATENES SAMORDNINGSGRUPPE OG DIREKTØRGRUPPEN

Ved kongelig resolusjon (kgl.res.) av 17.9.2004 ble Arbeidstilsynet utpekt til koordinerende etat for tilsyn med virksomheter på helse- miljø- og sikkerhetsområdet (HMS). Koordineringen skal sees i sammenheng med koordineringsrollene til Petroleumstilsynet (Ptil) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Som en del av Arbeidstilsynets koordineringsrolle har Arbeidstilsynet ledelsen og sekretariatsfunksjonen knyttet til direktørgruppen (DG) og Tilsynsmyndighetenes samordningsgruppe (TSG). Arbeidstilsynet leder også undergrupper som opprettes på prosjektbasis eller ved behov. Ptil deltar fast i disse gruppene. I 2022 har tilsynsetatene etablert en ny felles database for tilsyn, Tilda. De har også samarbeidet om et felles program for e-læring innen sentrale tema for tilsyn.

KOORDINERINGSGRUPPEN FOR STORULYKKEFORSKRIFTEN

DSB ble ved kongelig resolusjon av 24.6.2005 og tilhørende instruks gitt et koordineringsansvar for tilsyn med aktiviteter, objekter og virksomhet med potensial for store ulykker. DSB leder koordineringsgruppen for storulykeforskriften (KFS). Medlemmer i gruppen er myndighetene som forvalter storulykeforskriften: Arbeidstilsynet, DSB, Miljødirektoratet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) og Ptil. Gjennom KFS koordineres årlige storulykestilsyn, blant annet på landanleggene i petroleumsvirksomheten.

Regelverksutvikling

Det helhetlige og risikobaserte HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten er et viktig virkemiddel for at målene for helse, miljø og sikkerhet nås. Vi arbeider på flere arenaer for å evaluere og utvikle regelverket i nær dialog med partene i arbeidslivet, departementet og andre myndigheter.

I regleverksarbeidet i 2022 har oppmerksomheten vært rettet mot årlig oppdatering av HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten, tilpasninger i arbeidsmiljøregelverket for sertifisert opplæring knyttet til materialhåndtering og løfteoperasjoner, samarbeid med Arbeidstilsynet om nødvendige endringer for nasjonal gjennomføring av markedstilsynsforordningen, og utvikling av regelverk for fornybar energiproduksjon til havs.

Som nevnt i avsnittet om nye ansvarsområder, har vi arbeidet målrettet for å utarbeide et risikobasert og virksomhetstilpasset regelverk for havvind i Norge. Målet er at dette regelverket også skal bidra til at målene om et høyt nivå for arbeidsmiljø og sikkerhet nås. Arbeidet har kommet langt nok til at vi planlegger for en alminnelig høring av utkastete til sommeren 2023, og fastsetting ved utgangen av året. Regelverksutvikling er et område som krever kontinuerlig innsats og vi vil derfor prioritere ressurser innenfor dette området også i 2023.

Ptil deltar også i en rekke nasjonale, regionale og internasjonale standardiseringsprosjekter som er av betydning for Ptils rammesettende og faglige virksomhet. Ptil er medlem av Standard Norges Sektorstyre Petroleum og deltar i mer enn 40 ekspertgrupper. Vårt og industriens bidrag i standardiseringsarbeidet bidrar til at industrien har gode anerkjente normer som utfyller det funksjonsbaserte regelverket og som bidrar til måloppnåelse.

Markedstilsyn

Petroleumstilsynet er ansvarlig myndighet for markedstilsyn for petroleumsvirksomhet på landanlegg og på permanent plasserte innretninger til havs. Forskriftene som brukes, er i tråd med harmoniserte produktdirektiver, og gjelder for omsetning av produkter til bruk i petroleumsvirksomhet innenfor EØS-området.

Petroleumstilsynet fører markedstilsyn for å påse at produktene som omsettes i det indre EU/EØS-markedet oppfyller regelverket og å påse at det kun er produkter som oppfyller et harmonisert vareregelverk som omsettes i det indre EU/EØS-markedet.

Markedstilsyn defineres i forordning (EF) nr. 765/2008, gjennomført i EØS-vareloven, som «(...) den virksomhet som utføres, og tiltak som treffes av offentlige myndigheter for å sikre at varer er i samsvar med krav som er fastsatt i harmonisert EØS-regelverk, og at varer ikke setter helse, sikkerhet eller andre forhold vedrørende vern av samfunnsinteresser i fare.»

Vi gjennomfører markedstilsyn både proaktivt og reaktivt. Et proaktivt markedstilsyn er en planlagt aktivitet, der vi undersøker om produkter som er gjort tilgjengelig på markedet, er i henhold til produktregelverket. Markedstilsyn planlegges årlig basert på hendelser, erfaringer fra tilsyn, statistikk, informasjon fra meldinger og varslinger, annen informasjon om produktfeil samt erfaringsoverføring fra tilsynsmyndigheter i EU og Norge. Ptil har etablert et strukturert markedstilsyn som følger hovedprinsippene til EU sine anbefalinger.

Et reaktivt markedstilsyn gjennomføres hovedsakelig basert på en hendelse eller mistanke om at produktet ikke er i henhold til lovkravene. Ved eventuelle avvik kan forskjellige reaksjonsmidler brukes, både ulovfestede som for eksempel møter, og lovfestede som for eksempel forbud mot import, tilbaketrekking og tilbakekalling av produkter. Vi har blant annet gjennomført markedstilsyn mot personløft, løfteredskap i boreområdet, offshore service containere og ATEX produkter (utstyr til bruk i eksplosjonsfarlige atmosfære med fare for eksplosjon). Vi har også etablert et nært samarbeid med Arbeidstilsynet, hvor det er lagt planer for flere markedstilsyn i 2023.

Markedstilsyn avdekker mange forskjellige funn, men gjennomgående er det ofte funn som innebærer at det er manglende samsvar mellom teknisk dokumentasjon og produktet og utforming av bruksanvisning og samsvarserklæring. Markedstilsyn styres, planlegges og samordnes gjennom en egen gruppe og involverer fagspesialister innenfor områder som maskin, verneutstyr og kjemikalier, elektriske anlegg og trykk satt utstyr. Hensikten er å sikre at produkter innen disse områdene er i henhold til regelverket, og at hensikten med markedstilsyn er kjent.

Ptil i samarbeid med Arbeidstilsynet gir samlet tilbakemeldinger på blant annet EU/EØS høringer når det gjelder direktiver og forordninger innenfor markedstilsyn. Ptil deltar også i industrinettverk sammen med andre tilsynsetater som arbeider

med overvåkning av industriprodukter. Ny markedstilsynsforordningen ble vedtatt i EU i 2022, og blir mest sannsynlig iverksatt i EØS i løpet av 2023. Dette vil medføre økt behov for oppfølging fra tilsynets side. Effekten av markedstilsyn er forbedringer i produktsikkerhet, økt informasjon i omsetningskjeden og læring på tvers av selskaper og myndigheter. Publiserte rapporter gir informasjon til andre produsenter og importører om funn slik at også disse kan forbedre sine produkter.

Olje for utvikling

Olje for utvikling er et bistandsprogram som ble opprettet i 2005, med fire komponenter: Ressurs, finans, sikkerhet/HMS og miljø. Ptil har bidratt innenfor sikkerhet og HMS. Programmet har som helhet handlet om å istandsette myndigheter i utviklingsland til å etablere et godt styresett innen forvaltningen av petroleumsressurser.

I 2021 ble det besluttet å legge ned OfU-programmet, men inngåtte avtaler skal ferdigstilles. I 2022 har vi hatt samarbeid med myndighetene i Colombia, Kenya, Mosambik, Ghana, Uganda og Libanon. Etter pandemien har det igjen vært mulig å reise for å delta i møter og seminarer med myndighetene i de fleste av disse landene.

Det jobbes for å etablere nye program som skal ivareta FNAs bærekrafts mål, som skal sikre ren energi til fattigdomsbekjempelse og stoppe klimendringene. Petroleumstilsynet vil bidra innen det nye programmet Energi for utvikling (EfU) hvor UD vil gjennomføre en kartlegging av hvilke land som skal inngå i programmet. NORAD vil i regi av Kunnskapsbanken samordne programutviklingen.

Måloppnåelse og effektvurdering

I kapittel II viste vi mål- og resultatkjeden i Ptil. Vår innsats er rettet mot å bidra til positiv effekt på bruker- og selskapsnivå. Våre overordnede mål er å bidra til at aktørene jobber målrettet med å redusere risiko for storulykker og bedre med forebyggende arbeidsmiljø, -helse og sikkerhet og sørger for forsvarlige arbeidsforhold. Det å sikre høy kvalitet i våre interne arbeidsprosesser er en viktig forutsetning for å kunne bidra til effektiv innsats mot næringen og måloppnåelse.

Styringsinformasjonen består av både kvalitative og kvantitative data, og utgjør grunnlaget for analyser og vurderinger av kvalitet, og om innsats og virkemiddelbruk bidrar til måloppnåelse. Tabellen nedenfor viser våre viktigste kilder til analyser og vurderinger av effekt.

I dette delkapittelet beskriver vi først hvordan vi gjennom internkontroll sikrer kvaliteten i våre arbeidsprosesser. Vi oppsummerer deretter felles-trekk fra beskrivelsene av tema under mål 3.1 og 3.2. Til slutt i dette kapittelet oppsummerer vi arbeidet vi har gjort i perioden 2019 til 2022 for å analysere effekter av vårt arbeid.

Kvalitet

For at virkemidlene skal ha effekt, er det en forutsetning at våre aktiviteter gjennomføres med kvalitet. Vi har et internkontrollsystem som bidrar til kvalitet i alle arbeidsprosesser. Alle sentrale prosesser er beskrevet i styrende dokumenter som prosedyrer eller veiledninger. Den mest sentrale prosessen for tilsyn er revisjonsprosessen. Den støttes nå gjennom det nyetablerte revisjonsrommet, som er beskrevet under «digitalisering».

Date som stammer fra Ptils tilsynsvirksomhet	Date til Ptil fra aktørene i næringen	Forskning og andre eksterne datakilder
<ul style="list-style-type: none"> ● Avvik fra regelverket og andre forbedringspunkter ● Ptil bruk av reaksjonsmidler ● Resultatrapporter fra Ptils tilsynslag og fargområder ● Ptils resultatoppsummeringer fra innsatsområder og prioriterte temaer 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ptils brukerundersøkelse ● Varsling om kritikkverdige forhold til Ptil ● Varsling og melding om fare og ulykkesituasjoner rapportert til Ptil ● RNNP 	<ul style="list-style-type: none"> ● FoU resultater og prosjekter ● Erfaringsdeling og konferanser og seminarer ● Offentlige utredninger, stortingsmeldinger og fagspesifikke kunskapsrapporter

Tabell 3. Kilde til analyser og vurderinger av effekt

Det er ulike typer kontroller i alle arbeidsprosesser som skal bidra til høy kvalitet i produktene. I de fleste tilfeller har flere vært med i kontrollen av et viktig produkt, som fagleder, jurist og tilsynsleder. Regelverksutvikling er underlagt eksterne og interne prosesser, blant annet høringer. Alle støtte-systemer som økonomi, personal og IT har også innebygd kontroller i sine prosesser.

De senere årene har vi utviklet prosesser for kvalitet og risikostyring på virksomhetsnivå og i underliggende enheter i organisasjonen. Blant disse er internrevisjon, ledelsens gjennomgang, og risikostyringsprosessen, som er beskrevet i kapittel IV.

I tillegg har vi siden 2018 gjennomført brukerundersøkelser. Etter hver revisjon sender vår samarbeidspartner Ideas2Evidence ut spørreskjemaundersøkelser til det reviderte selskapet (Revisjonsundersøkelsen). Denne har kvalitet i revisjonen som det sentrale temaet. Figur 32 viser at selskapene gjennomgående er fornøyd med kvaliteten på revisjonen. Vi bruker detaljinformasjonen fra undersøkelsen til forbedring av revisjonsprosessen.

Effekt

Vi bruker mange forskjellige virkemidler for å oppnå ønskede resultater. Vår erfaring er at vi når lenger når vi adresserer ulike tema i tilsyn både på selskaps- og på bransjenivå, når vi både kontrollerer og informerer.

Det å bidra til en positiv endring, er et langsiktig og krevende arbeid. Ofte ser vi tydelige spor av at vår innsats har effekt på selskapenes arbeid, mens vi andre ganger ikke finner den forbedringen vi ønsker. Vi må da vurdere om vi bruker rette virke-

midler eller reaksjonsmidler i oppfølgingen. Selskapene i petroleumsnæringen har en egeninteresse i å forebygge storulykker og sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Det gjøres mye viktig arbeid innen selskap og i samarbeid mellom dem. Vi søker å støtte dette arbeidet, blant annet ved å delta i ulike bransjefora og i standardiseringsarbeid. På denne måten kan vi også bidra til forbedring.

Vi har i beskrivelsene av ulike tema i kapittel III identifisert positive effekter som vi mener at helt eller delvis kan tilskrives vår oppfølging. Eksemplene i dette avsnittet er hentet fra disse beskrivelsene.

I noen tilfeller ser vi at vi over tid gjør færre funn i tilsyn av samme type. Dette gjelder blant annet for tilsyn med marine systemer og med innleie. Vi antar at noe av årsaken er at selskapene har lært av tidligere tilsyn og gjennomført forbedringer på eget initiativ. Noen endringer er målbare, som forbedret status for en del barriereelementer (RNNP) og at flere av de eldste brønnene er blitt permanent plugget.

De fleste effekter er ikke så direkte målbare, men likevel synlige gjennom tilsyn og annen kontakt med næringen. Effekter som er identifisert i dette kapittelet, kan oppsummeres i følgende hovedpunkter.

Figur 32. Selskapenes vurdering av prosessen etter gjennomført revisjon (2022). Skala: 1=svært misfornøyd til 5=svært fornøyd.

Økt oppmerksomhet

Vårt tilsyn over tid har bidratt til å opprettholde oppmerksomhet på elektrisk utstyr, og vi ser økt bevissthet om viktigheten av å styre og gjennomføre vedlikehold. Vi ser også en økt modenhet innenfor sikringsfaget etter tilsynsaktiviteter og møteserier over flere år. Vi har gjennom tilsyn med styringspraksis dessuten lagt til rette for viktig refleksjon i selskapene om egen styringspraksis.

Økt kunnskap

Vi har bidratt til å samle inn informasjon om kjemiske arbeidsmiljøfaktorer, som gir grunnlag for mer målrettet og risikobasert oppfølging av bransjen. Den samlede oppfølgingen av menneskelige og organisatoriske faktorer har bidratt til økt kunnskap som benyttes når digitale løsninger skal innføres og tas i bruk. Vi har også bidratt til økt kunnskap om risikoen ved overtid og utvidete oppholdsperioder, og om konsekvensene av endringer i rammebetingelser. I samarbeid med andre myndigheter har vi bidratt til å heve kunnskapsgrunnlaget for sikre bemannede undervannsoperasjoner i industrien.

Bedre styring og bedre risikovurderinger i virksomhetene

Gjennom tilsyn ser vi blant annet at næringen har blitt stadig bedre til å styre sikkerhetskritiske barrierer. Vi har bidratt med verktøy som har lagt til rette for bedre styring av sikkerhet og arbeidsmiljø i utbyggingsprosjekter. Kartlegginger og risikovurderinger av muskel- og skjelettplager har blitt kvalitativt bedre. Psykososialt arbeidsmiljø er i større grad inkludert i den øvrige arbeidsmiljøstyringen, og vårt arbeid har bidratt til å styrke selskapenes styring av arbeidstid.

Nye retningslinjer og bedre erfaringsoverføring i næringen

Vår oppmerksomhet på brønnkontroll har bidratt til at det er blitt utviklet en internasjonal retningslinje innen brønnkontroll. DNV har sammen med oss og næringen utviklet en retningslinje om korrosjon under isolasjon (KUI), og vi bidrar også i deres KUI-forum. Samarbeid for sikkerhet (SFS) har tatt initiativ til bedre erfaringsoverføring mellom selskapene etter kran- og løftehendelser.

Til slutt i dette avsnittet vil vi løfte fram det bærende prinsippet i vår tilsynsvirksomhet: Det er selskapene som selv har ansvaret for å etterleve regelverket og å sikre et høyt HMS-nivå. Ptil tilsynsvirksomhet skal bidra til dette gjennom ramme-setting og oppfølging, men kan aldri komme i stedet for selskapenes eget arbeid.

TEMA: Hva gir størst effekt? Vi søker svar!

Vi har over flere år søkt etter svar på spørsmålet: Hvilke virkemidler gir best effekt – og hvorfor?

Vi har søkt etter svar på flere måter. Her oppsummerer vi det vi har funnet til nå.

BRUKERUNDERSØKELSER

Tabell 4 nedenfor er hentet fra brukerundersøkelsen for 2022. Den synliggjør effekten av vårt mest sentrale virkemiddel: Systemrevisjoner.

Når selskapene mottar en revisjonsrapport, er det deres ansvar å planlegge og gjennomføre tiltak for å korrigere de identifiserte avvikene i rapporten. Rapporter fører dermed alltid til tiltak, dersom det er identifisert avvik. Men det er ikke bare rapporten som bidrar til tiltak. Dette er illustrert i tabellen nedenfor, som er hentet fra den årlige brukerundersøkelsen om effekter av våre virkemidler.

TEMA	Enkeltspørsmål	2022	
		Myndighetskontakt	VO
Det kan være flere grunner til at et tilsyn fører til tiltak. Basert på dine erfaringer: I hvilken grad vil følgende føre til tiltak?	Varsel om tilsyn	42% (N=50)	48% (N=107)
	Oppsummeringsmøte	54% (N=50)	49% (N=107)
	Påpeking av avvik	94% (N=55)	80% (N=111)
	Forbedringspunkter	91% (N=52)	55% (N=107)
	Varsel om pålegg	98% (N=50)	86% (N=109)
Skala fra 1 – I svært liten grad til 5 – I svært stor grad. Her vises «I svært stor grad»/«I stor grad».	Pålegg	91% (N=52)	91% (N=111)

Tabell 4. Vurderinger av i hvilken grad tilsynsaktiviteter og reaksjonsmidler fører til tiltak.

Mellom 42 og 54 prosent av respondentene (både myndighetskontakter og verneombud) oppgir at varsel om tilsyn og oppsummeringsmøtet i svært stor grad/stor grad fører til tiltak. Slik vi vurderer det, handler dette om at selskapene legger ned mye innsats i å forberede tilsyn, og at de i oppsummeringsmøtet får konturene av funn i våre observasjoner og allerede da starter sitt forbedringsarbeid.

Når det gjelder forbedringspunkter, påpeking avvik, varsel om pålegg og pålegg, skiller myndighetskontaktene og verneombudene seg noe fra hverandre. Mellom 91 og 98 prosent av myndighetskontaktene vurderer at disse punktene i svært stor grad/stor grad fører til tiltak. Verneombudene gir høyest vurderinger av pålegg (91%), fulgt av varsel om pålegg (86%), påpeking av avvik (80%) og til slutt forbedringspunkter (55%).

Vi har også stilt spørsmål om andre virkemidler og aktiviteter, og finner at det er mange ulike aktiviteter som bidrar til forbedringsarbeidet i det enkelte selskap.

TEMA	ENKELTSPØRSMÅL	2022	
		Mynd.Kont.	Verneomb.
Ptil følger også opp selskapene på andre måter enn gjennom revisjoner. Basert på dine erfaringer: I hvilken grad bidrar følgende aktiviteter til forbedringsarbeidet i ditt selskap?	At Ptil kontrollerer tidligere avvik	94 % (N=48)	96% (N=102)
	Oppfølging av hendelser	97 % (N=49)	98% (N=102)
	Gransking av hendelser	98 % (N=47)	99% (N=101)
	Oppfølging av prosjekter før PUD	95 % (N=24)	87% (N=57)
	Oppfølging av prosjekter i byggefase	100 % (N=30)	86% (N=67)
	Behandling av samtykker	100 % (N=30)	87% (N=68)
	Behandling av samsvaruttalelse (SUT)...	66 % (N=35)	83% (N=53)
	Observatør i utvinningstillatelser (MC/TC)	67 % (N=18)	84% (N=32)
	Årlige statusmøter	85 % (N=41)	85% (N=70)
	Møter om konkrete utfordringer	98 % (N=45)	97% (N=81)

Tabell 5. Respondentenes vurderinger av i hvilken grad ulike tilsynsaktiviteter fører til forbedringsarbeid i selskapene

Alle myndighetskontaktene vurderer oppfølging av prosjekter og behandling av samtykker til «i svært stor grad/stor grad» å føre til forbedringsarbeid. Deretter kommer møter om konkrete utfordringer og gransking av hendelser, fulgt av oppfølging av hendelser, oppfølging av prosjekter før PUD og årlige statusmøter. Samsvaruttalelser og Ptils deltakelse som observatør i utvinningstillatelser vurderes noe lavere (66 og 67% «i svært stor grad/stor grad»). Dette er også aktiviteter som ikke alle respondentene vil ha et forhold til.

Verneombudene har jevnt over høye vurderinger av alle typer aktiviteter, men gransking og oppfølging av hendelser og kontroll av tidligere avvik vurderes å i størst grad føre til forbedringsarbeid.

Vi har i tillegg en rekke aktiviteter rettet mot bransjen samlet. Tabell 6 nedenfor viser eksempler på slike aktiviteter, og respondentenes vurdering av nytteverdien av disse.

Resultatene viser at myndighetskontaktene vurderer effekten av alle virkemidlene forholdsvis høyt; mellom 82 prosent og 98 prosent («i svært stor grad/stor grad»). Hos verneombudene finner vi en større spredning i vurderingene, hvor Ptils hovedtema vurderes høyest (89%), fulgt av Ptils bidrag på konferanser og i bransjefora (83%), resultater fra RNNP (78%), prosjektrapporter og faglige artikler (67%), nyhetsbrev fra Ptil.no (63%) og seminarer/fagdager i regi av Ptil (52%).

En høy andel av selskapene oppgir dessuten at Ptils tilstedeværelse i seg selv i stor grad eller i svært stor grad bidrar til å redusere risiko for storulykker (84 prosent i 2022). Når det gjelder forebyggende arbeidsmiljø har vurderingene steget fra 71 prosent i 2021 til 80 prosent i 2022. Selskapenes oppfatning av om vi bidrar til å sikre reell arbeidstakermedvirkning viser en økning fra 2021 (52 prosent) til 69 prosent i 2022. Selskapenes vurdering av i hvilken grad de har tillit til Ptil er svært høy i hele perioden.

TEMA	ENKELTSPØRSMÅL	2022	
		Myndighetskontakt	VO
I tillegg til tilsynsvirksomhet og regelverksutvikling, kommuniserer Petroleumstilsynet med næringen på flere forskjellige måter. I hvilken grad bruker dere følgende i forbedringsarbeidet i ditt selskap?	Ptils hovedtema	91 % (N=54)	89% (N=92)
	Resultater fra RNNP	85 % (N=47)	78% (N=78)
	Prosjektrapporter og faglige artikler på Ptil.no	94 % (N=48)	67% (N=79)
	Seminarer og fagdager i regi av Ptil	94 % (N=49)	52% (N=70)
	Ptils bidrag på konferanser og i bransjefora	98 % (N=41)	83% (N=68)
Skala fra 1 – I svært liten grad til 5 – I svært stor grad. Prosentandelene inkluderer «I svært stor grad», «I stor grad» og «I noen grad».	Nyhetsbrev fra Ptil.no	82 % (N=44)	63% (N=77)

Tabell 6. Respondentenes vurderinger av i hvilken grad andre virkemidler fører til forbedringsarbeid i selskapene

ARBEIDSMØTER MED AKTØRENE I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Vi har over flere år invitert noen få selskaper om gangen til Ptil for å dele sine erfaringer med egne tilsyn og tilsyn fra myndighetene. Hvert selskap har lagt fram noen eksempler på tilsynsaktiviteter som har ført til endring (har hatt effekt), og reflektert over hvorfor akkurat disse aktivitetene har vært nyttige for eget forbedringsarbeid. Arbeidsmøtene har gitt verdifull informasjon til oss som tilsynsmyndighet, og har også bidratt til deling av erfaringer mellom selskapene.

I arbeidsmøtene har det stort sett handlet om tilsyn i form av revisjoner. En av konklusjonene fra møtene er at både forbedringspunkter, avvik og pålegg kan gi effekt, men at det er avhengig av både bakgrunn og selskap. Noen har fortalt at pålegg bidro til at det ble avsatt midler fra øverste ledelse, slik at nødvendige tiltak faktisk ble gjennomført. Andre fortalte at de på bakgrunn av et forbedringspunkt i rapporten iverksatte store endringer.

En annen konklusjon er at tilsynsrapportene har effekt utover innretningen eller anlegget den er skrevet for, og i noen tilfeller også utover temaet tilsynet handlet om. De fleste selskapene vurderer om tiltak som følge av avvik eller pålegg i rapportene, også er relevante for andre deler av selskapene. Siden tilsynsrapportene publiseres på ptil.no, sjekker de også tilsynsrapporter rettet mot andre selskaper, og vurderer om de samme observasjonene kunne vært gjort på deres innretninger eller anlegg. På denne måten fungerer tilsynsrapporter også som veiledning og regelverksfortolkning – og gir en «målestokk» som alle selskaper kan måle seg opp mot.

Spesielt har deltakerne på de siste arbeidsmøtene framhevet arbeidet med å følge opp og tydelig kvittere ut tidligere myndighetsavvik. Siden Ptil begynte å etterspørre håndteringen av tidligere avvik, har de aller fleste selskapene selv satt i gang et omfattende arbeid for å kontrollere at alle tiltak er gjennomført. De rapporterer også om bedre prosesser for utkvittering av avvik, for eksempler egne «lukkemøter» for å sikre god kvalitet på tiltak.

Vi inviterer alltid en representant for vernetjenesten fra hvert selskap til arbeidsmøtene. De bidrar positivt med viktig informasjon. Verneombudene framhever det som positivt at vernetjenesten alltid blir bedt om å bidra i revisjoner, og at saker de er opptatt av, blir tatt på alvor av myndighetene. Et verneombud framhevet at myndighetenes oppmerksomhet på vernetjenestens arbeid var med på å gi deres arbeid verdi.

KVALITATIVE STUDIER OG EVALUERINGER

Vi har over en fireårsperiode fått utført ulike studier for å belyse effekten av vår oppfølging på selskaps- og bransjenivå.

2019: EFFEKTEN AV PTILS ARBEID MED BRØNN-KONTROLL OG KJEMISKE HELSEFARE

I 2019 intervjuet Menon Economics og DNV GL fagfolk, ledere og verneombud om deres arbeid med brønnkontroll og kjemisk helserisiko. Hensikten var å finne ut hvilken betydning Ptils samlede innsats har hatt for disse to temaene. Totalt ble 102 respondenter intervjuet, henholdsvis 52 innen brønnkontroll og 50 innenfor kjemisk helserisiko. Det var en entydig oppfatning blant dem som svarte at Ptils arbeid er viktig. Selskapenes forbedringsarbeid er imidlertid ikke bare påvirket vårt arbeid, men av mange ulike faktorer.

Flertallet av de spurte mener at endringer i regelverk og standarder i størst grad fører til endring, sammen med selskapenes eget sikkerhetsarbeid og egen kompetanse. Ptils veiledning ble ikke tillagt like stor betydning; likevel ønsket de fleste respondentene økt veiledning i form av fagseminarer og annen erfaringsdeling.

Denne studien pekte også på den preventive effekten det har at det finnes en tilsynsmyndighet som kan kontrollere virksomhetene. En av de intervjuede uttrykte det slik: «Hvis ikke Petroleumstilsynet hadde vært der, hadde sikkerhetsnivået på norsk sokkel vært dårligere».

2020: EFFEKTEN AV PTILS ARBEID KNYTTET TIL HYDROKARBONLEKKASJER OG LØFTEHENDELSER

I 2020 undersøkte Safetec og Oslo Economics hvilken effekt Ptils aktiviteter har på selskapenes forbedringsarbeid for å hindre hydrokarbonlekkasjer og løftehendelser på norsk sokkel.

Også i denne undersøkelsen mente de som ble spurt, at Ptil er en viktig bidragsyter til sikkerheten på norsk sokkel. Vissheten om at myndighetene kan gripe inn, er en viktig faktor for å opprettholde selskapenes sikkerhetsfokus og bransjens sikkerhetsnivå.

Effekten oppleves å være størst for Ptil-aktiviteter som regelverksutvikling, tilsyn og granskinger, og noe mindre for ulike veiledningsaktiviteter, seminarer og konferanser. Også denne studien avdekket imidlertid et ønske om mer veiledning og tilrettelegging for læring mellom selskapene.

2021: EFFEKTER VED BRUK AV ALVORLIGE ADMINISTRATIVE REAKSJONSMIDLER

I 2021 fikk Simonsen Vogt Wiig AS (SVW) i oppdrag å utrede og utvikle kunnskapsgrunnlaget om dokumenterte effekter av alvorligere reaksjonsmidler. SVW gjennomgikk relevante rettskilder og litteratur om dokumenterte preventive effekter av bruk av reaksjonsmidler rettet mot foretak ved regelverksbrudd.

Gjennomgangen viste at det var lite relevante bevis eller dokumentasjon som kunne gi tydelig holdepunkter for å konkludere. SVW anbefaler derfor at «Ptil bør ta i betraktning at god effekt av strenge sanksjoner i stor utstrekning anses som plausibelt, men beskjedent empirisk underbygget». De anbefaler også at «Ptil inntil videre bør fokusere på kartlegging gjennom intervjuundersøkelser for å dokumentere effekter av egen tilsynsvirksomhet. Dette er noe Ptil i og for seg allerede gjør.»

2022: EFFEKTEN AV PTILS GRANSKINGER

I 2022 gjennomførte DNV en studie for å evaluere effekten av Ptils granskinger for selskapenes arbeid med sikkerhet og arbeidsmiljø. Studien tok utgangspunkt i Ptils og selskapenes egne granskinger av ti alvorlige hendelser i perioden 2019-2021.

Studien viste at Ptils og selskapenes rapporter i hovedsak identifiserer de samme bakenforliggende årsaker. Tiltak iverksettes som regel på bakgrunn av den selskapsinterne rapporten. Studien viste likevel at Ptils granskinger har effekt, blant annet ved å bidra til mer effektiv gjennomføring av tiltak, og større gjennomslagskraft for tiltakene.

Det oppleves dessuten som positivt at Ptils granskinger er uavhengige av selskapet, Det gir en trygghet i samfunnet, industrien og blant ansatte ved at det utføres en objektiv gransking.

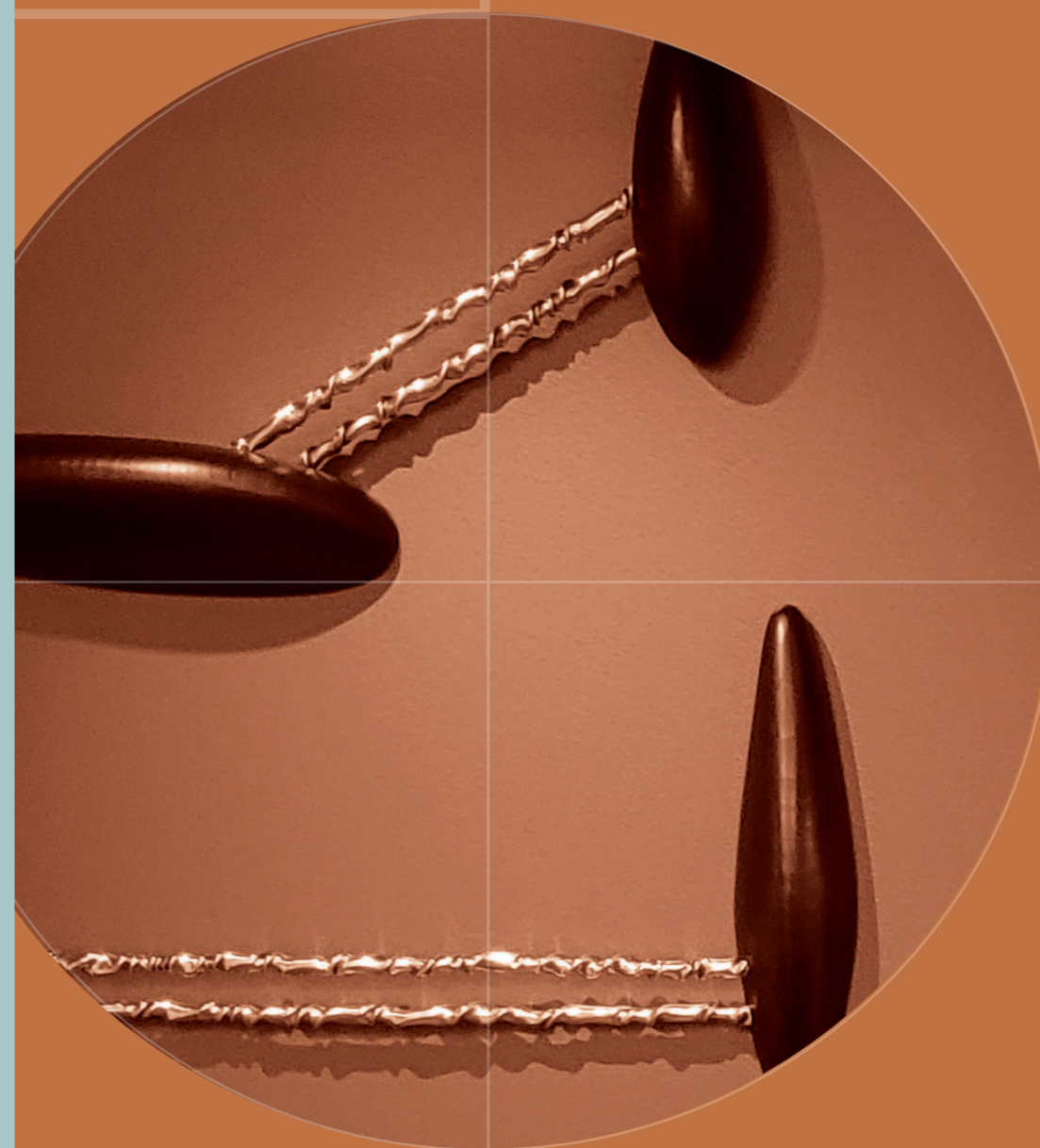
DNV peker også på at Ptils gransking bidrar til mer oppmerksomhet på etterlevelse av prosedyrer, og til bedre regelverksforståelse.

HVA GIR STØRST EFFEKT? HVA HAR VI FUNNET?

Oppsummert gir de ulike studiene støtte til en konklusjon om at Ptils ulike virkemidler faktisk har en effekt på selskapenes arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Det at det finnes en tilsynsmyndighet som kan kontrollere virksomheten, har trolig effekt i seg selv. Dessuten har det stor effekt om regelverket endres, men det er et virkemiddel som kun kan brukes når en slik endring er nødvendig.

Studiene konkluderer også med at tilsyn og granskinger rettet mot enkeltelskaper har større effekt enn informasjon og veiledning. Det er likevel et gjennomgående ønske fra de som er blitt intervjuet om mer veiledning og erfaringsdeling. Tilsyn og granskinger fører til endringer, ikke bare på innretningen eller anlegget som blir berørt, men i resten av selskapet og også hos andre selskaper. Det at tilsyn publiseres på nett, har stor betydning – og kan også sies å være en del av erfaringsdelingen.

Noe av effekten ved tilsyn og granskinger er trolig at Ptils oppmerksomhet fører til større gjennomslagskraft for å få gjennomført tiltak, selv om utfordringene allerede var kjent hos virksomheten. Ptil kan også bidra til å gi oppmerksomhet til et tema som ikke allerede har høy prioritet hos ledelsen. Spesielt viser studiene og arbeidsmøtene at Ptils oppmerksomhet på gjennomføring av tiltak som følge av identifiserte avvik har ført til store forbedringer på dette området hos selskapene.

DEL IV.

Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet om virksomhetsstyring, mål og resultatstyring

Ptil har etablerte prosesser for mål- og resultatstyring, i tråd med økonomiregelverket og med føringer fra Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring (DFØ),

Prosessene i virksomhetsstyringen skal bidra til å sikre at vi jobber målrettet for å oppnå våre overordnede mål og resultatmål i tildelingsbrevet, at ressursbruken er effektiv, at rapporteringen er pålitelig og at virksomheten drives i samsvar med lover og regler. Systemene gir oss mulighet til å følge opp aktiviteter i vår virksomhetsplan, avdekke avvik og eventuell styringssvikt, feil og mangler og følgelig mulighet til å håndtere dette. I 2022 er det ikke avdekket vesentlig styringssvikt, feil eller mangler. I det videre belyser vi enkelte sentrale elementer i vår virksomhetsstyring i 2022, og pågående utviklingsarbeid.

Risikostyring, ledelsens gjennomgang og internrevisjon

Noen sentrale prosesser i virksomhetsstyringen er risikostyring, ledelsens gjennomgang og internrevisjon.

Risikostyring

Risikostyring på virksomhetsnivå skal bidra til at Ptil har gode prosesser for beslutninger og ressursprioritering, slik at risikoen kan holdes på et akseptabelt nivå og at tiltak kan iverksettes for å sikre at målene kan nås.

Risikostyringen skal hjelpe ledelsen til å ta gode beslutninger gjennom å synliggjøre usikkerheter og sårbarheter, og tydeliggjøre hvilke risikoer som kan aksepteres og hvilke som må reduseres. Risikostyringsprosessen på virksomhetsnivå er formalisert og gjennomføres ved jevnlig gjennomgang i hovedledelsen. Virksomhetens risikobilde brukes som grunnlag for den årlige rapporteringen av risikobildet til departementet.

Ledelsens gjennomgang

Ledelsens gjennomgang er et styringsverktøy for hovedledelsen, som gjennomføres årlig med bidrag fra alle enheter i organisasjonen. Hensikten er å vurdere måloppnåelse, kvalitet, styring og ledelse i organisasjonen på et overordnet nivå, og å identifisere relevante forbedringstiltak. I 2022 ble det etter ledelsens gjennomgang iverksatt tiltak for å se på styringen av ressurser til sentrale oppgaver og styrke medvirkning og partssamarbeid.

Internrevisjon

Med bakgrunn i Finansdepartementets rundskriv om internrevisjon i statlige virksomheter besluttet Ptil i 2020 å innføre internrevisjon, og det ble utarbeidet en prosedyre som viser hvilke krav og føringer som gjelder. I 2022 ble internrevisjon gjennomført som en pilot, der temaet var Ptils oppfølging av bekymringsmeldinger fra næringen. Revisjonen bekreftet at varsler og bekymringsmeldinger håndteres på en god måte i Ptil, at saksbehandlingen dokumenteres, og at saker avsluttes innen rimelig tid. Revisjonen avdekket likevel en del forhold som kan forbedres. Tiltak etter revisjonen vurderes av Ptils interne arbeidsgruppe for bekymringsmeldinger, som rapporterer til hovedledelsen.

Utviklingsprosjekter

Vi startet i 2022 et arbeid med å oppdatere Ptils strategi på virksomhetsnivå. Vi valgte å gjennomføre dette som en større prosess, med deltakelse på ulike tidspunkt fra ledergruppen, tillitsvalgte og verneombud, og organisasjonen. Strategien vil være ferdigstilt i løpet av første halvår 2023. I slutten av 2022 ble det etablert et prosjekt for å kartlegge dagens organisasjon og vurdere behovet for å se på en organisasjonsendring. Prosjektet fortsetter i 2023.

I 2022 ble det også nedsatt en arbeidsgruppe for å utarbeide en rekrutteringsstrategi for kommende strategiperiode (2023-2027). Arbeidsgruppen skal vurdere Ptils kompetanse- og rekrutteringsbehov, og leverer sin rapport med faktagrunnlag, analyser og anbefalinger til hovedledelsen i slutten av første kvartal 2023.

Digitalisering

Dataplattformen

Mye av informasjonen vi har om innretninger og anlegg, hendelser og tilsyn, er strukturert i ulike databaser. Dataplattformen henter data og presenterer den på en form som gjør data enkelt tilgjengelig for alle i Ptil.

Dataplattformen er utviklet internt ved bruk av standard produkter, og videreutvikles ved behov. Mange av figurene og oversiktene i denne årsrapporten er hentet fra dataplattformen.

Revisjonsrom

Ptil har etablert et «revisjonsrom» ved hjelp av SharePoint og M365-teknologien. Revisjonsrommet er et SharePoint-rom som har funksjonalitet for å hjelpe tilsynspersonell å sette opp og gjennomføre arbeidet i en revisjon. Fra 2023 er revisjonsrommet vårt verktøy for gjennomføring av revisjoner. Revisjonsrom er basert på Prosjektveiviseren.no. Det er laget integrasjoner med flere fagsystemer og arkivsystemet vårt, Elements. Hensikten er at vi skal forenkle og effektivisere samhandling og arbeidet i revisjoner, samt ha rask og enkel tilgang til ulike datakilder som er relevante for den aktuelle revisjonen som skal gjennomføres.

Verktøy for planlegging og oppfølging

Den årlige planleggingen dokumenteres i en egenutviklet database der aktiviteter legges inn med mål, ressurssetting, planer og leveranser. Denne databasen benyttes jevnlig i gjennomgang av planer og status for vår innsats i virksomhetsstyringen og i resultatrapporteringen.

I 2022 startet vi et prosjekt for å vurdere et nytt verktøy for planlegging og virksomhetsstyring. Vi har kartlagt behovene, og prosjektet er nå i konseptfasen. Blant annet har vi dialog med andre myndigheter for å hente erfaringer fra dem om aktuelle datastøttesystemer.

Rapportering fellesføringer 2022

Konsulentbruk

Det var en fellesføring i 2022 at etaten skulle arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Figuren nedenfor viser ulike typer konsulenttjenester i tidsperioden 2019-2022.

Type konsulenttjeneste	2019	2020	2021	2022
FoU-prosjekt (belastningsfullmakt AID)	1 500 000	0	982 000	758 000
IKT, org-utvikling, kommunikasjon, Rådgivning, andre konsulenttjenester	3 878 000	4 137 000	6 758 000	8 230 000
Oppdrag/samarbeid (OfU) ⁹	491 000	1 051 000	1 928 000	
Konsulentbruk ifm. tilsyn (Sektorfinansierte oppgaver)	28 994 000	27 497 000	24 071 000	29 692 000
Total pr år	34 863 000	32 685 000	33 739 000	38 680 000
Konsulentandel av driftskostnader (ref. nøkkeltall)	10,6%	10,2%	10,4%	10,7%

⁹ Kjøp av konsulenttjenester innenfor vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet er fra 2022 omklassifisert fra kontogruppe 673 Andre konsulenttjenester til kontogruppe 432 Forbruk av innkjøpte varer og tjenester og faller dermed utenfor rapportering av konsulentbruk fra 2022. I 2022 ble det imidlertid brukt 3,5 mill. kroner til dette formålet.

I løpet av de siste årene har Ptil fått styrket bevilgningen for gjennomføring av satsingstiltak innenfor ulike segmenter relatert til petroleumsvirksomheten. Satsingstiltakene er av varierende varighet, hvor det ofte kreves spesiell kompetanse innenfor "smale" områder, og hvor arbeidet skal gjennomføres innenfor et tidsavgrenset område. Det kan, i slike tilfeller, være nødvendig for Ptil å kjøpe kompetansen fra konsulenttjenester for å gjennomføre oppgavene med tilfredsstillende kvalitet og resultat. En annen medvirkende årsak til bruk av konsulenttjenester er et stramt arbeidsmarked hvor vi har sett at det ofte er nødvendig med flere utlysninger, og at det tar lang tid å ansette nye medarbeidere med riktig kompetanse og erfaring.

I løpet av 2022 har Ptil kjøpt konsulenttjenester for til sammen 38,7 mill. kroner, tilsvarende 10,7 prosent av de totale driftskostnadene. Denne andelen har vært relativt stabil fra 2019.

Det er benyttet 0,76 mill. kroner for ferdigstillelse av FoU-prosjekt om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighets-havergrupper. Dette er et arbeid hvor Ptil har bistått departementet.

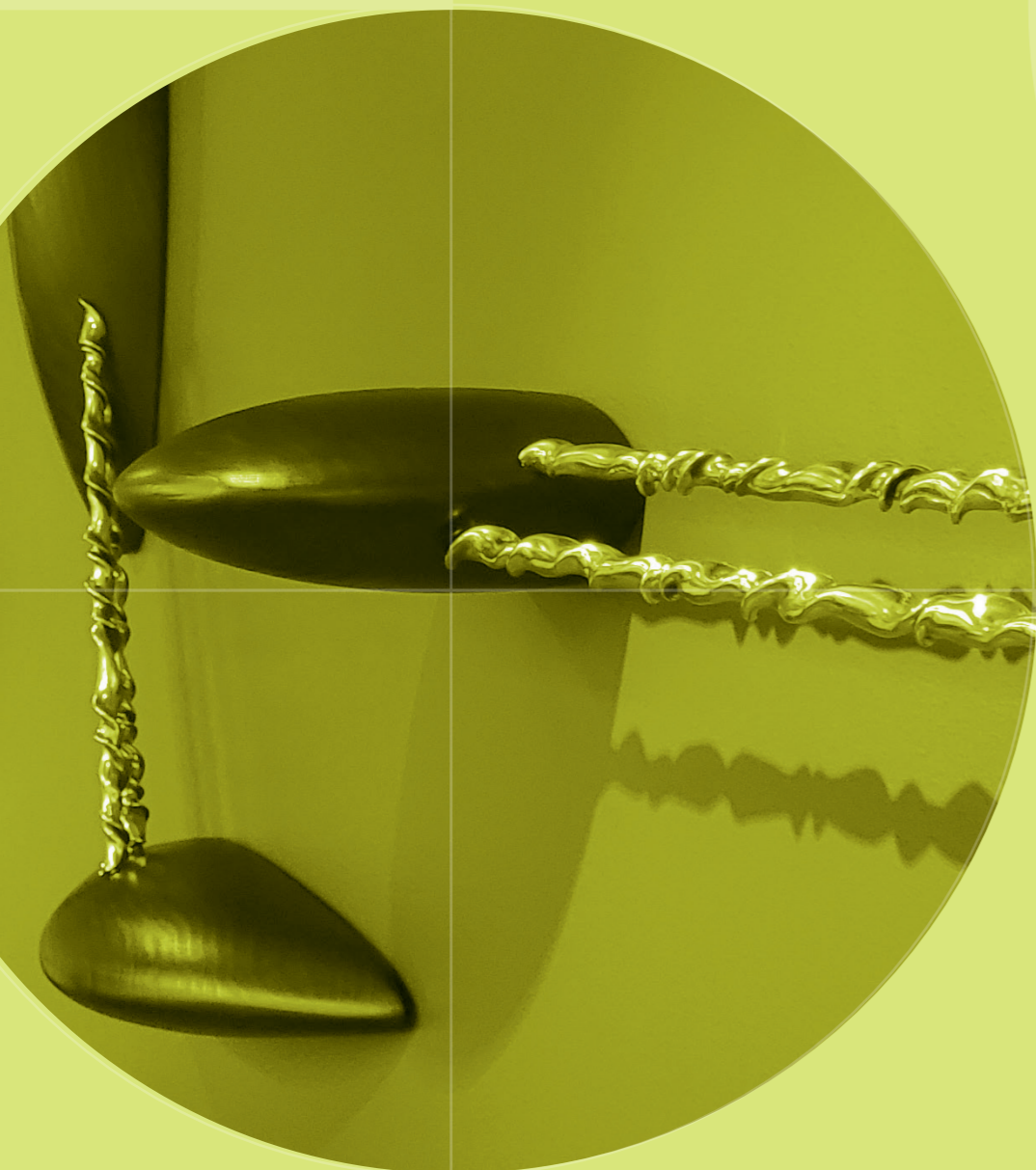
Til utvikling av programvare, IKT og organisasjonsutvikling samt andre konsulenttjenester har vi brukt 8,2 mill. kroner. Innenfor disse områdene er 4,0 mill. kroner knyttet opp til gjennomføring av ulike forbedrings- og digitaliseringsprosjekter.

Vi har i liten grad brukt konsulenttjenester innen kommunikasjon, disse oppgavene ivaretas av egne ansatte. For gjennomføring av tilsyns- og kunnskapsutviklingsoppgaver for oppfølging av petroleumsnæringen er det brukt konsulenttjenester for 29,7 mill. kroner.

Lærlinger

Statlige virksomheter har krav om å knytte til seg lærlinger, og antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst én lærling, mens større virksomheter bør ha ambisjon om flere lærlinger. Ptil har siden 2013 hatt én til to lærlinger pr år innenfor kontor- og administrasjonsfaget, og har i 2022 én lærling i denne ordningen. I forbindelse med Kunnskapsløftet 2020 erstattes kontor- og administrasjonsfaget med et nytt utdanningsløp og læreplan innen service- og administrasjonsfaget, med første lærlinger fra høsten 2022.

Vi har vurdert å øke antall lærlinger innen det samme faget, eventuelt utvide til andre fag. Det viser seg å være vanskelig å finne relevante fagområder som oppfyller krav i læreplaner, det mest aktuelle området for Ptil er service- og administrasjonsfaget. Vår ambisjon er å ha én lærling innen dette faget, og samle erfaringer med ny læreplan før vi vurderer en eventuell økning i antall.

DEL V.

Vurdering av framtidutsikter

Hva vet vi om fremtiden?

Den nære fortiden har vist oss at det er svært vanskelig å forutse viktige hendelser i fremtiden. Men vi kan likevel sikre at vi er klar for det vi vet kommer – og bygge robusthet nok til å håndtere også det uforutsette.

Vi vet at verden trenger energi, og at Norge fortsatt vil spille en viktig rolle som energileverandør. I skrivende stund er det dessverre også lite sannsynlig at den sikkerhetspolitiske situasjonen vil endre seg den nærmeste tiden. Leveransesikkerhet vil stå sentralt.

Vi vet at et grønt skifte er i gang, og at det er nødvendig. Det betyr omstilling til lavere utslipp fra petroleumsvirksomheten, og økt satsing på fornybar energiproduksjon som havvind. Vi vet at det vil være høy aktivitet på mange områder de nærmeste årene. Rekordmange planer for

utbygging og drift ble levert i 2022. Det betyr at det er mange utbyggings- og modifikasjonsprosjekter som skal planlegges og gjennomføres de nærmeste årene, i tillegg til nye prosjekter som følge av nye energiformer.

Vi vet det vil bli vanskelig å få nok folk med rett kompetanse til alle oppgavene. Prosjektene skal bemannes, og det skal utvikles kompetanse innen fornybar energiproduksjon. Samtidig er det sentralt å beholde kompetanse til de tradisjonelle oppgavene innen olje og gass, slik at denne virksomheten kan drive sikkert så lenge det er petroleumsvirksomhet på norsk sokkel.

Vi vet at utviklingen i ny teknologi kommer, og at den kommer raskt. Nye løsninger for fjernstyring, autonome systemer og kunstig intelligens vil utfordre både samarbeidsformer, myndighetsoppfølging og regelverk. IKT sikkerhet vil stå sentralt.

En tydelig tilsynsmyndighet

Ptil vil fortsette med å være tett på industriutviklingen, både innen petroleumsvirksomheten og for annen industrivirksomhet til havs. Vi har et sterkt kompetansemiljø og fagfolk med bred erfaring fra næringen som vi vil fortsette å utvikle. Det er sentralt for å følge med på, og følge opp, en næring i stadig endring.

Det norske sikkerhetsregimet med funksjonsbasert regelverk, tydelig ansvars plassering og partssamarbeid har bred støtte i petroleumsvirksomheten, og også som fundament innenfor våre nye ansvarsområder. Det er en god grunnmur for sikkerhetsarbeidet også i framtiden.

Samarbeid har aldri vært viktigere. Vårt hovedtema for 2023 er «For sikker og stabil energiutvikling. Sammen og samtidig.» Det peker på utfordringen ved alt som skal skje samtidig, og på viktigheten av samarbeid. Samarbeid mellom selskapene, mellom myndigheter og mellom partene.

Så går vi inn i en usikker framtid, men vi tar med oss viktig erfaring fra 50 år som sikkerhetsmyndighet, et velfungerende regime og gode samarbeidspartnere. Vi er klar til å ta utfordringen.

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

DEL VI.

Årsregnskap

Ledelseskommentarer

Formål

Petroleumstilsynet (Ptil) skal legge premisser for og følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet slik at risikoen for storulykker, uønskede hendelser og arbeidsrelaterte skader og sykdommer reduseres. Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel med tilhørende landanlegg og annen industrivirksomhet til havs, transport og injeksjon av CO₂, fornybar energiproduksjon til havs og utvinning av havbunnsmineraler. Ansvarer omfatter rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til stenging og fjerning.

Ptil skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Ptil skal videre legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko, og å følge opp at virksomheten foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk.

Ptil er lokalisert i Stavanger og har 181 ansatte pr 31.12.2022, tilsvarende 165,4 utførte årsverk¹⁰.

Regnskapsprinsipper

Ptil er en bruttofinansiert virksomhet og virksomhetsregnskapet føres som et periodisert regnskap i henhold til statlige regnskapsstandarder (SRS). Ptil rapporterer også til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

Kommentarer til bevilgningsrapportering og regnskap

I begynnelsen av første halvår har gjennomføringen av våre aktiviteter vært preget av koronapandemien med blant annet restriksjoner knyttet til reiser både i inn- og utland. Den geopolitiske situasjonen i Europa som har preget 2022 og som fortsatt er aktuell og gjeldende, har krevd og krever mye ledelseskapasitet internt.

I løpet av 2022 har flere sentrale medarbeidere med lang fartstid og solid kompetanse og erfaring sluttet, i hovedsak på grunn av pensjonering. Vi ser at det ofte tar lengre tid enn forutsatt å finne kvalifiserte søkere med riktig kompetanse samt at det generelt er et mindre antall søkere til utlyste stillinger enn tidligere. Dette medfører at stillinger kan stå ubesatt over en lengre periode og gir oss dermed et mindreforbruk. Samtidig erfarer vi også at det er kapasitetsutfordringer innenfor

¹⁰ Et utført årsverk er i samsvar med definisjon av utførte årsverk, jf. PM-2019-13.

konsulentmarkedet, noe som har medført forsinkelser og dermed periodeforskyvning ved gjennomføring av ulike prosjekter.

Som en konsekvens av dette foreslo vi gjennom innspill til *Omgrupperingsproposisjonen* å nedjustere inntektsbevilgningene knyttet til både gebyrinntekter og sektoravgift i 2022.

Vi ser imidlertid at antall fysiske gjennomførte tilsyn er økende og antall døgn offshore har økt med 66,4 prosent sammenlignet med 2021. Vi opplever også at våre aktiviteter innenfor oppdrag/samarbeid (Norad – Olje for utvikling) har tatt seg opp igjen etter koronapandemien.

Bevilgningsrapportering

Samlet tildeling til Ptil var på 375,4 mill. kroner.

Sammen med refusjoner fra NAV og utnyttelse av fullmakter har den disponible rammen vært 378,7 mill. kroner.

Utgiftsbevilgningen på post 01 *Driftsutgifter* skal, i tillegg til å dekke de ordinære lønns- og driftsutgiftene, også dekke utgifter innenfor tilsynsvirksomheten og spesielle satsingstiltak. Det er en mindre-utgift på post 01 på til sammen 20,8 mill. kroner, tilsvarende 6,1 prosent av årets bevilgning.

Bevilgningen på post 21 *Spesielle driftsutgifter* skal dekke utgifter for gjennomføring av tilsyn med petroleumsnæringen samt utgifter Ptil har i forbindelse med Norads virksomhet Olje for utvikling. På post 21 har Ptil en mindreutgift på 3,5 mill. kroner, tilsvarende 10,7 prosent av bevilgningen.

Mellomværende med statskassen utgjorde ved årsslutt 19,5 mill. kroner. Dette er 9,8 mill. kroner mer enn i 2021 og skyldes avsetning av pensjons- og endringspremie til Statens pensjonskasse (SPK) for 6. termin 2022 samt en økning i forskuddstrekk.

Artskontorrapportering

Sammenlignet med 2021 har innbetalinger fra drift hatt en nedgang på 8,5 mill. kroner. Innbetalinger fra petroleumsnæringen vedrørende vårt tilsyn med enkeltaktører er redusert med 9,9 mill. kroner. Dette skyldes uforutsette kapasitets- og bemanningsutfordringer knyttet til stillingsavganger samt forskyvninger i planlagte prosjekter og aktiviteter fra petroleumsnæringens side. Disse faktorene har medvirket til at vi har måttet utsette og avlyse enkelte tilsynsaktiviteter. Samtidig har vi hatt en økning i våre salgsinntekter på 1,3 mill. kroner knyttet til gjennomføring av Norad-aktiviteter.

Det er utbetalt 233,6 mill. kroner til lønn og sosiale kostnader. Dette er en økning på 8,7 mill. kroner sammenlignet med 2021 og skyldes hovedsakelig virkninger av lønnsoppgjøret, økning i antall ansatte og omlegging av premieberegningen for pensjonspremie til Statens pensjonskasse.

Det er utbetalt 115,2 mill. kroner til andre driftskostnader. Dette er 22,0 mill. kroner mer enn i 2021. Hovedårsakene til dette økning i energiprisene, økt bruk av konsulenttenester og en økt reiseaktivitet gjennomført i 2022 sammenlignet med 2021 hvor store deler av året var preget av restriksjoner ved reiser i inn- og utland.

Inntekter fra tilsyn ved gjennomføring av sektorfinansierte oppgaver er definert som innkreivingsvirksomhet. Disse inntektene har økt med 6,3 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Virksomhetsregnskapet etter SRS

Driftsinntekter

De totale driftsinntektene er på 359,8 mill. kroner og representerer en økning på 11,3 prosent fra 2021. Inntekter fra gebyrer er redusert med 0,5 mill. kroner sammenlignet med 2021 mens salgs- og leieinntekter som i det vesentligste er inntekter fra vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med Norad, har hatt en økning på 3,8 mill. kroner.

Driftskostnader

De totale driftskostnadene i 2022 utgjorde 359,8 mill. kroner, en økning på 11,3 prosent sammenlignet med 2021.

I 2020 opplevde vi at strenge reiserestriksjoner som ble iverksatt pga. koronapandemien gradvis ble lempet gjennom 2021 og 2022. Dette har gitt oss mulighet til å gjennomføre flere fysiske tilsyn overfor enkeltaktører og ikke minst i større grad kunnet gjenoppta mye av aktiviteten vår knyttet til oppdrag og samarbeid rettet mot Norad. Vi ser dette gjenspeiler seg i økte reisekostnader og driftskostnader innenfor disse områdene av vår virksomhet. Lønnskostnadene har hatt en økning på 11,8 mill. kroner, tilsvarende 5,3 prosent sammenlignet med 2021. Dette skyldes en generell lønnsøkning gitt i lønnsoppgjøret, økning i antall ansatte samt en omlegging av premiemodellen for beregning av pensjonsavgift til Statens pensjonskasse. Andre driftskostnader omfatter kostnader forbundet med drift og vedlikehold av bygningsmasse, maskiner/utstyr, kjøp av konsulenttenester og reiseutgifter mv. og i 2022 utgjorde disse kostnadene 110,4 mill. kroner. Sammenlignet med 2021 har vi hatt en økning i energikostnadene, økt bruk av konsulenttenester og økte utgifter knyttet til reiser, både ordinære tjenestereiser og reiser knyttet til gjennomføring av sektorfinansierte aktiviteter rettet mot grupper av petroleumsnæringen.

Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen omfatter Ptils inntekter knyttet til utlegg og utførte timer fra gjennomføring av sektoroppgaver rettet mot petroleumsnæringen. I 2022 har Ptil hatt en økning i inntektene på 6,3 mill. kroner tilsvarende 6,0 prosent.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og instruks fra overordnet departement. Årsregnskapet gir etter min vurdering et dekkende bilde av Ptils disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Revisjonsordning

Ptil revideres som forvaltningsorgan av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen skal foreligge innen 1. mai 2023.

Petroleumstilsynet, 15.3.2023

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

Prinsippnote til bevilgnings- og artskontorrapportering

Årsregnskap for Ptil er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i *Bestemmelser om økonomistyring i staten* ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav gitt i bestemmelsene punkt 3.4.1 *Generelt om årsregnskap*, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsenes punkt 3.4.2 *Grunnleggende prinsipper for årsregnskap*:

- Regnskapet følger kalenderåret.
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 *Rapportering til statsregnskapet* til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Ptil er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1 *Statens konsernkontoordning*. Ptil er en bruttobudsjettert virksomhet og tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto i Norges Bank. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Ptil står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Ptil har rapportert til statsregnskapet og er oppstilt etter de kapitler og poster som Ptil har fullmakt til å disponere. Kolonnen *Samlet tildeling* viser hva Ptil har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser som Ptil står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen *Samlet tildeling*, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen Regnskap i bevilgningsrapporteringen. I 2022 har Ptil har mottatt belastningsfullmakt fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet for gjennomføring av FoU-prosjekt om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper.

Ptil har ikke avgitt belastningsfullmakter i 2022.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Ptil har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt i statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2022

Utgifts-							Merutgift (-) og
kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2022	mindreutgift
0642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642)	01	Driftsutgifter	A, B	342 119 000	321 357 973	20 761 027
0642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642) AID - belastningsfullmakt 0601.21 - FoU om	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	32 369 000	28 913 208	3 455 792
0601	ivaretagelse av storulykkesrisiko og arb.miljø ...	21	Spesielle driftsutgifter		903 000	757 890	145 110
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			15 929 200	
Sum utgiftsført					375 391 000	366 958 270	

Inntekts-							Merinntekt og
kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2022	mindreinntekt (-)
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	02	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet		8 230 000	6 031 492	-2 198 508
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	03	Gebyr tilsyn		75 658 000	71 488 415	-4 169 585
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	06	Andre innbetalinger		0	674 854	674 854
5571	Sektoravgift under Arbeids- og	70	Petroleumstilsynet - sektoravgift		103 408 000	111 620 024	8 212 024
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			218 304	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			28 521 050	
Sum inntektsført					187 296 000	218 554 139	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

			148 404 132
Kapitalkontoer			
60087401	Norges Bank, Konsernkonto - innbetalinger		193 031 719
60087402	Norges Bank, Konsernkonto - utbetalinger		-331 659 989
718006	Endringer i mellomværende med statskassen		-9 775 862
Sum rapportert			0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2022	2021	Endring
718006	Mellomværende med statskassen	-19 511 718	-9 735 856	-9 775 862

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
064201	15 325 000	326 794 000	342 119 000
064221	1 359 000	31 010 000	32 369 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	064201	064221	060121
Stikkord	"Kan nyttes under post 21"		
Merutgift(-)/ mindre utgift	20 761 027	3 455 792	145 110
Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter(-)	0	0	
Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	20 761 027	3 455 792	0
Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	674 854	-2 198 508	Ikke aktuell
Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	0	0	Ikke aktuell
Innsparinger(-)	0	0	Ikke aktuell
Sum grunnlag for overføring	21 435 880	1 257 284	Ikke aktuell
Maks. overførbart beløp *	16 339 700	1 550 500	
Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten	16 339 700	1 257 284	

*) Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se *Tildelingsbrev for 2022, vedlegg 1: Budsjettfullmakter* samt rundskriv FIN R-2/2023 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukt bevilgning til 2023.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakterStikkordet "kan nyttes under"

Petroleumstilsynets bevilgning på kapittel 0642 post 01 er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 21". Dette gir Petroleumstilsynet hjemmel til å kunne overskride kapittel 0642 post 21 mot tilsvarende innsparing under kapittel 0642 post 01.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel 0642 post 01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel 3642 post 06 Andre innbetalinger. Merinntektene beløper seg samlet til kr 674.854,- og inngår i beregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel 0642 post 21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel 3642 post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet. Petroleumstilsynet har i 2022 mindreinntekter på post 02 på kr 2.198.508,-. Beløpet inngår i beregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Mulig overførbart beløp

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overføre inntil 5% av bevilgningen gitt på kapittel 0642 post 01 og post 21, jf. *Tildelingsbrev 2022, vedlegg 2 Budsjettfullmakter*, rundskriv R-10/2022 om årsavslutning av 2022-regnskapet og rundskriv R-110/2022 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.

Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel 0642 post 01 beløper seg til kr 21.435.880,-. I hht gitte fullmakter er maksimalt overførbart beløp kr 16.339.700,-.

Justert for mindreinntekten på kapittel 3642 post 02 utgjør Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel 0642 post 21 kr 1.257.284,-. I hht gitte fullmakter er maksimalt overførbart beløp kr 1.550.500,-, likevel begrenset oppad til mulig overførbart beløp, kr 1.257.284,-.

Mottatte belastningsfullmakter, kapittel 0601 post 21

Petroleumstilsynet har mottatt belastningsfullmakt fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet på kr 903.000,- på kapittel 0601 post 21 til gjennomføring av FoU-prosjekt om ivaretagelse av storulykkesrisiko og arbeidsmiljø i utvinningstillatelser og rettighetshavergrupper. Petroleumstilsynet har benyttet kr 757.890,- av belastningsfullmakten.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2022

	2022	2021
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	71 488 415	81 455 668
Salgs- og leieinnbetalinger	6 031 492	4 729 953
Andre innbetalinger	673 193	513 878
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	78 193 101	86 699 498
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	233 581 520	224 876 170
Andre utbetalinger til drift	115 164 039	93 212 040
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	348 745 558	318 088 210
Netto rapporterte driftsutgifter	270 552 457	231 388 712
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	61	305
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	61	305
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	2 281 736	4 430 166
Utbetaling av finansutgifter	177	2 860
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	2 281 913	4 433 026
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	2 281 852	4 432 721
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	111 620 024	105 335 714
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	111 620 024	105 335 714
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	218 304	284 793
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	28 521 050	27 489 162
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	15 929 200	14 088 500
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-12 810 154	-13 685 455
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	148 404 132	116 800 263

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	2022	2021
Fordringer på ansatte	65 000	0
Andre kortsiktige fordringer	8 538	8 538
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-10 944 345	-9 737 053
Skyldige offentlige avgifter	-80 190	-93 396
Avsatt pensjonspremie til Statens Pensjonskasse *	-8 636 518	0
Annen gjeld	75 798	86 055
Sum mellomværende med statskassen	-19 511 718	-9 735 856

*) Avsatt pensjonspremie til Statens Pensjonskasse (SPK)

I forbindelse med omleggingen av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022, ble også faktureringen fra SPK lagt om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremie for 6. termin betalingsfrist i desember, mens pensjonspremie for 6. termin i 2022 ble fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgiften etter omleggingen av pensjonspremiemodellen skal fremdeles være lik fakturert pensjonspremie fra SPK. Balansekontoe koblet mot mellomværende med statskassen benyttes for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura fra SPK, selv om disse ikke er betalt i 2022, jf. henholdsvis rundskriv R-118 Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og rundskriv R-8/2022 Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppgjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK.

Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskap

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Årsregnskapet for 2022 er utarbeidet etter SRS 1 *Presentasjon av virksomhetsregnskapet* og SRS 10 *Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten* av desember 2022 og innebærer en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekt fra bevilgninger

Inntekt fra bevilgninger resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Som bruttobudsjettert virksomhet har Ptil en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 *Ytelser til ansatte* legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens Pensjonskasse (SPK).

Ptil resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om premiemodellen for beregning av pensjonspremie for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler Ptil en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av Ptil. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50.000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger. Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret bruk eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler eller langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for eventuelle avsetninger til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av Ptils eendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Som bruttobudsjettet virksomhet presenterer ikke Ptil konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen *Avregnet med statskassen.*

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser**Selvassurandørprinsippet**

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Ptil omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot Ptils oppgjørskontoer i Norges Bank. Som bruttobudsjettet virksomhet tilføres ikke Ptil likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto og saldoen på den enkelte oppgjørskonto nullstilles i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	273 526 082	240 461 445
Inntekt fra gebyrer	1	76 850 365	77 348 288
Salgs- og leieinntekter	1	8 782 063	4 961 150
Andre driftsinntekter	1	673 469	513 878
<i>Sum driftsinntekter</i>		359 831 979	323 284 761
Driftskostnader			
Varekostnader	2	9 500 096	6 359 080
Lønnskostnader	3	236 252 869	224 461 589
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	3 631 068	3 340 414
Andre driftskostnader	6	110 447 829	89 121 123
<i>Sum driftskostnader</i>		359 831 863	323 282 206
Driftsresultat		116	2 555
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	7	61	305
Finanskostnader	7	177	2 860
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-116	-2 555
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	-111 620 024	-105 335 714
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		111 620 024	105 335 714
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0

Balanse - eiendeler

	Note	31.12.2022	31.12.2021
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	1 189 271	1 590 707
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		1 189 271	1 590 707
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	1 391 701	1 493 613
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	8 013 959	8 859 944
<i>Sum varige driftsmidler</i>		9 405 660	10 353 557
III Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	10	38 279 578	42 108 704
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		38 279 578	42 108 704
Sum anleggsmidler		48 874 509	54 052 967
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	11	6 074 507	1 645 792
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	12	19 545 310	15 591 945
Andre fordringer	13	9 254 305	179 272
<i>Sum fordringer</i>		34 874 122	17 417 009
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		34 874 122	17 417 009
Sum eiendeler		83 748 631	71 469 976

Balanse - statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2022	31.12.2021
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
<i>Sum virksomhetskapi tal</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	8A, 8B	21 972 092	32 502 664
<i>Sum avregninger</i>		21 972 092	32 502 664
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		0	0
Sum statens kapital		21 972 092	32 502 664
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		18 491 734	-8 577
Skyldig skattetrekk		10 320 456	9 737 053
Skyldige offentlige avgifter		4 049 189	3 734 556
Avsatte feriepenger		20 253 010	18 787 088
Annen kortsiktig gjeld	14	8 662 149	6 717 193
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		61 776 539	38 967 313
Sum gjeld		61 776 539	38 967 313
Sum statens kapital og gjeld		83 748 631	71 469 976

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2022	31.12.2021
Inntekt fra bevilgninger *		
Inntekt fra bevilgninger	272 768 192	239 479 631
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt	757 890	981 814
Sum inntekt fra bevilgninger	273 526 082	240 461 445
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer m.m. - refusjonsberettiget	76 850 365	77 348 288
Sum inntekt fra gebyrer	76 850 365	77 348 288
Salgs- og leieinntekter		
Sikkerhetsforum	354 041	293 662
Inntekter fra oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	8 428 023	4 667 488
Sum salgs- og leieinntekter	8 782 063	4 961 150
Andre driftsinntekter		
Annen driftsinntekt	673 469	513 878
Sum andre driftsinntekter	673 469	513 878
Sum driftsinntekter	359 831 979	323 284 761

*) Inntekt fra bevilgninger

Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Varekostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Konsulenttjenester	1 741 898	1 928 000
Bistand fra statlige virksomheter	2 175 322	1 938 779
Reisekostnader	3 636 509	2 003 533
Avsetning for påløpte kostnader	-102 857	102 857
Andre driftskostnader	2 049 225	385 912
Sum varekostnader	9 500 096	6 359 080

Varekostnader er kostnader knyttet til gjennomføring av aktiviteter under Norad - Olje for utvikling, og utgifter til tilsynsaktiviteter (gebyr) som gjennomføres i egen regi eller ved bruk av bistand. Økningen i disse kostnadene må ses i sammenheng med opphevelse av tidligere innførte reiserestriksjoner som ble innført under koronapandemien.

Note 3 Lønnskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	163 673 790	154 476 627
Feriepenger	20 209 331	19 577 365
Arbeidsgiveravgift	28 848 890	27 439 615
Pensjonskostnader*	22 632 259	20 095 926
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 272 589	-2 100 132
Andre ytelser	4 161 188	4 972 188
Sum lønnskostnader	236 252 869	224 461 589
Antall utførte årsverk:	165,4	166,4

*) Om pensjonskostnader

Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2022 13,1 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK).

Fra regnskapsåret 2022 er premien beregnet ut ifra en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert premiemodell hvor den premien som skal betales, er i tråd med egne, faktiske pensjonskostnader.

For regnskapsåret 2021 benyttet Petroleumstilsynet en forenklet modell for premiebetaling, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent.

Se også omtale av regnskapsføring av pensjoner i prinsippnoten.

Note 4 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2022	8 963 378	8 963 378
Tilgang i 2022	145 950	145 950
Avgang anskaffelseskost i 2022 (-)	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2022	0	0
<i>Sum anskaffelseskost 31.12.2022</i>	9 109 328	9 109 328
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2022	0	0
Nedskrivninger i 2022	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2022	7 372 671	7 372 671
Ordinære avskrivninger i 2022	547 385	547 385
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2022 (-)	0	0
Balanseført verdi 31.12.2022	1 189 271	1 189 271

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært

Note 5 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2022	1 936 364	36 592 694	38 529 058
Tilgang i 2022	0	2 135 786	2 135 786
Avgang anskaffelseskost i 2022 (-)	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2022	0	0	0
Sum anskaffelseskost 31.12.2022	1 936 364	38 728 481	40 664 844
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2022	0	0	0
Nedskrivninger i 2022	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2022	442 750	27 732 751	28 175 501
Ordinære avskrivninger i 2022	101 912	2 981 771	3 083 683
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2022 (-)	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2022	1 391 701	8 013 959	9 405 660
	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	
Avskrivningssatser (levetider)			
<u>Avhendelse av varige driftsmidler i 2022:</u>			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 6 Andre driftskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	28 650 766	27 452 770
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	11 554	7 554
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	9 850 789	7 264 670
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 744 881	4 025 455
Mindre utstyrsanskaffelser	1 248 320	813 550
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	166 202	287 546
Kjøp av fremmede tjenester	8 676 412	7 637 683
Kjøp av konsulenttjenester	38 453 364	31 543 263
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 979 935	1 306 936
Reiser og diett	4 655 568	879 701
Øvrige driftskostnader	11 010 037	7 901 995
Sum andre driftskostnader	110 447 829	89 121 123

Husleie og andre kostnader til drift av lokaler

Økning i husleie skyldes generell endring i leie som reguleres årlig iht. konsumprisindeksen. Gjennom 2022 har det vært en kraftig prisstigning i energi/strøm og det har medført en tilsvarende økning i kostnadene med 64,1 prosent. Videre har det blitt gjennomført vedlikehold og forbedringstiltak i intern sikring av lokalene med bla. montering av kortlesere på flere møterom.

Kjøp av konsulent- og andre fremmede tjenester

Totalt sett har kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester økt med 28,7 prosent sammenlignet med 2021. Den største økningen er innenfor kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester knyttet til tilsynsaktiviteter rettet mot petroleumsnæringen.

Reiser og diett

Kostnadsøkningen knyttet til reiser og diett skyldes fortrinnsvis at de restriksjoner som ble innført i 2020/2021 pga. koronapandemien på reiser er opphevet.

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler*

	Varighet mellom ett og fem år	Varighet over fem år	Sum
Husleieavtaler	0	28 650 766	28 650 766
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	2 232 997	0	2 232 997
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	484 121	0	484 121
Øvrige leieavtaler	0	0	0
Sum leieavtaler	2 717 118	28 650 766	31 367 885

*Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Finansinntekter		
Renteinntekter	61	305
Valutagevinst (agio)	0	0
Sum finansinntekter	61	305
Finanskostnader		
Rentekostnad	177	2 582
Valutatap (disagio)	0	278
Sum finanskostnader	177	2 860

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)**

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Avregnet med statskassen	21 972 092	32 502 664	-10 530 572

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter, er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen*Konsernkontoer i Norges Bank*

- Konsernkonto utbetaling			-331 659 989
+ Konsernkonto innbetaling			193 031 719
<i>Sum netto trekk konsernkonto</i>			-138 628 270
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>			
- Innkrevingsvirksomhet, sektoravgifter			-111 620 024
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)			273 526 082
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-28 739 354
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			15 992 138
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>			10 530 572
Resultat av periodens aktiviteter før avregning med statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen*			10 530 572

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**

	31.12.2022	31.12.2021	
		Spesifisering av	
	Spesifisering av	<u>rapportert</u>	
	<u>bokført</u> avregning	mellomværende	
	med statskassen	med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	1 189 271	0	1 189 271
Varige driftsmidler	9 405 660	0	9 405 660
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	0	0	0
<i>Sum</i>	10 594 931	0	10 594 931
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	38 279 578	0	38 279 578
<i>Sum</i>	38 279 578	0	38 279 578
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6 074 507	0	6 074 507
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	19 545 310	0	19 545 310
Andre fordringer	9 254 305	73 538	9 180 767
<i>Sum</i>	34 874 122	73 538	34 800 584
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-18 491 734	0	-18 491 734
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-10 320 456	-10 944 345	623 889
Skyldige offentlige avgifter	-4 049 189	-80 190	-3 969 000
Avsatte feriepenger	-20 253 010	0	-20 253 010
Annen kortsiktig gjeld	-8 662 149	-8 560 720	-101 429
<i>Sum</i>	-61 776 539	-19 585 255	-42 191 284
Sum	21 972 092	-19 511 718	41 483 809

Note 9 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2022	31.12.2021
Sektoravgift, timer	-76 546 728	-70 176 762
Refundert utlegg konsulenter, sektoravgift	-31 412 518	-33 987 804
Refundert utlegg andre driftskostnader, sektoravgift	-2 629 789	-1 032 528
Refundert utlegg for reiseutgifter, sektoravgift	-1 488 965	-157 723
Avregningskonto, avsetninger sektoravgift	9 114 021	-5 323 458
Avregningskonto, fordringer sektoravgift	457 976	19 103
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, sektoravgift	-9 114 021	5 323 458
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	-111 620 024	-105 335 714

Inntekter fra sektoravgift er klassifisert som innkrevingsvirksomhet. Innkreving av sektoravgift inngår ikke som en del av driftsinntektene men presenteres som en resultatnøytral gjennomstrømningspost ført etter kontantprinsippet i resultatoppstillingen.

Note 10 Andre fordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Betalt merverdiavgiftspåslag, akkumulert pr 01.01	65 783 633	65 783 633
Betalt merverdiavgiftspåslag	0	0
<i>Sum betalt merverdiavgiftspåslag pr 31.12</i>	65 783 633	65 783 633
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie, akkumulert pr 01.01	23 674 929	19 845 804
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie	3 829 126	3 829 126
<i>Sum kostnadsføring forskuddsbetalt husleie</i>	27 504 055	23 674 929
Sum finansielle anleggsmidler	38 279 578	42 108 704

I avtalen om leie av lokaler, gjeldende fra 1.1.2013, skal Petroleumstilsynet betale et merverdiavgiftspåslag (heretter kalt påslaget) som skal kompensere utleier for redusert fradrag på byggekostnader. I tillegg skal påslaget dekke en rente fra det tidspunktet fradrag for merverdiavgift kunne oppnås og frem til påslaget betales. Påslaget anses som en del av husleien Petroleumstilsynet betaler og finansieres fra bevilgning i de årene påslaget innbetales.

I Petroleumstilsynets balanse er innbetalt beløp klassifisert som en langsiktig fordring i form av forskuddsbetalt husleie som periodiseres over 20 år, tilsvarende leiekontraktens gjeldende periode. Prinsippet om motsatt sammenstilling, jfr. SRS 10 pkt. 5, er benyttet i tilknytning til denne posten og har motpost i regnskapslinjen Avregning med statskassen. Avsetningen oppløses i takt med kostnadsføringen av forskuddsbetalt husleie med 1/20-del årlig.

Petroleumstilsynet har innbetalt hele merverdiavgiftspåslaget pr 31.12.2020.

Note 11 Kundefordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Kundefordringer til pålydende	6 074 507	1 645 792
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	6 074 507	1 645 792

Kundefordringer pr 31.12.2022 fordeler seg med 5,32 mill. kroner i fordringer knyttet til gjennomførte tilsyn med enkeltaktører (gebyr), 0,13 mill. kroner knyttet til oppdrags- og samarbeidsvirksomhet og 0,62 mill. kroner i utestående refusjoner fra Nav.

Note 12 Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2022	31.12.2021
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	3 987 879	1 448 273
Tilsynsvirksomhet - gebyr	15 557 431	14 143 672
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	19 545 310	15 591 945

Økningen i vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, som er rettet mot Norad - Olje for utvikling, må ses i sammenheng med opphevelse av strenge reiserestriksjoner som ble innført under koronapandemien.

Note 13 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Reiseforskudd	66 896	1 896
Forskuddsbetalt leie	8 183 335	0
Andre forskuddsbetalte kostnader	995 536	168 839
Andre fordringer	8 538	8 538
Sum andre kortsiktige fordringer	9 254 305	179 272

Forskuddsbetalt leie gjelder faktura for leie og felleskostnader etc. av lokalene for 1. kvartal 2023.

Økningen i andre forskuddsbetalte kostnader er knyttet til lisenser for økonomisystemet Unit4 for 2023.

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2022	31.12.2021
Skyldig lønn	5 181 710	3 728 412
Annen gjeld til ansatte	2 555 644	2 548 171
Påløpte kostnader	998 697	524 770
Mottatt forskuddsbetaling	0	0
Utsatt inntekt Sikkerhetsforum	-163 956	-89 076
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	90 055	4 917
Sum annen kortsiktig gjeld	8 662 149	6 717 193

Økning i skyldig lønn skyldes omlegging i beregningsgrunnlaget hvor en fra 2022 tar utgangspunkt i den enkeltes beregnede dag- eller timelønn med basis i årslønn. Fram til og med 2021 ble det benyttet gjennomsnittsverdier for disse beregningene.

KOLOFON

ANSVARLIG UTGIVER:
Petroleumstilsynet
Professor Olav Hanssens vei 10
Postboks 599,
NO-4003 Stavanger
Telefon: 51873200
E-post: postboks@ptil.no
Nettsted: www.ptil.no

REDAKSJON:
Ingvill Hagesæther (Leder for mål- og resultatstyring)
Jorunn Tharaldsen (Leder for utredning og analyse)
Janne Haugland (Seniorrådgiver)
Mari Hauge (Rådgiver)
Randi Tøge (Seniorrådgiver)
Frode Lima-Eriksen (Seniorrådgiver)
Janne Njai (Grafisk formgiver)

PETROLEUMSTILSYNET

ISSN: 8776654

Riksrevisjonen

PETROLEUMSTILSYNET

Org. Nr.: 986174613

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Petroleumstilsynet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2022. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 148 404 132 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter på 359 831 979 kroner og driftskostnader på 359 831 863 kroner. Avgifter og gebyrer direkte til staten er 111 620 024 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen med noter et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2022 og kapitalposter per 31. desember 2022, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet med noter et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2022 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2022, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi

har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapsoppstillingene

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapsoppstillingene som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapsoppstillingene som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 16.05.2023

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Knut Gustav Lien
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.